

FEITEN EN COMMENTAREN OVER ALCOHOL EN DRUGS

112-de jaargang no. 1

januari-februari 2012

DONKERE WOLKEN BOVEN MATIGINGS- BELEID VOOR ALCOHOL EN TABAK

Alcohol veroorzaakt veel problemen in de samenleving. Onder andere op het terrein van de volksgezondheid. Over de volksgezondheid zegt de Grondwet dat de overheid tot taak heeft om maatregelen te treffen ter bevordering van de volksgezondheid. Op grond daarvan zou men mogen verwachten dat de overheid een waterdicht stelsel van maatregelen opgebouwd zou hebben om schade aan de volksgezondheid door alcohol te voorkomen.

De werkelijkheid is echter anders. De schade die alcohol aanricht aan de volksgezondheid is aanzienlijk en omvat een breed scala van gevallen. Die variëren van gebroken botten bij verkeersongevallen tot levenslange invaliditeit en voortijdige sterfte. Al die gevallen brengen ook economische schade mee. De totale maatschappelijke schade veroorzaakt door alcohol, is meer dan tweemaal zo groot als de accijnsopbrengst. Van een ook maar enigszins sluitend stelsel van maatregelen om de schade door alcohol te voorkomen is nog lang geen sprake.

De alcoholnota van het kabinet van 1986 was een eerste aanzet om te komen tot een samenhangend stelsel van maatregelen om de alcoholproblematiek aan te pakken. De nieuwe Drank- en Horecawet was in 2000 een tweede stap. Daarna ging de vaart er uit. Minister Hoogervorst noemde preventie nog wel een speerpunt van het gezondheidsbeleid, maar dacht daarbij toch vooral aan de problemen veroorzaakt door tabak en zwaarlijvigheid. Alcohol hoorde er ook wel bij, maar toch een beetje in een derderangs positie.

De bezuinigingen door de huidige regering, treffen de preventiesector onevenredig hard. Wat in 25 jaar is opgebouwd aan preventie, wordt voor een groot deel wegbezuinigd. Met betrekking tot alcohol en tabak moeten de burgers het zelf maar uitzoeken. Daarbij op weg geholpen door de reclame van de betreffende producenten en importeurs. Stivoro wordt wegbezuinigd, Stap krijgt geen overheidsopdrachten meer, Trimbos moet ook flink bezuinigen.

Het ministerie ziet niet in, dat je alleen dan de verantwoordelijkheid voor de eigen gezondheid aan de burgers kunt overlaten, als je de valse wegwijzers van de reclame verwijderd. De samenleving is de afgelopen 150 jaar te onoverzichtelijk geworden. De reclame is wetenschap-pelijk en psychologisch verfijnd gemaakt, en daardoor geraffineerd verleidend geworden. Zonder betrouwbare wegwijzers raakt de burger het spoor bijster. De minister weigert echter de valse wegwijzers van de alcoholreclame aan te pakken. De alcoholbranche mag het zelf uitzoeken via de in 1988 overeengekomen zelfregulering. De in de Grondwet genoemde maatregelen ter bevordering van de volksgezondheid, worden aan anderen dan de regering overgelaten.

Zelden zijn de vooruitzichten voor alcoholmatiging zo somber geweest als aan het begin van 2012. De drankbestrijders staan daarin echter niet alleen. Wij noemden al de tabakspreventie. Maar ook elders op het gebied van gezondheid en welzijn worden onevenredig zware bezuinigingen doorgevoerd. En wat te denken van een bezuiniging van 70 procent op het natuurbeleid?

Als Stichting ANGOB verkeren wij in de gelukkige omstandigheid dat wij een vrijwilligersorganisatie zijn geheel onafhankelijk van subsidies. Maar helaas kunnen wij slechts een heel bescheiden stemmetje laten horen. Daar gaan wij mee door in 2012.

Dr.ir. D. Korf

Giftige drank eist 170 doden

In India hebben de drankvervalsers medio december weer toegeslagen. Festiviteiten in de regio Parganas in West-Bengalen eindigden met de dood van 170 mensen.

Bij de festiviteiten was verdacht goedkope drank te koop. Vooral de arme mensen kochten die. De drank was echter aangelengd met methanol, een goedkoop synthetisch oplosmiddel, dat in kleine hoeveelheden oogklachten, in iets grotere hoeveelheden blindheid en in nog grotere hoeveelheden tot de dood leidt. Het leidt wel tot verandering van smaak en geur van de drank.

Methanol is een middel waarmee alcohol "gedenatureerd" kan worden. Die gedenateerde alcohol is ongeschikt voor de consumptie vanwege de giftigheid en de slechte smaak. Hij wordt verkocht als brandspiritus of schoonmaakspiritus. Tegenwoordig worden overigens veelal andere middelen gebruikt om te denatureren. In de negentiende eeuw dronken arme alcoholisten uiteindelijk vaak de veel goedkopere spiritus. Velen van hen werden dan ook blind.

Uit Parganas werden aanvankelijk 102 doden gemeld en "ettelijke tientallen" zieken in kritieke toestand. De slachtoffers werden bewusteloos of gekweld door onverdraaglijke pijnen naar ziekenhuizen gebracht. Velen overleden daar binnen 24 uur. Na drie dagen stond het (min of meer definitieve) dodental op 170. Toen lagen er nog 145 personen in de ziekenhuizen, voor het merendeel niet meer in kritieke toestand, maar wel met (vermoedelijk permanente) oogschade.

In India vallen wel vaker doden door vergiftigde drank. Ditmaal is de ramp echter van ongekende omvang. De politie arresteerde binnen 24 uur na de uitbraak van de vergiftigingen vier verdachten. Toen na drie dagen de balans werd opgemaakt, zaten 12 verdachten in de cel. Omdat de autoriteiten de zaak hoog opnemen, zullen ook de minder belangrijke medeplichtigen forse straffen krijgen.

STEEDS MEER NIEUWE DRUGS

Het Europese waarnemingscentrum voor drugs (EMCDDA) heeft vorig jaar geconstateerd dat er voor het tweede opeenvolgende jaar een veertigtal nieuwe drugs op de illegale markt is verschenen. De producenten proberen hiermee de plaatsing van bestaande drugs op de lijst van verboden middelen te compenseren.

Deze nieuwe, zogenaamde "designer drugs" worden verkocht via een steeds toenemend aantal webshops. In Nederland nam het aantal daarvan in een halfjaar tijd (tweede en derde kwartaal) toe van 45 naar 61. In de Verenigde Staten verdrievoudigde hun aantal zelfs.

Deze drugs zijn zowel bij de handelaren als de gebruikers populair omdat zij nog niet genoemd worden op de lijst van verboden middelen. In eerste instantie zijn verkopen, kopen en bezitten ervan dus geheel legaal. Dat is zowel voor de makers als voor de gebruikers bijzonder aantrekkelijk. Zij worden dan ook gretig gekocht en verkocht.

Het EMCDDA verklaart het verschijnen van steeds nieuwe designer drugs enerzijds uit de bestaande vraag naar bewustzijnsveranderende stoffen. De gebruikers daarvan willen graag overschakelen op iets wat dezelfde werking heeft, maar niet verboden is. Rokers van marihuana (wiet) willen vaak graag overschakelen op een pilletje, omdat zij beducht zijn voor de schadelijke teerachtige stoffen uit de rook. Dit is dus een vervangingsvraag.

Anderzijds denkt het EMCDDA dat de grote hoeveelheid wetenschappelijke literatuur meer en meer "misbruikt" wordt voor het maken van designer drugs. Farmaceutische bedrijven ontwikkelen steeds nieuwe geneesmiddelen. Wanneer tijdens het ontwikkelen van zo'n product ongewenste bijwerkingen optreden, wordt de ontwikkeling stopgezet. Zo'n bijwerking kan er bijvoorbeeld uit bestaan dat de stof hallucinaties opwerkt, een roes veroorzaakt of verslavend werkt. Het geneesmiddel komt dan nooit op de markt. Maar de actieve stof, of de klasse van stoffen waartoe het product behoort, is dan al beschreven in een octrooi. Als de reden waarom de ontwikkeling is stopgezet uitlekt, is het een koud kunstje om snel met een nieuwe drug op de illegale markt te komen.

In Nederland is het aantal gebruikers van designer drugs vooralsnog relatief klein. Het gaat namelijk om circa 3 procent van de jongeren tussen 15 en 24 jaar. Dat zijn er overigens wel 54.000. Het Europese gemiddelde ligt bij 5 procent van de betreffende leeftijdsgroep.

TOENEMEND GEVAAR IN VERKEER DOOR DRONKEN FIETSERS

Tegen autorijden met een slok op, zijn jarenlang campagnes gevoerd. Ook heeft handhaving van de wet op dit punt, meer prioriteit gekregen bij de politie. Het resultaat is dat vooral veel jongeren de fiets pakken als zij gaan stappen. Daardoor is het probleem echter alleen maar verschoven.

De afgelopen tien jaar valt in de weekendnachten een forse toename te constateren van fietsen onder de invloed van alcohol. Het zijn vooral de jongere leeftijdsklassen die zich hieraan schuldig maken. De afdelingen Spoedeisende Eerste Hulp (SEH) van de ziekenhuizen zien in die nachten een toename van gewonde fietsers met alcohol in hun bloed.

In de leeftijdsklasse van 19 – 25 jaar nam het alcoholaandeel bij de fietsongevallen in de weekendnachten, sinds 1993 toe van 25 procent naar 58 procent. Ook in de leeftijdsklasse er boven steeg het alcoholaandeel, van 21 procent naar 44 procent. Dat staat in schril contrast met het alcoholaandeel in het woon-werkverkeer, dat is bijna nul.

Dronken fietsers zijn een gevaar in het verkeer. In de eerste plaats voor zichzelf, doordat zij tegen een boom rijden, vallen over een stoeprand of het water in fietsen. Maar ook voor hun medefietsers. Verreweg de meeste fietsongevallen zijn enkelvoudige ongevallen of botsingen met medefietsers. Botsingen met motorvoertuigen komen

veel minder voor. Wel zijn daarbij de verwondingen meestal ernstiger.

De campagnes tegen het rijden onder de invloed, hebben blijkbaar geen effect gehad op fietsers. Beschouwen fietsers zich niet als verkeer, of zijn de campagnes gewoon veel te expliciet op automobilisten gericht geweest?

In ieder geval is wel duidelijk dat VN en politie hier iets aan moeten gaan doen, zowel op het punt van voorlichting als op het punt van handhaving.

COLOFON

De GO: tweemaandelijks voorlichtingsblad over alcohol en drugs, uitgegeven door de Stichting ANGOB. ISSN 0166-2880.

Postabonnement € 10,- per jaar.

Verantwoordelijk eindredacteur:

Dr. ir. D. Korf, Dresselhuisweg 20, 4105 DB Culemborg, tel 0345-473239, e-mail: dkorf@tiscali.nl

Administratie:

W. Matla, Hof van Delftlaan 119, 2613 BL Delft, tel. 015-2126904, giro 849 058.

Artikelen voorgaande nummers:
www.angob.nl

Handhaving leeftijdsgrens alcohol nog steeds ver onder de maat

De handhaving van de leeftijdsgrens voor het verstrekken van alcohol is nog steeds een zootje. Dat is de conclusie die getrokken moet worden uit het afgelopen november gepubliceerde onderzoek door Universiteit Twente. Het onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van VWS.

Onderzoekers van de universiteit hebben een groot landelijk en representatief onderzoek uitgevoerd naar de naleving van de leeftijdsgrenzen bij de verkoop van alcoholhoudende dranken. Zij maakten daarbij gebruik van veertien- en vijftienjarige "mystery-shoppers". Die deden in totaal 1338 keer een poging om alcoholhoudende drank te kopen. Veruit de meeste pogingen slaagden.

De sportkantines bleken zo lek als een mandje, maar ook de supermarkten en de horeca (inclusief cafetaria's) deden het onaanvaardbaar slecht. En dat terwijl zij bij eerdere onderzoeken het ook al slecht deden en door de onderzoekers in de beklagdenbank gezet waren. Blijkbaar doen zij nog steeds geen pogingen om beter te gaan handhaven.

Met name de slechte handhaving door de supermarkten is maatschappelijk volstrekt onaanvaardbaar. Supermarkten leveren namelijk het grootste deel van de alcohol die door jongeren beneden de leeftijdsgrens geconsumeerd wordt. En supermarkten bieden vaak drank aan tegen verlaagde prijzen. Daarmee verleiden zij financieel minder bedeelden als bijvoorbeeld scholieren om van de gelegenheid gebruik te maken en extra veel te kopen.

Volgens artikel 20 van de Drank- en Horecawet is het verboden zwak-alcoholhoudende dranken te verkopen aan jongeren waarvan niet is vastgesteld dat zij tenminste zestien jaar oud zijn. Voor sterke drank geldt een leeftijdsgrens van 18 jaar. Die leeftijdsgrenzen dateren al van vóór de tweede wereldoorlog. Zij zijn dus helemaal niet nieuw zoals sommigen beweren.

Supermarkten moeten volgens de wet dus allereerst de leeftijd van de aspirant-koper vaststellen. Daarbij gaat het vaak al mis. Slechts bij 61 procent van de koop pogingen werd om een identiteitsbewijs (ID) gevraagd. Bijna 40 procent van de kopers kreeg de drank ongecontroleerd mee.

Wat echter nog veel erger was: in ruim de helft van de gevallen waar wel om een ID werd gevraagd, kreeg de koper de drank toch mee. Er werd dus geen enkele consequentie verbonden aan het feit dat de koper wettelijk nog te jong was. Daardoor slaagde 70 procent van de koop pogingen. De handhaving bedroeg dus slechts 30 procent. Gaat de koper na het mislukken van zijn koop poging naar een andere supermarkt, dan brengt dat zijn totale slagingskans op 91 procent!

Bij de slijterijen deed zich een merkwaardig verschijnsel voor. De

handhaving van de leeftijdsgrens voor zwak-alcoholhoudende dranken was nauwelijks beter dan bij de supermarkten (40 procent). De leeftijdsgrens voor sterke drank werd echter in 62 procent van de gevallen nageleefd. Blijkbaar zijn slijters beter doordrongen van de risico's van sterke drank, dan van die voor zwakkere drank.

In de horeca was de naleving ronduit bedroevend slecht. Bij slechts 11 procent van de 300 verrichte koop pogingen werd de verkoop aan te jonge personen geweigerd. Blijkbaar zijn de kroegbazen slechts op het geld van de klanten uit, en moet de wet daarvoor wijken. Cafetaria's deden het nauwelijks beter dan de horeca, met een correcte naleving bij 15 procent van de gevallen.

Helemaal geen handhaving van de leeftijdsgrenzen was er bij de thuisbezorgdiensten. De sportkantines vonden de leeftijdsgrenzen al evenmin van belang, met maar 4 procent naleving.

Zo bieden de verstrekkers van alcoholhoudende dranken de Nederlandse jeugd nog steeds de gelegenheid om zich kapot te zuipen.

Dingeman Korf

ONTHUTSEND : INDRINKEN VOOR FRISFEEST

November vorig jaar schreven wij in dit blad over de frisfeesten voor jongeren onder de zestien, die steeds vaker gehouden worden. Zoals de naam al aangeeft alcohol-vrije feesten. Begin december bleek dat jonge drankorgels ook daar alcoholisch willen feesten.

De politie van district Kennemerland hield een alcoholcontrole bij de ingang van disco Bobs in Uitgeest. In Bobs vond die vrijdagavond een frisfeest voor jongeren onder de zestien plaats. De controle werd gehouden in het kader van het project "Wakkere ouders" waarin politie Kennemerland, de gemeenten Heemskerk en Uitgeest, Halt Kennemerland en Brijder Verslavingszorg samenwerken. Het resultaat was onthutsend, niet minder dan tachtig jongeren moest de toegang geweigerd worden omdat zij te veel alcohol in hun bloed hadden.

Alle bezoekers van het frisfeest van organisator Big Dik moesten aan de deur een blaatest afleggen. Behalve het feit dat tachtig jongeren de toegang werd geweigerd omdat zij "ingedronken" hadden, kregen er zestien een bekeuring omdat ze op de openbare weg alcoholhoudende drank aan het drinken waren of zulke drank bij zich hadden. Twee kregen een proces-verbaal omdat ze in het bezit van soft drugs waren.

Daarnaast kregen sommige van de geweigerde jongeren een proces-verbaal omdat ze al eerder wegens alcoholmisbruik waren doorverwezen naar het Bureau Halt voor een taakstraf, en nu toch weer werden betrapt op alcoholgebruik beneden de leeftijdsgrens.

Ons inziens heeft het er alle schijn van dat de massale opkomst van aangeschoten jongeren een georganiseerde actie was met de bedoeling het frisfeest te verstoren.

RAKE WOORDEN

Een lezer knipte voor ons uit de krant een interview met Henny Huisman. De kop erboven was al opvallend: "Praten lukt ook zonder drank". Dat is natuurlijk een waarheid als een koe. Vanaf hun vroegste jeugd doen mensen niet anders. Alleen gaan sommige mensen zich op een gegeven moment inbeelden dat zij alcohol nodig hebben om te kunnen praten. Alcohol schakelt echter al snel de zelfkritiek uit. Sommige bescheiden sprekers worden daarvoor ware verbale waaghalzen. Vroeger noemde men dat dronkemansmoed. De kwaliteit van het gesprokene gaat dan wel hollend achteruit.

Verderop in het interview zegt Henny Huisman: "Alcohol drink ik nooit. Ik heb geen drank nodig om mezelf over een drempel van gezelligheid te duwen. Ik praat toch wel". Duidelijker kan het niet gezegd worden. De gezelligheid die de alcoholreclames ons beloven, is kunstmatig, is niet de gezelligheid van de werkelijke persoonlijkheid. Huisman blijft zichzelf, behoeft niet zoals hij het noemt, "over de drempel van gezelligheid" geduwd te worden met behulp van een riskante kunstgreep die zijn waarneming van de sfeer vervalst.

Goed dat dit nu eens door een bekende Nederlander gezegd is. Misschien maakt dat meer indruk dan de woorden van deskundigen.

POMPHOUDERS TERUGGEWEZEN

Tankstationhouder Klok uit Hoogeveen is meteen de eerste dag van zijn actie beboet voor het verkopen van bier bij zijn benzinepomp. De vereniging van tankstationhouders Beta, waarvan hij voorzitter is, wil het verbod op alcoholverkoop bij benzinestations uit de wet geschrapt hebben. Klok wil daarover een proefproces uitlokken.

Sinds elf jaar mag er geen alcoholhoudende drank verkocht worden bij benzinestations. Beta vindt dat discriminatie. Wegrestaurants mogen wel alcohol, zij het uitsluitend per glas verkopen. Volgens Klok zouden benzinestations vooral verkopen voor thuisgebruik, zodat de verkeersveiligheid niet in gevaar komt. Bewijzen daarvoor zijn er natuurlijk niet, want het mag ook niet bij wijze van experiment geprobeerd worden. Klok's bewering is dus een slag in de lucht.

Het argument dat in België en Duitsland de benzinepompen wel alcohol verkopen, is maar een half argument. In de Scandinavische landen en in de Verenigde Staten geldt eenzelfde verbod als in Nederland. Het is dus maar net met welk land je jezelf wilt vergelijken.

De bewering van Klok dat zijn branche de enige is die de dupe is van het alcoholverbod is onjuist. Jaren geleden is, mede in het kader van tegengaan van branchevervaging al wettelijk vastgelegd dat alcohol alleen verkocht mag worden bij slijters, in supermarkten (ook in de rijdende), in de horeca en aanverwante bedrijven, enz. Destijds moesten VVV's en souvenirwinkels hun speciale lokale drankjes ook verwijderen.

Toen Klok aankondigde dat tankstationhouders de wet zouden gaan overtreden, reageerden regering en parlement direct afwijzend. Intrekking afdwingen van een democratisch tot stand gekomen wet, is ondemocratisch. De oproep tot burgerlijke ongehoorzaamheid is daarom sabotage van het Nederlandse rechtssysteem. Ook VVN, en zelfs de Stiva reageerden afwijzend.

Eind november zette Klok blikjes bier in het koelvak in zijn winkeltje. Nog diezelfde dag kreeg hij van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) een boete van 900 euro opgelegd. Direct na de inspectie haalde hij de bierjes weg uit de koeling.

Volgens de NVWA komt het sporadisch voor dat tankstations drank verkopen. Sinds 2008 zijn er welgeteld 12 boetes opgelegd. Gemiddeld drie per jaar.

Klok heeft aangekondigd de boete niet te zullen betalen. Hij wil dat de rechter zich over de zaak buigt en beslist of er sprake is van discriminatie of niet. Desnoods gaat hij in hoger beroep. Wordt het verbod gehandhaafd, dan wil hij naar het Europese Hof.

Het argument van discriminatie is er echter aan de haren bijgesleept. In werkelijkheid gaat het om het geld. De bazen van de tankstations hopen met bierverkoop hun omzet te verhogen. Zij stellen onomwonden "Wij zijn de winkel voor de vergeten boodschappen."

ALCOHOL MAG IN
DE TANK, NIET IN
DE BESTUURDER

Zondag is niet voor niets onze topdag". Zij zien bier dus als een eerste levensbehoefte, als iets dat te allen tijde gekocht moet kunnen worden. Dus ook als verkeersveiligheid of volksgezondheid erdoor in gevaar komen.

Dingeman Korf

VOORKOM WAT VOORKOMEN KAN WORDEN

De Raad voor de Volksgezondheid en Zorg (RVZ) bracht op 13 december zijn rapport "Preventie van welvaartsziekten" uit. Het is een pleidooi voor een krachtadiger beleid met betrekking tot het voorkomen van welvaartsziekten.

Het rapport van de RVZ is formeel een advies, en wel aan het ministerie van volksgezondheid. Het is op 13 december overhandigd aan de voorzitter van GGD Nederland.

In het rapport wordt ingegaan op het feit dat een kwart van de welvaartsziekten een gevolg is van een ongezonde leefstijl. Van die ziekten zijn kanker en hart- en vaatziekten de grootste veroorzakers van ziekte en dood.

Relatief gezien hebben mensen met een lage opleiding meer te kampen met welvaartsziekten dan mensen met een hogere opleiding. Dat wordt mede veroorzaakt door het feit dat een hogere opleiding vaak meer inzicht in de samenhang tussen voeding en gezondheid met zich meebrengt.

Ongezonde leefstijl omvat in de visie van het rapport één of meer van de volgende gewoonten: ongezond eten, roken, overmatig alcoholgebruik en te weinig bewegen. Die vier veroorzaken niet in even grote mate welvaartsziekten. Van alle kankergevallen wordt volgens recent onderzoek maar liefst 40 procent veroorzaakt door een ongezonde leefstijl.

Veel welvaartsziekten en de daarmee gepaard gaande voortijdige sterfte zijn te voorkomen. De RVZ stelt dat wat voorkomen kan worden ook voorkomen zou moeten worden. Als dat gebeurt levert dat een forse kostenreductie op in de zorg. Daardoor blijft de zorg betaalbaar, en kunnen meer mensen

een bijdrage blijven leveren aan de maatschappij door het verrichten van betaald of onbetaald werk. Voor hen levert het meer levensgeluk, meer welbevinden op.

Het Ministerie van Volksgezondheid voert al lange tijd een preventiebeleid. De RVZ vindt dat dit in de huidige situatie krachtadiger moet gebeuren. Daarnaast heeft de Raad nog een drietal specifieke wensen:

- realisering van een preventiefonds gefinancierd door 1% van de zorgpremies, om de preventie te kunnen intensiveren,
- duidelijker landelijke regelgeving over roken, alcohol en voeding,
- aanvullende fiscale regelgeving gericht op preventie, zoals hogere tabaks- en alcoholaccijnzen, onderzoek naar de mogelijkheid van een vettax of hogere BTW op ongezond voedsel.

Een krachtadiger preventiebeleid met betrekking tot alcohol, wordt al jaren bepleit door Stichting ANGOB. Inbedding in een meer omvattend beleid kan van voordeel zijn. Mits dat meer omvattende beleid veel krachtadiger wordt gevoerd dan tot nu toe.

Wel is Stichting ANGOB van mening dat financiering van een preventiefonds uit de accijnzen op alcohol, tabak en ongezond voedsel meer recht doet aan het principe van de vervuiler betaalt, dan financiering uit de zorgpremies.

Dingeman Korf

Pil tegen kater bestaat niet

Sinds de zestiger jaren van de vorige eeuw zijn de decemberfeesten in toenemende mate veralcoholiseerd. Er wordt veel gedronken. Dat resulteert in veel katers. En tegen die katers bestaat geen geneesmiddel.

De afgelopen dertig jaar zijn wij in december niet alleen overspoeld met een vloedgolf aan alcoholreclame, maar ook in geleidelijk toenemende mate met anti-kater tips. Sommige van het type "mijn grootvader deed altijd dit, of at altijd dat tegen de kater". Die tips misten iedere onderbouwing en hielden bij nader onderzoek dan ook geen stand. Zoals bijvoorbeeld het in studentenkringen bekende rauwe ei, de volgende morgen op de nuchtere maag gegeten.

Sommige tips zijn gebaseerd op een aanvaardbaar klinkende redenering. Bijvoorbeeld het aspirientje in te nemen voor het slapen gaan. Een kater is echter meer dan alleen hoofdpijn, en zelfs die hoofdpijn wordt door een aspirientje slechts onvolledig tegengegaan. Ook zijn er de afgelopen dertig jaar kwakzalvers geweest die pretendeerden een pil tegen de kater te hebben uitgevonden. Die pillen bleken bij onderzoek alle onwerkzaam.

Vorige maand kreeg de redactie weer diverse krantenknipsels met anti-kater tips toegestuurd. Diverse daarvan begonnen met de erkenning dat het medicijn tegen een kater niet bestaat. Een erkenning die twintig jaar geleden nog zeldzaam was, maar nu geleidelijk gemeengoed begint te worden.

Een kater is het gevolg van de inwerking van alcohol op de stofwisseling, en in het bijzonder op de vochtscheiding door de nieren. De nieren worden aanzet om meer urine te produceren. Daardoor droogt het lichaam uit. Het gevolg daarvan is dorst. Maar ook een vochttekort in de hersenen. Dat laatste veroorzaakt de hoofdpijn bij een kater. De afbraakproducten van alcohol verergeren die.

De tip om zwarte koffie te drinken tegen de kater, is om bovengenoemde redenen zelfs contraproductief. Koffie zet namelijk eveneens de nieren aan tot extra urineproductie. Daardoor

droogt het lichaam nog meer uit.

Het vochttekort is groter naarmate er meer is gedronken. De kater wordt daarnaast verergerd wanneer het drinken heeft plaatsgevonden in een rokerige en/of lawaaiige omgeving, of wanneer er dranken geconsumeerd zijn met schadelijke nevenbestanddelen (bijv. de bekende chateau migraine).

Diverse van de ontvangen krantenknipsels schrijven dan ook dat het enige werkzame middel tegen een kater bestaat uit niet te veel drinken. Om het watertekort aan te vullen, wordt soms ook aanbevolen om na ieder glas drank een glas mineraalwater te drinken. Eten voorafgaand aan of tijdens het drinken, vertraagt de opname van alcohol in het lichaam. Daardoor wordt een minder hoge piekwaarde van het bloedalcoholgehalte bereikt. Tegen de kater doet dat echter niet zo heel veel.

Nu maar hopen dat de goede artikelen over kater, tegen de carnavalstijd in de respectievelijke kranten worden herhaald. Want minder drinken werkt niet alleen tegen de kater, maar ook tegen alcoholisch wangedrag. Sommige drinkers hebben lak aan hun gedrag. Maar een kater willen zij geen van allen.

Dingeman Korf

Vaak wangedrag bij bedrijfsborrel

De laatste werkdag voor Kerstmis is door veel werkgevers in ons land aangegrepen om een "kerstborrel" te houden. Bedrijfsborrels ont-aarden soms in slemppartijen. De internationale carrièresite Monster deed daar onderzoek naar.

De uitkomst van het onderzoek van Monster was bedroevend. Wereldwijd hadden bijna vier op de tien werknemers zich in het verleden wel eens misdragen bij een bedrijfsborrel. Vooral Britse werknemers lieten zich de alcoholica al te goed smaken, 64 procent van hen had zich wel eens misdragen. Nederlandse werknemers deden het iets beter, in ons land misdroeg 45 procent van de werknemers zich wel eens bij een bedrijfsborrel. Maar wangedrag bij bijna de helft van alle werknemers, is nog steeds niet bepaald goed te noemen.

Wereldwijd vertoonde 37 procent van de werknemers wel eens wangedrag bij een bedrijfsborrel. Engeland en in wat mindere mate Nederland zijn dus uitschieters in ongunstige zin. Toevallig zijn dit ook de twee landen met de ergste zuipschuiten onder jongeren. Er lijkt dus een samenhang te zijn tussen wangedrag van jongeren en wangedrag van werknemers. Beide zijn een uiting van de alcoholcultuur in een land.

Helaas vermeldt Monster niet welke landen beter presteerden dan het gemiddelde van 37 procent. Wij durven er wel om te wedden: het zijn de landen waar in het bedrijfsleven de omgang tussen leidinggevers en uitvoerders formeler is dan bij ons. En daarbij denken wij aan landen als Zwitserland, Duitsland, Frankrijk en het Verre Oosten.

Wereldwijd kreeg ongeveer tien procent van de werknemers te maken met negatieve consequenties van alcoholisch wangedrag tijdens een bedrijfsborrel. Voor vijf procent van de werknemers had dit ontslag tot gevolg. Nog eens vijf procent liep reputatieschade op met gevolgen voor de carrière.

Een bedrijfsborrel is een moment waarop het personeel eens op een informele manier met elkaar kan praten. Het blijft echter een zakelijk evenement, met dus gedragsregels. En ons inziens voor de werkgever de verplichting om te zorgen voor een voldoende gevarieerd aanbod aan alcoholvrije dranken.

Bewustwordingslabel voor alcohol bepleit

Jongerenorganisatie Perspectief van de Christen Unie pleit voor het aanbrengen van "bewustwordingslabels" op verpakkingen van alcoholhoudende dranken. Dit naar aanleiding van een recent onderzoek door studenten van de Hogeschool Zeeland. Daaruit is gebleken dat jongeren de risico's van fors alcoholgebruik onvoldoende kennen.

Volgens dat onderzoek weten jongeren wel dat fors alcoholgebruik schadelijk is voor de hersenen. Maar daarmee houdt de kennis vaak op. De kans om verslaafd te raken, of de vergroting van de kans op kanker zijn grotendeels onbekend. Ook noemde slechts een beperkt deel van de ondervraagden het risico van verkeersongevallen.

De bewustwordingslabels moeten de risico's van alcoholgebruik op een speelse wijze overbrengen. Perspectief refereert aan de waarschuwingen op de pakjes sigaretten, maar wil het wat speelser en luchtiger. De organisatie zegt niet tegen het gebruik van alcohol te zijn, maar slechts de maatschappelijke bewustwording omtrent de risico's te willen bevorderen.

De Europese Commissie heeft enige tijd geleden ook gepleit voor betere informatie op de verpakking van drank. Daarbij werd de nadruk vooral gelegd op de kankerverwekkende eigenschappen.

Niet alleen de wiet, ook de wijn wordt steeds sterker

Veel was er onlangs te doen over het voorstel van minister Schippers om sterke cannabis tot hard drug te verklaren wegens het toegenomen THC-gehalte. Er komen echter ook meer extra sterke wijnen op de markt. Kunnen die ook tot hard drug verklaard worden?

Wijn wordt gemaakt door druivensap te laten gisten. Bij de gisting worden suikers omgezet in alcohol. Hoe meer suiker in het druivensap, hoe hoger het alcoholgehalte van de ontstane wijn. Althans, tot een zekere grens. Want bij een alcoholgehalte van ongeveer 12 procent gaat de alcoholgist dood.

Door dat biologische gegeven, was wijn oorspronkelijk gekoppeld aan het klimaat. Druiven uit Noordelijke wijnstreken (Duitsland, Elzas) bevatten bij gelijke grondsoort minder suiker dan die uit bijvoorbeeld de omgeving van Bordeaux. Wijnproducenten die perse 12 procent alcohol in hun wijn wilden krijgen, moesten in Duitsland extra suiker toevoegen. Dan mocht de wijn echter geen zuiver natuurproduct meer genoemd worden. De sterkte van de wijn in de winkel was vroeger overzichtelijk, er zat altijd tussen de 9 en 12,5 procent alcohol in.

Inmiddels zijn de oude wetmatigheden aan het afkalven. Door de opwarming van de aarde bevatten ook de Noordelijker geteelde druiven steeds meer suiker. Bovendien zijn druivenrassen ontwikkeld die genetisch geselecteerd zijn op een hoog suikergehalte. En de grens waarbij de gist doodgaat, is ook wat opgerekt.

Volgens de drank- en horecawet worden gegiste vruchtensappen met een alcoholgehalte tot 15,0 procent tot de wijnen gerekend. Wettelijk gezien is er dus ruimte voor sterkere wijnen zonder het gevaar dat zij geen wijn meer mogen heten. Sommige consumenten zullen zich bij die sterke wijnen dan wel afvragen of de wijn van zuiver vruchtensap is gemaakt, of dat er na de gisting extra alcohol aan is toegevoegd.

Het resultaat van de hierboven geschetste ontwikkeling, is dat er steeds meer sterke wijnen op de markt komen. De consument die gewend is zijn wijnconsumptie in aantal glazen af te meten, krijgt nu vaak meer alcohol binnen. En vaak een kater na een aantal glazen dat hem vroeger geen kater bezorgde.

Een oplossing zou zijn om de inhoud van de standaard wijnglazen te verminderen. Dat heeft de horeca ook gedaan met de koffiekopjes, toen men van gezette koffie overging op espresso. Als sterke wijn ingedeeld zou worden bij dranken als sherry en port (16-18 procent alcohol) zou het gebruik van "driekwart glazen" (in de volksmond wel sherryglazen genoemd) voor de hand

liggen. Die oplossing zou bespoedigd worden als de wettelijke grens tussen wijn en sterke drank verlaagd zou worden van de huidige 15 procent naar bijvoorbeeld 13 procent. Dan hoort sterke wijn ook wettelijk bij port, sherry en vermouth. De huidige minister van volksgezondheid kennende is er echter weinig kans op verlaging van de grens.

Dingeman Korf

NIEUWJAARSBIJEENKOMST STG. ANGOB

Op zaterdag 14 januari 2012 houdt stichting ANGOB zijn traditionele nieuwjaarsbijeenkomst voor begunstigers, gasten van het Spoek en genodigden.

Let wel: de bijeenkomst is dit jaar op zaterdag!

Vanaf 13.00 uur zijn bezoekers welkom in de kantine van alcoholvrije camping 't Spoek, Spoekweg 55 te Beekbergen. U wordt welkom geheten met een kopje koffie of thee en een oliebol. In de loop van de middag wordt nog het woord gevoerd door (aftredend) beheerster Bea Holmer, door Wil Matla (voorzitter campingbestuur) en Dingeman Korf (voorzitter Stg. ANGOB).

Mochten de weersomstandigheden twijfel doen rijzen over de bereikbaarheid van het Spoek, dan kunt u voor uw vertrek van huis bellen met 06-22-952178 (bij geen gehoor 06-22-345065).

En dit...

... was een geval van alcoholische geweldpleging. Het gebeurde in een zaterdagavond in Hollandscheveld (Dr).

De politie hield die nacht een verkeerscontrole. Een auto werd aangehouden, en zodra die stilstand kwam de passagier die naast de bestuurder zat, al scheldend naar buiten. De man was stomdronken. De politie probeerde de man te kalmeren, maar dat werkte averechts. De dronkeman werd nog wilder en probeerde een vrouwelijke agent in het gezicht te slaan. Die kon de klap nog net gedeeltelijk afweren.

Daarop nam de politie de zich hevig verzettende man in hechtenis. Hij zal zich moeten verantwoorden voor (poging tot) geweld tegen een ambtenaar in functie en schelden/beledigen van ambtenaren in functie

* * *

... was een geval van deelnemen aan het verkeer terwijl men door alcohol volledig de kluts kwijt is.

Het gebeurde in Hank (N-Br). Een 40-jarige stomdronken inwoner van die plaats werd door de politie "geklokt" toen hij met een snelheid van 120 kilometer per uur over een weg reed waar maximaal 30 kilometer is toegestaan. Nog net geen Nederlands record snelheidsovertreding, want dat staat op ruim 100 kilometer teveel (op een weg waar maximaal 100 gereden mag worden).

De man is voornamelijk zijn auto en zijn rijbewijs kwijt. Of hij dat laatste na het verplichte psychologisch onderzoek ooit nog terug zal krijgen betwijfelen wij

* * *

... was een geval van alcoholisch vandalisme, gepleegd in de vroege ochtend van de laatste zondag van november.

De vader was een stomdronken 37-jarige Groninger die na een nachtelijk drinkgelag lopend onderweg was naar zijn huis. Tijdens zijn wandeling richtte hij vernielingen aan. Auto's, scooters en fietsen moesten het ontgelden.

De politie kreeg een melding over iemand die "een vernielzuchtige wandeling" maakte. Een getuige die de vandaal wilde stoppen, kreeg met diens agressiviteit te maken. Geluk-

kig waren er nog meer mensen op de been. Die schoten te hulp en hielden de vandaal in bedwang tot de politie kwam. Die nam de man mee en zette hem in de cel.

De man zal zich bij de rechter moeten verantwoorden voor diverse vernielingen plus geweldpleging. Het avondje uit zal hem nog heel wat aan schadevergoeding en een boete kosten

* * *

... betrof een drankrijder die onderweg door slaap overmand werd.

Het gebeurde op de A-15 ter hoogte van Geldermalsen en betrof een 31-jarige inwoner van Veldhoven. Zijn auto kwam tot stilstand tegen de vangrail van de middenberm. De gealarmeerde politie was snel ter plaatse en zag een slapende man achter het stuur. Die werd in hechtenis genomen en geboeid afgevoerd.

In de auto trof de politie naast de bestuurdersplaats een bijna lege fles sterke drank, en lege en volle bierblikjes. In het politiebureau weigerde de Veldhovenaar de blaastest. Na enigszins uitgeslapen te zijn, mocht hij met een proces-verbaal en zonder rijbewijs het bureau verlaten

BEDANKT !

Rond het begin van het nieuwe jaar ontving uw redacteur weer veel e-mails en kaarten met de beste wensen voor het nieuwe jaar. Vele daarvan voorzien van een persoonlijke tekst. Soms werd daarin waardering uitgesproken voor ons blad, soms betrof het een bemoeidigend woord om vooral door te gaan met het signaleren van misstanden op alcoholgebied, het onmaskeren van het eigenbelang van de alcoholbranche of het aandringen op een beter alcoholbeleid.

Hartelijk dank voor die persoonlijke boodschappen. Onze boodschap wijder uitdragen kan alleen lukken wanneer wij ons blad zo gevarieerd mogelijk houden. Wanneer de redactie veel krantenknipsels uit veel verschillende kranten en tijdschriften van de lezers ontvangt, kunnen wij veel verschillende kanten van de alcoholproblematiek blijven belichten. Dan kan iedere lezer er wel iets van zijn gading in vinden. Daarmee kunt u dan weer proberen meer begunstigers voor onze stichting te werven. Als wij meer willen bereiken, hebben wij meer steun nodig.

VERSCIJNING G O

Voor het eerstkomende nummer van dit blad is 8 maart gepland als verschijningsdatum. Copij voor dat nummer graag uiterlijk 21 febr. bij de redactie.

Oplettende lezers maakten ons er op attent dat de aankondiging in het novembernummer dat 15 januari (een zondag) de volgende GO zou verschijnen nooit juist kon zijn. Inderdaad een verschrijving, het moest 13 januari zijn. Onze excuses !

BEGUNSTIGERSDAG 2012

Ook in 2012 organiseert Stichting ANGOB weer haar jaarlijkse begunstigersdag in september. Om niet weer samen te vallen met de jaarlijkse openmonumentendag is voorlopig gekozen voor zaterdag 22 september. De dag zal uiteraard plaatsvinden op alcoholvrije camping 't Spoek in Beekbergen.

Het programma zal in grote lijnen hetzelfde zijn als vorig jaar. 's Morgens onder andere het verplichte deel : de

begunstigers informeren over de gang van zaken van Stichting ANGOB in 2011. Er zal daarover ook een beknopt jaarverslag ter beschikking zijn.

's Middags wordt een informatief programma geboden met een spreker van buiten. Suggesties daarvoor kunt u nog indienen bij de secretaris, per e-mail via secretaris@angob.nl telefonisch via 072-53 35 192.

SCHOKKEND

Kinderen gaan zich op steeds jongere leeftijd te buiten aan grote hoeveelheden alcohol. In de derde week van november werd een kind van 10 jaar (!) met alcoholvergiftiging opgenomen in een ziekenhuis. Tot dan toe was het jongste in Nederland met alcoholvergiftiging opgenomen kind 12 jaar geweest.

Het bericht heeft velen geschokt. Op zo jonge leeftijd geen remming op het gebied van alcohol. Je vraagt je af wat voor opvoeding dat kind van de ouders heeft gekregen. Onder de reacties van geschokte ouders en opvoeders, waren er dan ook diverse van mening dat die ouders direct uit de ouderlijke macht ontzet moesten worden.

Multatuli heeft ooit eens geschreven dat je in Nederland voor alles een diploma moet halen, behalve voor het krijgen en opvoeden van kinderen.

Bescherming jongeren tegen TV reclame voor alcohol onvoldoende Etherreclame voor alcohol toegenomen

Om jongeren minder met alcoholreclame via de ether te confronteren, is in de Mediawet een verbod voor die reclame tussen 6 uur en 21 uur opgenomen. Sinds de invoering van het verbod is de totale hoeveelheid TV reclame voor alcohol buiten die uren verdrievoudigd. Het zogenaamde "tijdslot" is daardoor niet effectief.

Sinds 1 januari 2009 is het verboden om alcoholreclame tussen 6.00 uur en 21.00 uur uit te zenden via de ether. Het doel van deze bepaling is om de hoeveelheid reclameboodschappen voor alcohol waaraan jongeren worden blootgesteld, terug te dringen. Het jaar 2009 was een overgangsjaar waarin nog oude contracten konden worden uitgevoerd.

De grootste risicogroep zijn jongeren beneden de achttien. Zij beginnen net met drinken en zijn gevoeliger voor alcoholreclame. Op voorhand was het effect van het "tijdslot" al twijfelachtig, omdat een groot deel van die jongeren ook na 9 uur 's avonds nog TV kijkt.

De alcoholbranche heeft een eventueel effect nog verder afgezwakt door het aantal reclames fors op te voeren. Van 2008, voor de invoering van het

Toch is het opvoeden van kinderen het maatschappelijk belangrijkste wat iemand in zijn leven doet. Wat wij nu aan onze kinderen meegeven, is bepalend voor de wereld van morgen.

Overigens is alcoholvergiftiging op je tiende geen wereldrecord. In Duitsland is ooit een kind van zeven in het ziekenhuis beland. Dat was in huis een onbeheerd staande fles met onbekende vloeistof tegengekomen en had die onwetend leeggedronken. Het had in dit geval dus net zo goed geparfumeerd schoonmaakmiddel of iets dergelijks kunnen zijn. Eveneens in Duitsland dronk een jongetje van acht samen met een iets ouder broertje een fles drank leeg in een parkje en belandde daardoor in het ziekenhuis. In Groot-Brittannië is eveneens ooit een kind van acht met alcoholvergiftiging opgenomen.

Comazuipen op je veertiende of vijftiende komt in ons land en in de ons omringende landen regelmatig voor. Uit onderzoek is gebleken dat in ons land driekwart van die te jonge comazuipers zijn eerste drankjes van één van de ouders heeft gekregen. Ook daar is er dus iets heel erg mis met de opvoeding.

Een opvoedcursus voor aanstaande ouders is misschien toch nog niet zo'n slecht idee.

tijdslot, tot 2010 toen het tijdslot daadwerkelijk redelijk werd nageleefd, steeg het aantal reclamespots op de TV tot ruim het drievoudige (toename 245 procent). In de latere avonden is nu sprake van een vloedgolf aan alcoholspots. Ook via de radio is het aantal alcoholreclames toegenomen, met 149 procent om precies te zijn.

Het resultaat van deze gang van zaken is dat momenteel meer 14-17 jarigen aan alcoholreclame worden blootgesteld dan vroeger.

Overtredingen van het verbod zijn er op de TV betrekkelijk weinig. In 2010 meer dan de helft daarvan door RTL 4. Via de radio werd het verbod in 2010 nog massaal overtreden. De naleving bedroeg hier slechts 62 procent. Meer dan de helft van de overtredingen kwam voor rekening van Radio 538.

Reclamecode voor alcohol wederom herzien

Nadat op 1 oktober 2009 een herziening van de reclamecode voor alcoholhoudende dranken was ingegaan, is vorig jaar wederom een herziening doorgevoerd. De voornaamste wijzigingen betroffen ditmaal reclame-uitingen via de digitale media en reclame-uitingen die de verhouding tussen alcohol en sport betreffen.

Bij de vorige herziening was de tekst over het onderwerp alcohol en sport ook al gewijzigd. Het blijft aanraken met het sportartikel. In de eerste versie van de reclamecode voor drank stond eenvoudig en duidelijk dat alcoholreclame geen enkel verband mocht leggen tussen alcohol en sport. Dat was duidelijk.

De alcoholbranche, die zelf zijn eigen reclamecode mag schrijven van de Tweede Kamer, vond de bepaling over alcohol en sport te belemmerend voor zijn activiteiten. Dus kwam er een nieuwe formulering die bepaalde dat er geen verband gelegd mocht worden tussen alcoholgebruik en actieve sportbeoefening. Dat hield ondermeer in geen reclame op voetbalshirts. In 2009 werd dat uitgebreid met geen reclame op sportattributen.

In de onlangs van kracht geworden code is dat uitgebreid met een verbod om in de alcoholreclame sportberoemdheden te laten optreden die nog actief hun sport beoefenen op topniveau.

Zodra een sporter officieel gestopt is, mag hij wel in de alcoholreclame optreden.

Het blijft overigens schipperen met de nieuwe formulering. Coaches en trainers doen formeel niet aan actieve sportbeoefening. Maar iedereen associeert ze met sport. Toch mogen zij volgens de letter van de code optreden in de alcoholreclame.

Nieuw toegevoegd aan de code is een artikel over digitale marketing. Daarin komen bepalingen voor die ons inziens niet te handhaven zijn. Want hoe voorkom je dat jongeren beneden de leeftijdsgrens de boodschap over alcohol ontvangen?

Niet toevallig werd de herziening van de code gepresenteerd tijdens een Stiva Symposium, vorig jaar oktober. De Stiva is een samenwerkingsverband van producenten en importeurs van bier, wijn en gedistilleerd. Zij stelt zich ten doel het bevorderen van een verantwoorde alcoholconsumptie en van maatschappelijk verantwoord marktgedrag door de branche.

De eerstgenoemde doelstelling is echter de afgelopen twintig jaar volledig mislukt. Dat was te voorspellen, want de Stiva verzet zich met hand en tand tegen (overheids)maatregelen die de omzet van de alcoholbranche zouden kunnen aantasten.

Op het moment dat de herziening van de code gepresenteerd werd, was die code nog niet goedgekeurd door de Stichting Reclame Code. Die stichting waakt er over dat alle bedrijfstak gerichte reclamecodes in overeenstemming zijn met de algemene reclame richtlijnen die voor alle reclame gelden. De verwachting was dat die goedkeuring snel verleend zou worden.

Dingeman Korf

WIE IN ZIJN JEUGD TE
VEEL DRINKT, LOOPT
GROTE KANS DAAR
ZIJN HELE LEVEN
LAST VAN TE BLIJVEN
HOUDEN

VERSLAVING BEWUST BEVORDEREN

Cadeauwinkel EXPO verkoopt spellen waarin alcohol als een onschadelijk consumptieartikel wordt beschouwd, ja alcohol zelfs verheerlijkt wordt. Titels zoals "biertrechterspel" en "drinking roulette" laten aan duidelijkheid niets te wensen over. Tweede Kamer en Ministerie reageren verontwaardigd.

In de Tweede Kamer is zeer ontstemd gereageerd op de verkoop van drankspellen aan middelbare scholieren en studenten. Kamerlid Bouwmeester (PvdA) zei er over *"Het is handel in comazuipen door volwassenen die geld willen verdienen aan zuipjeugd"*. Ook de SP en de Christen Unie lieten zich in felle bewoordingen uit. Zelfs regeringspartij VVD is verontwaardigd en wil uitleg van de minister.

Minister Schippers vindt het helemaal niks dat er drankspelletjes voor de jeugd te koop liggen in de winkel. Ze noemde de drankspelletjes "tamelijk walgelijk". Zij gaat bekijken of er iets tegen te doen valt, maar zei bij voorbaat dat het waarschijnlijk moeilijk zou zijn. Verbieden is lastig, maar het is duidelijk dat de spellen zeer onwenselijk zijn.

De verslavingszorg heeft geschokt gereageerd. Ook de brancheorganisatie "Detailhandel Nederland" verklaarde geschokt te zijn. Kinderarts Van der Lely van de alcoholpoli in Delft zegt er ondermeer over: *"Door een spel te verkopen waarbij je een trechter met slang aan je mond moet zetten, normaliseer je drankmisbruik. Dat is heel kwalijk"*.

Dat dit soort spellen verkocht wordt door een winkelketen die zich speciaal richt op jonge mensen, is ons inziens rondweg asociaal. Hier worden morele normen opzij geschoven omdat er geld te verdienen valt. **Verdiene ten koste van de gezondheid en de toekomstmogelijkheden van jongeren.** De bedenkers van dergelijke spellen zijn wel diep gezonken.

ALCOHOLSLOT EINDELIJK INGEVOERD

Op 1 december jl. werd eindelijk het alcoholslot voor drankrijders verplicht. Grove overtreders van de promillagegrens voor alcohol in het verkeer en recidiverende drankrijders, krijgen het slot verplicht ingebouwd in hun auto. Starten van hun auto is dan onmogelijk bij een promillage vanaf 0,2.

Het heeft jaren geduurd, maar het is er nu toch van gekomen. De invoeringsdatum was al enkele malen aangekondigd, maar telkens ging het op het laatste moment niet door. De laatste invoeringsdatum die werd aangekondigd was 1 mei 2011 geweest. Toen werd op vrijdag 29 april, op het allerlaatste moment bekend gemaakt dat de invoering was uitgesteld.

Het systeem meet de alcohol in de adem van de bestuurder, en blokkeert de startmotor wanneer het promillage boven de 0,2 ligt. Blokkeren vindt dus plaats vanaf de strafbaarheidsgrens voor beginnende bestuurders. Onderweg vraagt het systeem de bestuurder op onregelde momenten om opnieuw te blazen. Dit om te voorkomen dat de bestuurder voor zijn vertrek iemand anders de auto laat starten.

Als de meting te hoog uitvalt, vraagt het systeem na enkele minuten om opnieuw te blazen. Als die meting ook te hoog uitvalt, wordt de wachttijd tot een volgende blaasproef langer, enzovoort. Uiteindelijk kan de wachttijd tot een nieuwe blaasproef oplopen tot een uur. Wanneer de motor onverwacht uitvalt, bijvoorbeeld voor een verkeerslicht, hoeft niet opnieuw te worden geblazen indien de bestuurder snel de motor start.

Het systeem is verplicht voor grove overtreders van de wettelijke strafbaarheidsgrens, en voor recidiverende drankrijders bij geringere overschrijdingen van de grens. Als een grove overschrijding wordt een promillage van 1,3 of hoger beschouwd. Voor beginnende automobilisten geldt een promillage van 1,0 of hoger als grove overschrijding.

FEITEN EN COMMENTAREN OVER ALCOHOL EN DRUGS

112-de jaargang no. 2

maart-april 2012

ONMACHT SAMEN- LEVING TEGENOVER ALCOHOL TEKEN VAN VERSLAVING

Verslaving wordt gekenmerkt door de onmacht van de verslaafde tegenover het verslavende product. Dat geldt voor heroïne evenzeer als voor tabak of alcohol. De verslaafde is niet in staat om zijn gebruik te stoppen of te beperken. Hij is onmachtig tegenover de verleiding die de verslavende stof op hem uitoefent. Zelfs als hij inziet dat hij zichzelf schade berokkent, op den duur zelfs te gronde richt, kan hij niet stoppen.

Herkenning van het gevaar, zelfs erkenning van de onmacht daar tegenover, zijn bij veel verslaafden aanwezig. Maar die geven voor hen niet de doorslag. Populair gezegd : zij handelen tegen beter weten in. Eén slokje drank is voldoende om alle goede voornemens weer weg te spoelen. Zonder deskundige hulp van anderen kan de verslaafde niet vrijkomen.

De Nederlandse samenleving heeft de alcoholconsumptie, en daarmee de alcoholproblematiek ruim een halve eeuw zien groeien. Alarmsignalen daarover werden de eerste helft van die periode genegeerd, of afgedaan als overdreven pessimisme van mensen die nog teveel in het verre verleden van 1900 leefden. Pas in de alcoholnota van 1986 erkende de overheid dat de situatie ingrijpen vereiste.

We zijn inmiddels een kwarteeuw verder. De beoogde matiging van de consumptie is na vijf jaar tot stilstand gekomen. De volgende twintig jaar is de consumptie constant gebleven, en zijn de problemen toegenomen door het opzamelen van lange termijn effecten. Ondanks de herkenning van het gevaar is de samenleving onmachtig gebleken het gevaar te keren. Met andere woorden : de samenleving zelf vertoont met betrekking tot alcohol de kenmerken van verslaafd te zijn.

De verslaving van de samenleving uit zich op allerlei terreinen. Ook op het terrein van de economie. De econoom Cnossen van het CPB heeft enkele jaren geleden becijferd dat de totale maatschappelijke kosten die alcohol veroorzaakt, ongeveer 2,5 miljard euro bedragen. Daar staat een accijnsopbrengst tegenover van nog geen miljard. Alleen al om economische redenen zou men de alcohol moeten aanpakken. De vervuiler betaalt nietwaar ? Alcohol vervuult het huishoudboekje van de samenleving. Dit probleem wordt echter niet aangepakt.

De individuele verslaafde kan pas de weg naar herstel inslaan, als hij erkent onmachtig te zijn tegenover het verslavende middel. Alleen maar niet drinken voordat hij naar zijn werk gaat, of voordat hij in zijn auto stapt, lossen zijn verslavingsprobleem niet op. Hij heeft een totaaloplossing nodig, niet een paar deeloplossinkjes.

Evenzo heeft de samenleving een totaaloplossing nodig. Minister Borst heeft met de herziene Drank- en Horecawet van 2000 daar de aanzet toe gegeven. Maar sindsdien heeft de politiek met deeloplossinkjes getracht het gevaar te bezweren. Hier iets strafbaar stellen of een straf verzwaren, daar de eisen voor een vergunning verhogen. Maatregelen vooral gericht tegen excessen zoals comazuipende jongeren. Geen maatregelen tegen de vrijheden van de alcoholbranche. Geen maatregelen tegen de misleidende reclame, tegen de onbeperkte verkrijgbaarheid, of tegen de slechte naleving van de wet.

Misschien dat het comazuipen wat zal afnemen, maar de aantasting van gezondheid en intellectuele vermogens blijft sluipend voortgaan. De problemen van de oudere generaties worden evenmin aangepakt.

dr.ir. D. Korf

Ieder jaar worden vijftienhonderd duizend baby's geboren met alcoholische schade

WAARSCHUWINGSLOGO ALCOHOL EN ZWANGERSCHAP VRIJWILLIG ?

Mogelijk komt er een waarschuwingslogo tegen alcoholgebruik tijdens de zwangerschap op de etiketten van flessen drank. Maar uitsluitend op basis van vrijwilligheid. Minister Schippers voelt er niets voor om het verplicht te stellen.

Al jarenlang wordt er aangedrongen op het verplicht stellen van een waarschuwing tegen alcoholgebruik tijdens de zwangerschap, op de etiketten van alcoholhoudende dranken. Het advies van de Gezondheidsraad uit 2005 heeft de druk daartoe verhoogd. De Gezondheidsraad concludeerde namelijk dat er voor zwangeren geen veilige ondergrens valt aan te geven waar beneden geen schade aan het ongeboren kind verwacht kan worden. Daarom het advies : gebruik tijdens de zwangerschap in het geheel geen alcohol.

Lang niet alle Nederlandse zwangeren nemen het advies van de Gezondheidsraad ter harte. Volgens een grove schatting zou nog bijna één op de drie vrouwen alcohol gebruiken tijdens de zwangerschap. De meesten gelukkig in zeer beperkte mate. Toch vertoont bijna 3 procent van de in Nederland geboren baby's alcoholische schade. Meestal uit zich dat later in gedrag- of leerstoornissen. Eén op de zes van hen vertoont echter ook zichtbare, lichamelijke afwijkingen, het Foetaal Alcoholisch syndroom (FAS).

Bij een jaarlijks aantal geboorten van ongeveer 185.000 leidt het voorgaande tot de conclusie dat er ieder jaar zo'n 5500 kinderen met alcoholische schade geboren worden. Dat betekent een maatschappelijk probleem van enorme omvang. De overheid zou er alles aan moeten doen om het probleem te verminderen.

In antwoord op Kamervragen hierover, kwam minister Schippers echter niet verder dan de toezegging dat zij met de alcoholbranche in overleg zou treden over vrijwillige invoering van een dergelijk logo. Dat zou passen binnen de zelfregulering waarmee de alcoholbranche al bijna 25 jaar haar bijdrage aan het alcoholbeleid zou moeten leveren.

Helaas heeft de Kamer niet doorgevraagd wat de minister denkt te gaan doen wanneer het overleg geen resultaat oplevert. Het zou best kunnen dat bijvoorbeeld de producenten van sterke drank wel bereid zijn tot een dergelijk logo, maar de wijnimporteurs niet. Of dat de branche een logo kiest waar nauwelijks enige waarschuwendende werking van uitgaat. Wat doet de minister dan ?

Overigens is van alle EU landen uitgerekend wijnexporteur Frankrijk het enige land dat enkele jaren geleden een waarschuwingslogo verplicht heeft gesteld. Dat heeft de bewustwording bij de inwoners wel doen toenemen. Diverse andere landen, zowel binnen

als buiten de EU, kennen vrijwillige logo's. Soms uitsluitend boven een bepaald alcoholpercentage, soms zelfs vrijwillig ingevoerd door slechts één bepaalde producent !

Gezien de omvang van het probleem, is ons inziens snel handelen geboden. De minister mag zich best wat dreigend opstellen naar de alcoholbranche. Geen overeenstemming vóór eind juni ? Dan verplichte invoering per 1 augustus ! De minister zal een keuze moeten maken tussen de volksgezondheid en de alcoholbranche.

Dingeman Korf

SNELRECHT VOOR ALCOMOBILISTEN

Drankrijders die betrapt worden, kunnen binnenkort vaak binnen een half uur rekenen op een boete of een dagvaarding. In veel gevallen kan de boete meteen betaald worden. Door minder papierwerk en een betere samenwerking tussen politie en Openbaar Ministerie (OM) kan een tijdswinst van 30 tot 45 minuten op een proces-verbaal worden geboekt.

De snellere afhandeling van artikel 8 van de Wegenverkeerswet moet nog dit voorjaar landelijk worden ingevoerd. Aldus minister Opstelten van Veiligheid en Justitie begin januari bij de politie van Rotterdam-Rijnmond. In 9 politieregio's loopt reeds een proef met de nieuwe werkwijze.

Kern van de nieuwe werkwijze is een sterk vereenvoudigd proces-verbaal. Tot nu toe bestond een proces-verbaal uit circa 9 kantjes A-4. Het nieuwe formulier omvat slechts twee kantjes. Invullen van het oude formulier kostte 1 tot 1,5 uur. Dat wordt een half tot driekwart uur. Ook behoeven agenten geen apart formulier meer in te vullen voor het invorderen van het rijbewijs bij gevallen van recidive of bij een bloedalcoholgehalte van 1,3 promille of meer.

Volgens de nieuwe werkwijze belt een verbaliserende agent meteen met het OM. Het proces-verbaal wordt per e-mail naar het OM gestuurd. Het OM neemt dan binnen een half uur een beslissing. Daarvoor is het OM voort-

Duitse bierconsumptie blijft teruglopen

Langzaam maar zeker blijft de bierconsumptie in Duitsland teruglopen. Ook in 2011 bleef de binnenlandse afzet voor het vijfde achtereenvolgende jaar achter bij die van een jaar eerder. Alleen was in 2011 de daling uiterst bescheiden : 0,8 procent. In 2010 was de daling nog 2,9 procent geweest.

In kringen van verslavingszorg en van volksgezondheid begint men te vrezen dat de sterkste daling achter de rug is, en dat de consumptie zich dichtbij het huidige niveau zal stabiliseren. Dan blijft Duitsland op de derde plaats staan naar consumptie per inwoner. Dan blijft het bier grote problemen veroorzaken.

Bovenstaande cijfers zijn exclusief de consumptie van alcoholvrij bier. Dat is nu nog weinig populair, maar de afzet is wel stijgende.

De export van Duits bier nam in 2011 toe, met wel 4 procent. De productie bleef daardoor gelijk, de brouwerijen hebben niets te klagen. Alleen worden met het exporteren van bier, ook daarmee verbonden problemen geëxporteerd.

aan ook buiten kantoor tijd bereikbaar.

De agent kan vervolgens meteen de boete opleggen, of als het om zwaardere gevallen gaat een dagvaarding uitreiken. Tot nu toe moeten betrapte alcomobilisten vaak nog weken wachten tot een boete of een dagvaarding in de brievenbus ligt.

Bij een jaarlijks aantal van circa 35.000 gevallen van betrapte drankrijders, betekent de nieuwe werkwijze een tijdswinst van 17.500 tot 26.750 uren. Uren die besteed kunnen worden aan het gewenste "meer blauw op straat". Dat vergroot de pakkans voor allerlei vergrijpen, van inbraak tot overlast en dronken rijden. Daardoor draagt het bij aan de verhoging van het oplossingspercentage voor gepleegde misdrijven en aan vergroting van het gevoel van veiligheid bij het publiek.

COLOFON

De GO : tweemaandelijks voorlichtingsblad over alcohol en drugs, uitgegeven door de Stichting ANGOB. ISSN 0166-2880.

Postabonnement € 10,- per jaar.

Verantwoordelijk eindredacteur:

Dr. ir. D. Korf, Dresselhuisweg 20, 4105 DB Culemborg, tel 0345-473239, e-mail: dkorf@tiscali.nl

Administratie:

W. Matla, Hof van Delftlaan 119, 2613 BL Delft, tel. 015-2126904, giro 849 058.

Artikelen voorgaande nummers:
www.angob.nl

Alleen rekentaak automatiseren lost probleem niet op

SUPERMARKTEN PREFEREREN LEKKE LEEFTIJDSCONTROLE

De handhaving van de leeftijdsgrenzen voor alcohol is in ons land bedroevend slecht. Met name de supermarkten handhaven zeer slecht. Het nieuwe systeem "swiper" dat op 30 januari gelanceerd werd, zal dat niet veranderen. Minderjarigen blijven in staat drank te kopen.

Volgens de wet mag er alleen alcoholhoudende drank verkocht worden aan personen boven de leeftijdsgrens. Bij twijfel aan de leeftijd, dient de verkoper de leeftijd vast te stellen aan de hand van een identiteitsbewijs zoals een paspoort, rijbewijs of ID-kaart.

De verkoop van alcoholhoudende drank was in het verre verleden geconcentreerd bij de slijters en de horecabedrijven. Daardoor, en door de toen heersende cultuur kwam het vrijwel niet voor dat er alcohol verkocht werd aan bijv. dertienjarigen. De grote verandering kwam toen de verkoop van drank ook elders ging plaatsvinden. Supermarkten maakten zich weinig druk om de leeftijdsgrens, en SRV-wagens brachten op het platteland de drank aan huis.

De afgelopen twintig jaar is het drankgebruik door jongeren beneden de leeftijdsgrens geleidelijk uit de hand gaan lopen. Dat heeft er toe geleid dat de supermarkten onder druk gezet zijn om de leeftijdsgrenzen beter te handhaven. Zo verschenen er bordjes in de winkels dat er geen (zwak-alcoholhoudende) drank verstrekt werd beneden de leeftijdsgrens van 16 jaar. Die bordjes hielpen weinig, want het lek zat en zit bij de kassa. Identificatie is afhankelijk van het inschattingsvermogen, de rekenkunde en de durf van de caissière.

De afgelopen jaren zijn vooral in de grote steden gevallen bekend geworden van caissières die door fors uitgevallen jongens beneden de leeftijdsgrens geïntimideerd en bedreigd werden. Ook is gebleken dat caissières wel om een ID-kaart vroegen maar die niet lazen. Zo van "hij heeft een ID-kaart bij zich, dus het zal wel goed zijn". En tenslotte is ook gebleken dat caissières soms moeite hebben om

iemands leeftijd te berekenen uit diens geboortedatum.

Het eind januari door het CBL in de regio rond Nijmegen geïntroduceerde systeem met de "swiper" verhelpt alleen het laatste probleem: het berekenen van iemands leeftijd uit diens geboortedatum. Bij het Swiper-systeem wordt de ID-kaart gescand, waarna een computer de leeftijd berekent. Rekenfouten worden met dit systeem voorkomen. Alcohol kopen met behulp van een gestolen, vervalste of geleende ID-kaart blijft echter mogelijk.

Ook blijft alcoholverkoop mogelijk aan minderjarigen wanneer de verkoper niet naar de ID-kaart vraagt, door foutieve inschatting van iemands leeftijd of wegens bedreiging. Reeds in 2003 werd in de VS vastgesteld dat de swiper niet effectief is.

Theoretisch zijn er veel betere systemen denkbaar. Namelijk systemen gebaseerd op individuele kenmerken en los van de toevallige verkoper/-ster. Het klassieke voorbeeld is natuurlijk identificatie door iemands vingerafdruk. Maar dat is wettelijk niet toegestaan in verband met de bescherming van iemands privacy. Aan identificatie m.b.v. DNA behoeven we dus al helemaal niet te denken.

Een systeem dat de controletaak van de caissière overneemt en elektronisch uitvoert, neemt het subjectieve uit de leeftijdscntrole weg. Een dergelijk systeem wordt in ons land al ruim drie jaar uitgebracht door het bedrijf HEM uit Breda onder de naam "Ageviewers".

Bij het systeem Ageviewers blokkeert de kassa zodra er alcohol gescand wordt. De koper moet dan naar een webcam kijken. Een controleur op afstand beoordeelt dan iemands uiter-

lijk op leeftijd, en vergelijkt dat met de gegevens van de getoonde ID-kaart. Als de controleur accoord gaat met de verkoop van alcohol, wordt de kassa weer vrijgegeven.

Het ageviewers-systeem functioneert tot nu toe bij een honderdtal slijters tot volle tevredenheid. Ook bij enkele supermarkten is het in gebruik. Ondanks de gunstige resultaten bij gebruik van dit systeem, blijft het CBL dit systeem afwijzen. Het noemt het ageviewers-systeem klantenvriendelijk, te duur en zelfs onethisch. Het raadt de bij haar aangesloten supermarkten zelfs af om het systeem te gebruiken.

In plaats daarvan blijft het CBL komen met eigen oplossingen waarvan op voorhand al kan worden aangevoeld dat zij niet waterdicht zijn. Wij kunnen dan ook niet anders concluderen dan dat het CBL de illegale alcoholverkoop een zo breed mogelijke sluiproute wil bieden, teneinde omzet en winst zoveel mogelijk in stand te houden. Gezondheid en toekomstmogelijkheden van de Nederlandse jeugd worden opgeofferd voor financieel gewin!

Dingeman Korf

Dronkenschap vergelijkbaar met herseninfarct

Hersenspecialist De Ridder deed vlak voor Kerstmis in een Vlaams televisieprogramma een experiment op zichzelf. Het resultaat toont volgens hem aan dat dronken mensen écht niet weten wat ze zeggen, maar wel wat ze doen en horen.

De Ridder wilde laten zien wat er in de hersenen gebeurt als mensen dronkemanspraat gaan verkopen. Voor de televisie dronk hij vier biertjes. Na ieder biertje werd zijn hersenactiviteit gemeten. Na elk flesje bier nam de activiteit in de linker hersenhelft verder af. Die hersenhelft beheerst de spraak, zowel fysiek als geestelijk. De verstaanbaarheid van de spraak neemt af (op het laatst gaat men lallen), en het logisch verband van het gesprokene wordt steeds zwakker.

De rechter hersenhelft kreeg door het steeds verder wegvallen van de linker meer speelruimte. Die helft werd aanvankelijk zelfs actiever. Het begrijpen van andermans spraak en van diens grapjes nam in die fase daardoor toe. Bij sommige mensen resulteert dat erin dat zij in die fase lacherig worden.

Volgens De Ridder is het effect van alcohol bij genoemde hoeveelheden vergelijkbaar met een herseninfarct. Men begrijpt nog goed wat er gezegd wordt, maar kan niet meer antwoorden. Een ziektebeeld dat als afasie te boek staat.

BIERTRECHTERSPEL UIT DE HANDEL

In het vorige nummer van dit blad schreven wij onder de kop "Verslaving bewust bevorderen" over de alcohol verheerlijkende spellen van cadeauwinkel Expo. Toen was reeds bekend dat zowel de Tweede Kamer als de minister zeer ontstemd gereageerd hadden op die spellen. Ook de verslavingszorg en kinderarts Van der Lely hadden zich geschokt en bezorgd getoond.

Inmiddels is met name het "biertrechtspel" zo in opspraak geraakt, dat importeur Miko heeft besloten het spel niet meer te verkopen. Miko wil op geen enkele manier geassocieerd worden met drankmisbruik. Al zijn andere drankspellen zal Miko nader onder de loep nemen, aldus directeur W. van Gelder.

Gezien deze voorgeschiedenis lijkt het ons zinvol dat niet alleen Miko, maar ook de Nederlandse verslavingszorg en bijvoorbeeld Stap of Trimbos de overige alcoholspellen van Miko (waaronder "drinking roulette") nog eens kritisch bekijken. Miko staat nu bekend als een bedrijf dat niet erg zorgvuldig kijkt naar de inhoud van wat het verkoopt. Op het oordeel van Miko kunnen wij daarom niet langer vertrouwen.

Steeds meer variaties op het kopje koffie

INDRUKKEN HORECAVA 2012

Van 9 tot 12 januari werd in het Amsterdamse RAI-gebouw de twaalfde Horecava, de jaarlijkse vakbeurs voor de horecasector gehouden. Een assortiment van fastfood tot exclusieve wijnen. Uw redacteur nam er een kijkje

In de kringen van verslavingszorg en drankbestrijding had de horecava zich de laatste jaren een wat slechte naam verworven. Ter gelegenheid van de beurs werden niet of zeer slecht gefundeerde pro-alcohol persberichten de wereld ingestuurd. Dit jaar heeft uw redacteur daar niets van gezien in de kranten. De organisatie richtte haar persbericht dit jaar tegen de valse, soms uit de duim gezogen recensies van vooral restaurants, die via internet verspreid worden.

Onderweg in de stoptrein naar Amsterdam-RAI leek het beeld bevestigd te worden van een vooral op alcohol gerichte beurs. In de trein veel leerlingen van MBO- en HBO-opleidingen voor de horeca sector, die uitgebreid tips uitwisselden waar je gratis bier of wijn kon drinken. Uw redacteur heeft van dat drinken weinig gezien, mogelijk omdat hij de hal die speciaal gewijd was aan het nachtleven links heeft laten liggen. Zijn belangstelling ging meer uit naar de koffiesector, naar bedrijfshygiëne en naar apparatuur (voor ijs of koffie zowel als frituur, en vaatwasmachines).

Alle grote, maar ook diverse kleinere koffiefirma's waren vertegenwoordigd. Interessant was om te constateren hoe sterk de koffiemarkt in beweging is. Er komen steeds meer nieuwe varianten op het ouderwetse kopje koffie. Restaurants en café's waar je voor een kopje koffie uit meer dan vijf soorten kunt kiezen zijn geen zeldzaamheid meer. Een speciale koffiezaak kan gemakkelijk vijftien soorten aanbieden.

Naast de gewone koffie (al dan niet met melk) kun je tegenwoordig bijna overal de van oorsprong Italiaanse espresso en cappuccino drinken. Op steeds meer plaatsen ook de doppio, macchiato, lungo, americano en ristretto. Naast de standaard koffie die een mengsel bevat van bonen van de koffiestruiken *Coffea arabica* en de *Coffea robusta*, worden ook steeds vaker koffiesoorten aangeboden van één specifieke soort struik, of uit één specifiek gebied.

In veel stands van koffiefirma's kon je verschillende soorten koffie proeven. Opvallend was dat toen uw redacteur bij DE vroeg om de vanouds bekende variant Wiener Melange, hij nul op het request kreeg. Het vooral Italiaanse geweld van de nieuwe varianten, had die klassieke variant uit het zicht van de exposant laten verdwijnen. En dat terwijl hij in iedere supermarkt te koop is!

De ontwikkelingen bij de koffie doen sterk denken aan de ontwikkelingen bij de thee ruim dertig jaar geleden, of die van zestig jaar geleden bij de wijn. Destijds waren er voor de gemiddelde

Nederlander drie soorten wijn: witte, rode en rosé. Slechts een enkele liefhebber sprak over Bourgogne, Chianti of Riesling. Wie tegenwoordig in een supermarkt komt, wordt overvloedig door de vele soorten. Later volgde de thee. We kregen gearomatiseerde thee met veel verschillende smaken, groene thee, rooibos, enzovoorts.

Op de Horecava was ook Friesland Campina aanwezig. Het bedrijf vroeg aandacht voor zijn nieuwste product voor de horeca: opschuimmelk. Die wordt uitgebracht onder het etiket Friesche Vlag. Opschuimmelk geeft een stabiel schuim op bijvoorbeeld cappuccino dan gewone melk.

Opvallend was dat ook de Voedselbank met een stand vertegenwoordigd was. Kringloopbedrijven waren er trouwens ook.

In de sector bedrijfshygiëne diverse bedrijven die zich toeleggen op het controleren van voedselveiligheid. Ook bedrijven met apparatuur om zelf te controleren (bijv. temperatuur van bereid voedsel, of de kwaliteit van frituurolie) en te registreren (verloop van de temperatuur sinds de bereiding).

Interessant was ook de stand van Hygimax. Daar werd een nieuw model deurklink getoond, waarmee men de deur kan openen met de elleboog. Handig wanneer men regelmatig een deur moet openen terwijl men de handen vol heeft. Maar vooral hygiënisch voor toiletdeuren, om te voorkomen dat men besmet raakt met de bacteriën die de vorige bezoeker heeft achtergelaten. Volgens Hygimax zou meer dan 75 procent van de bezoekers van café's en disco's de deurklink van de toiletten niet met de handen willen aanraken.

Dingeman Korf

ALCOHOL VERGROOT DE
KANS OP DIVERSE ZIEKTEN
(O.A. DIVERSE VORMEN VAN
KANKER) VERERGT HET
ZIEK ZIJN EN BELEMMERT
DE GENEZING

Ruim 40 procent van alle kankergevallen gerelateerd aan leefstijl- en omgevingsfactoren

In Groot-Brittannië melden zich jaarlijks ca. 134.000 nieuwe gevallen van kanker bij de ziekenhuizen. In 2010 was 42,7 procent daarvan gerelateerd aan leefstijl- en omgevingsfactoren. Aldus de uitkomst van een grootschalig Brits onderzoek.

De onderzoekers betrokken in hun onderzoek 14 leefstijl- en omgevingsfactoren waarvan bekend is dat zij gerelateerd zijn aan kanker. Zij gingen de leefstijl en de (werk)omgeving van de nieuwe patiënten na over het verloop van de laatste tien jaar.

Verreweg de grootste risicofactor, zowel bij mannen als bij vrouwen, is het roken van tabak. Bij de mannen veroorzaakte het roken van tabak 23 procent van de kankergevallen, bij vrouwen 15,6 procent. Gemiddeld over alle patiënten 19,6 procent. Het verschil tussen mannen en vrouwen wordt toegeschreven aan het feit dat tien jaar geleden veel minder vrouwen dan mannen rookten.

De tweede oorzaak van kanker was bij mannen een dieet met onvoldoende groente en fruit (6,1 procent). Bij vrouwen kwam dit pas op de vijfde plaats, met 3,4 procent. Bij vrouwen kwam overgewicht op de tweede plaats met 6,9 procent, en dat kwam bij de mannen juist op de vijfde plaats (4,1 procent).

Bij mannen was ook de blootstelling aan kankerverwekkende stoffen op het werk een belangrijke oorzaak (derde plaats met 4,9 procent). Bij vrouwen kwam deze oorzaak niet in het rijtje van tien belangrijkste oorzaken voor.

Alcohol als oorzaak van kanker kwam bij mannen op de vierde plaats met 4,6 procent. Bij vrouwen op de zesde plaats met 3,3 procent. Opmerkelijk was dat bij vrouwen UV-straling (huidkanker) met 3,6 procent (vierde plaats) meer kankergevallen veroorzaakte dan een dieet met onvoldoende groente en fruit. Bij mannen kwam UV-straling pas op de zevende plaats.

Het is gezien de huidige consumptiecijfers niet moeilijk om te voorspellen dat bij mannen het aandeel van tabak zal afnemen en bij vrouwen toenemen. Het aandeel van alcohol zal bij vrouwen sterk toenemen, terwijl bij mannen blootstelling op het werk sterk zal afnemen.

Cannabisgebruik belemmert herstel na psychose

Mensen die een psychose hebben doorgemaakt, hebben vaak grote moeite daarvan te herstellen. Psychiater Gunnar Faber van het Universitair Medisch Centrum Groningen deed onderzoek naar de factoren die daar invloed op hebben. Hij constateerde onder andere dat cannabisgebruik na een psychose de kans op herstel verkleint.

Gunstige vooruitzichten op herstel na een psychose hebben vooral de patiënten die in staat zijn om weer zelfstandig te gaan wonen, die weer werk vinden (en dat aankunnen) en die weer sociale activiteiten ondernemen. Vertraagde informatieverwerking is daarentegen een voorspeller van een grote kans op terugval. Die vertraging kan onder andere een gevolg zijn van een te hoge dosering antipsychotica. Faber raadt daarom aan die altijd in een zo laag mogelijke dosis toe te passen.

Het gebruik van cannabis na een psychose verkleint de kans op herstel. Weliswaar is het effect van cannabis gering van omvang, maar omdat het één van de weinige factoren is die gemakkelijk te beïnvloeden is, adviseert Faber om het gebruik van cannabis door (ex-)patiënten tegen te gaan.

Op zichzelf is laatstgenoemde uitkomst van Fabers onderzoek niet verrassend. We kennen al vele jaren de cannabis-psychose die optreedt bij overdosering met de actieve stoffen uit de cannabisplant.

Carlsberg regeert Litouwen

Bij de brouwerij van Carlsberg wilden de CAO-onderhandelingen niet vlotten. De werknemers besloten daarop in staking te gaan. De directie wilde de staking stoppen. Zij wendde zich tot de rechter met het verzoek het besluit tot staking ongeldig en de staking daarmee illegaal te verklaren.

De rechtbank van het Klaipeda district oordeelde dat het begin van de staking 30 dagen moest worden uitgesteld omdat de productie van bier van essentieel belang was voor het land. Nog tijdens het uitstel oordeelde de rechter dat de staking legaal was.

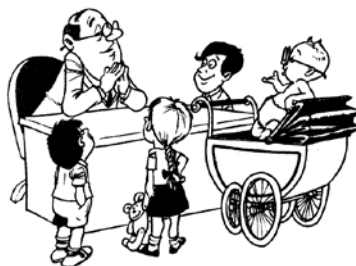
De directie ging in beroep bij een hogere rechtbank (gerechtshof) en dat oordeelde vervolgens weer dat de staking illegaal was. Daarnaast werd een negental stakingsleiders ontslagen. De Litouwse vakbond is in hoger beroep gegaan bij het hooggerechtshof, en heeft zich tot de internationale ILO gewend wegens aantasting van het recht op staken.

Blijkbaar heeft Carlsberg zoveel macht in Litouwen dat het Justitie naar zijn hand kan zetten met belachelijke schijnargumenten.

AFSCHUIFSYSTEEM BRENGT GEEN OPLOSSING

Soms schrijven journalisten koppen boven artikelen die meer getuigen van persoonlijke vooringenomenheid dan van een open oog voor de inhoud van het artikel. Zo troffen wij eind vorig jaar in de Spits een artikel aan onder de kop "Alcoholmisbruik schuld ouders".

De onderkop van genoemd artikel maakte het al even bont: "Volwassenen moeten beter toezicht houden". De inhoud van het artikel was veel genuanceerder. Daarin werd een citaat van de hoogleraar opvoedkunde van de UvA gegeven, die zei: "Dus meer toezicht op het alcohol- en drugsgebruik van kinderen, strengere naleving van de

wetgeving hieromtrent, en gesprekken met ouders en scholen. Eén aspect van het probleem aanpakken werkt niet".

Ook wordt dr. M. de Visser van de Delftse polikliniek voor comazuiers geciteerd, met de aanbeveling: "Supermarkten moeten geen alcohol verkopen aan personen jonger dan achttien. Zestienjarigen hebben nog wel eens vrienden van veertien, achttienjarigen hebben die meestal niet meer".

De conclusie zal duidelijk zijn: de aanpak van het excessieve drinken van jongeren (en van het drinken beneden de zestien) kan niet effectief zijn zonder de supermarkten aan te pakken. Daar ligt het grote lek. Een dergelijke aanpak is iets heel anders dan eenzijdig de schuld op de schouders van de ouders leggen zoals genoemde journalist doet. Het probleem afschuiven naar de ouders betekent het probleem laten voortbestaan.

Wij vragen ons af, heeft die journalist soms financiële of andere belangen bij de supermarkten dat hij ze zo ontziet?

AMERIKAANS WIJNONDERZOEK BLIJKT VERVALSING

De toonaangevende onderzoeker van gezondheidseffecten van wijn, dr. D. K. Das van de universiteit van Connecticut, blijkt op grote schaal gegevens te hebben vervalst. Dat meldde de universiteit 11 januari op zijn website. Das is met onmiddellijke ingang op non-actief gesteld.

Das publiceerde onderzoeken die aantoonde dat het drinken van rode wijn de levensduur verlengt. De resultaten van zijn onderzoeken kregen wereldwijd veel aandacht en veel publiciteit. Het was koren op de molen van de wijnliefhebbers die hun gewoonte een wetenschappelijke basis wilden geven. Die basis is nu zwaar ondermijnd. De conclusies van Das waren gebaseerd op vervalste gegevens.

Das was hoofd van het cardiovasculaire onderzoekscentrum van de universiteit van Connecticut in het plaatsje Storrs bij Mansfield. Hij was auteur of mede-auteur van meer dan 150 wetenschappelijke artikelen in vaktijdschriften. De universiteit heeft direct de 11 tijdschriften waarin publicaties van Das zijn verschenen, van de vervalsingen op de hoogte gesteld.

Het onderzoek naar de betrouwbaarheid van de publicaties van Das, werd ingesteld na een anonieme tip in 2008. Sindsdien werden alle activiteiten van de wetenschapper over een periode van zeven jaar gecontroleerd. Resultaat was een rapport van 6000 pagina's. Daarin staat dat Das zich in tenminste 145 gevallen schuldig heeft gemaakt aan het verzinnen en vervalsen van onderzoeksgegevens.

De universiteit heeft de financiering van de lopende onderzoeken van Das

stopgezet. Verder is een ontslagprocedure tegen hem in werking gezet.

In kringen van onderzoekers die zich bezig houden met het verband tussen dieet en levensduur, heeft het bericht over de vervalsingen van Das veel beroering veroorzaakt. Net alleen in de Verenigde Staten, maar ook in Europa. De pers heeft zich ook niet onbetuigd gelaten. In ons land zagen wij het bericht over de vervalsingen in het AD en in diverse provinciale dagbladen.

Overzichtsartikelen over alcohol en gezondheid die mede gebaseerd waren op de publicaties van Das, zijn ook in ons land geschreven. Die zullen nu allemaal grondig herzien moeten worden. Want het gaat bij de affaire Das niet om één vervalsing, maar om een lange reeks van systematisch opgezette vervalsingen die alle op één doel gericht zijn: een positief effect van wijn demonstreren.

De affaire Das doet denken aan de affaire vorig jaar in ons land rond de hoogleraren Stapel (Tilburg) en Vonk (Nijmegen) over de effecten van het consumeren van vlees. Ook daar waren gegevens vervalst. En uit een verder verleden herinneren wij ons nog de affaire rond hoogleraar Buck (Eindhoven) die pretendeerde een nieuw, revolutionair geneesmiddel te hebben gemaakt.

LUIDE MUZIEK DOET MEER DRINKEN

Onderzoek aan de universiteit van Portsmouth heeft aangetoond dat de waarneming van de smaak van een alcoholisch drankje beïnvloed wordt door muziek. Lawaai zonder muziek heeft geen invloed op de smaakwaarneming.

Het onderzoek werd geleid door psycholoog dr. L. Stafford. Proefpersonen waren 80 vrijwilligers in de leeftijd van 18 tot 28 jaar, en allen regelmatige maar matige drinkers. Zij moesten een aantal drankjes taxeren naar alcoholgehalte, zoetheid en bitterheid. Iedere serie drankjes werd viermaal beoordeeld, bij vier verschillende vormen van afleiding. De afleiding bestond achtereenvolgens uit stilte, rustige muziek, lawaai en lawaai gecombineerd met luide muziek.

De mening dat mensen in een lawaai-ge bar waar luide muziek speelt, meer en sneller drinken dan in een rustig café, is wijd verbreid. Die opvatting wordt ook gestaafd door incidentele waarnemingen. Het onderzoek van dr. Stafford heeft de samenhang nu wetenschappelijk nagegaan.

Uit de proefnemingen bleek dat uitsluitend muziek, er toe leidde dat de proefpersonen de drankjes als zoeter beoordeelden dan diezelfde drankjes in een stille omgeving. Bij uitsluitend lawaai trad het effect niet op. In een lawaaiige omgeving met luide muziek die duidelijk boven het achtergrondlawaai uitkwam, trad het weer wel op.

Volgens Stafford heeft de gemiddelde mens een aangeboren hang naar zoet. Hij geniet meer van zijn drankje als er muziek is. Dat verklaart volgens hem dat muziek mensen er toe brengt om meer te drinken. Lawaai daarentegen verandert niets aan de smaakbeleving. Wel kan lawaai bij sommigen tot een onbewuste vlucht in de verdoving door alcohol leiden.

Supermarkten en sportkantines grootste boosdoeners onduiking leeftijdsgrens

Onderzoeker Dillema van onderzoeksbureau Fedi, deed in opdracht van een aantal Gelderse gemeenten, een onderzoek naar de verkrijgbaarheid van alcohol voor minderjarigen. De uitkomst was dezelfde als bij eerdere onderzoeken in andere plaatsen: supermarkten en sportkantines zijn de grootste boosdoeners.

Herfst 2011 bezochten twee 14-jarige vrijwilligers voor Dillema tachtig alcoholverstrekkende zaken (horecabedrijven, supermarkten en sportkantines) in de Achterhoek en de Betuwe.

De horeca kwam er relatief gezien nog het beste vanaf. Van de twintig bezochte zaken, leverden er 18 geen alcohol aan de minderjarigen. Het lijkt weinig, slechts twee overtredders. Maar het betekent wel 10 procent van de bezochte horecazaken. Ons land telt

ruim 53.000 horecazaken. Het kan dus betekenen dat minderjarige alcoholkopers op ruim 5.300 adressen in de horeca aan drank zouden kunnen komen. Bepaald niet geruststellend.

De 36 bezochte supermarkten deden het een heel stuk slechter. Zij gaven in 14 gevallen drank mee aan de minderjarigen. Bijna 39 procent overtredders. De sportkantines deden het vrijwel even slecht. Van de 24 bezochte kantines, gaven er 10 zonder problemen alcohol mee aan de minderjarigen. Een percentage overtredders van 42.

Opvallend was het feit dat bij diverse supermarkten wel gevraagd werd om een identiteitsbewijs, maar dat de caissières niet de moeite namen om de geboortedatum te controleren. Alleen maar tonen van het bewijs was al genoeg.

En dit...

... was een vader zonder veel vaderlijke gevoelens. Hij ging zijn kinderen met de auto van school halen nadat hij flink gedronken had.

Het gebeurde in Roden. De politie zag een auto wat vreemd rijden, en hield de bestuurder aan. Toen bleek meteen dat er geen mechanisch defect aan de auto in het spel was, maar een moreel defect aan de bestuurder. De bestuurder had een alcoholpromillage van 1,2. Ruim het dubbele van de wettelijke limiet.

Je zult als kinderen maar zo'n vader hebben

* * *

... was een heel slecht voorbeeld. Een Rotterdamse politiecommissaris werd 's nachts betrapt op dronken rijden.

Hij was achter het stuur gaan zitten omdat zijn vrouw zich in de loop van de avond niet lekker was gaan voelen, en niet in staat was om te rijden. De commissaris noemde het een noodsituatie, maar de rechter ging daar niet

in mee. Hij had een taxi kunnen bellen, of een kennis kunnen vragen hen thuis te brengen.

De rechter veroordeelde de commissaris tot 950 euro boete en een ontzegging van de rijbevoegdheid van drie maanden.

Na alcoholgebruik nemen zelfs politiemensen niet altijd de juiste beslissingen

* * *

... was een rijsschoolleerling die duidelijk maakte dat hij nog lang niet aan een rijbewijs toe was.

Een 19-jarige man uit Haarlem viel door de mand, toen hij met zijn rijinstructeur op een alcoholcontrole stuitte. De leerling zat aan het stuur en moest dus blazen. Hij blies ruim drie-maal het wettelijk maximum.

De instructeur had al argwaan gehad toen hij bij de leerling alcohol rook. Maar op de vraag of hij had gedronken, had de leerling ontkennend geantwoord.

Alcoholische overmoed en alcoholische domheid in één

* * *

... was een geval van alcoholische agressiviteit van een vrouw.

In de nacht van zaterdag op zondag maakte een 38-jarige Arnhemse amok in het uitgaansgebied. Zij was kort voor twee uur door een uitsmijter op straat

gezet, omdat zij in een horecagelegenheid een vrouw in haar arm had gebeten en een man op zijn hoofd had geslagen.

Een agent die voorbij kwam fietsen wilde poolshoogte nemen. Hij werd plotseling door de vrouw op zijn achterhoofd geslagen. Daarbij kwam hij te vallen. De vrouw schopte hem vervolgens in zijn gezicht. Versterking was snel ter plaatse. De vrouw werd al tegenstribbelend afgevoerd naar de cel

* * *

... was een 46-jarige veelpleger van agressieve delicten behept met een alcoholprobleem.

Geweld na alcoholgebruik loopt als een rode draad door het leven van de Groninger. In de afgelopen vijf jaar is hij zes keer eerder veroordeeld. In diverse horecagelegenheden is hij niet meer welkom. Onlangs was het weer raak. Hij werd een zaak uitgezet omdat hij daar een toegangsverbod had. Daarop ging hij door het lint, vernielde de glazen toegangsdeur en mishandelde de portier ernstig.

De officier van justitie was van mening dat de geweldsspiraal doorbroken moest worden. Hij eiste daarom allereerst een onderzoek naar de geestesgesteldheid van de verdachte. Daarna gaat gekeken worden of TBS zinvol is

Impressie nieuwjaarsbijeenkomst 2012

De nieuwjaarsbijeenkomst van Stichting ANGOB vond dit jaar plaats op zaterdag 14 januari. Zoals gebruikelijk in de kantine van alcoholvrije camping 't Spoek. De weersomstandigheden waren die dag haast lente-achtig. Mogelijk mede daardoor overtrof het bezoek dat van vorig jaar nog. Zulks ondanks het feit dat er dit jaar geen zanger/cabaretier optrad zoals vorig jaar. De kantine van het Spoek was overvol. Er moesten stoelen bijgeplaatst worden.

De ontvangst was traditiegetrouw met koffie of thee en een oliebol. Iedereen wenste iedereen een gelukkig Nieuwjaar, al dan niet met de toevoeging "en een goed kampeerseizoen". Nadat in alle rust van de consumpties was genoten en met de tafelgenoten was bijgepraat, was het woord aan de sprekers.

Als eerste sprak campingbeheerster Bea Holmer. Zij heette allen welkom, wenste hen een gelukkig Nieuwjaar en de kampeerdere onder hen een goed kampeerseizoen. Vervolgens deelde zij mede dat het dit jaar de laatste keer was dat zij de nieuwjaarsbijeenkomst organiseerde. Het beheren van een camping was toch niet helemaal het werk waarmee zij tot haar pensioen door wilde gaan. Dus had zij besloten te vertrekken. Dat had zij tijdig aangekondigd, zodat er met ingang van het komende seizoen een nieuwe beheerder kon komen.

Namens het campingbestuur sprak vervolgens Wil Matla. Uiteraard begon hij met zijn spijt uit te spreken over het vertrek van Bea en haar alle goeds voor de toekomst te wensen. Daarna overhandigde hij Bea een cadeau. Vervolgens gaf hij een overzicht over de belangrijkste verbeteringen en groot onderhoud van het afgelopen jaar op de camping. Voor het komende jaar noemde hij een aantal wensen die op het verlanglijstje staan. De financiën zijn echter niet toereikend om alle verbeteringen uit te voeren. Tot slot maakte hij de nieuwe beheerder van de camping bekend: de heer Ton van der Gaag uit Apeldoorn.

Tenslotte sprak namens de overkoepelende Stichting ANGOB voorzitter Dingeman Korf. Wat de ANGOB betreft was hij over 2011 noch tevreden noch ontevreden. Het bestuur en de begun-

stigers hebben hun best gedaan. Maar onze persberichten haalden op al te bescheiden schaal de publiciteit. Wij zouden veel meer aandacht willen krijgen voor de door ons aangeroerde aspecten van de alcoholproblematiek. Ook zouden wij graag veel meer aanwas met nieuwe begunstigers voor onze Stichting willen boeken.

Over de alcoholproblematiek in de samenleving was hij ronduit somber. Volgens hem zijn de vooruitzichten voor alcoholmatiging zelden zo somber geweest als aan het begin van 2012. Het ministerie lijkt geen oog te hebben voor de waarde van preventie. Voorzover het aan de minister ligt, worden Stivoro en Stap wegbezuinigd. Verder schuift zij de grondwettelijke taak van het ministerie om maatregelen te treffen ter bevordering van de volksgezondheid weg naar derden. Zo wordt de aanpak van de alcoholreclame overgelaten aan de alcoholbranche zelf! Dat heeft de lobby van de alcoholbranche in 1988 gedaan weten te krijgen van de Tweede Kamer. En ondanks het feit dat die zelfregulering geen aantoonbare consumptiematiging heeft opgeleverd, wenst de minister er aan vast te houden. Als Stg. ANGOB zullen wij het komende jaar nog vaker aan de bel moeten trekken.

Na de sprekers was het tijd om de kelen weer te smeren, al dan niet met nog een oliebol. Sommigen zochten een ander tafeltje op om met weer andere kennissen bij te praten, anderen gingen naar buiten om te kijken hoe de caravan erbij stond.

Rest nog te vermelden dat de catering van de nieuwjaarsbijeenkomst weer prima verzorgd was. De oliebol- en waren van topkwaliteit, evenals de erwtensoep in de pauze. Hulde aan de keukenploeg die zorgde voor dat alles en ook voor een vlotte bediening. De gasten waren na afloop dan ook vast van plan volgend jaar weer te komen.

**STICHTING ANGOB VOOR
EEN ALCOHOLVRIJE
LEEFSTIJL**

Nieuws

Stichting ANGOB

Verschijning G O

Voor het eerstkomende nummer van dit blad is 11 mei gepland als verschijningsdatum. Copij voor dat nummer graag uiterlijk 26 april bij de redactie.

E-mail adressen begunstigers

Een klein deel van onze begunstigers heeft zich ook opgegeven voor onze gratis digitale nieuwsbrief. Daardoor kunnen wij hen ook tussentijds van informatie voorzien, zodat zij niet behoeven te wachten tot er weer een G O verschijnt. Zodra het bestuur weer een persbericht naar het ANP verzendt, of een schrijven richt tot de Tweede Kamerfracties, krijgen de abonnees van de nieuwsbrief de inhoud ervan te lezen.

De afgelopen maanden verzonden wij driemaal een persbericht, ter gelegenheid van de "verjaardag" van de ANGOB op 28 december, ter gelegenheid van de nieuwjaarsbijeenkomst (met de inhoud van de nieuwjaarsrede van de voorzitter) en bij de lancering van een nieuw en ons inziens ondeugdelijk leeftijdscontrolesysteem door het CBL. De inhoud van die persberichten is uiteraard te lezen op onze website. Maar wie de tekst snel in zijn mailbox wil hebben kan zich daarvoor opgeven.

Wie belangstelling heeft voor snelle informatie van de kant van het bestuur, kan zich voor de nieuwsbrief opgeven met behulp van het aanmeldingsformulier op de website, of per e-mail bij de redactie (onder vermelding van naam, e-mailadres en woonplaats).

Begunstigersdag 2012

De jaarlijkse begunstigersdag is voor veel van onze begunstigers een uitje. Een dagje naar Beekbergen, nog eens rondkijken op onze alcoholvrije camping, en ook nog kennis nemen van het wel en wee van onze stichting in het afgelopen jaar.

De datum voor de eerstvolgende begunstigersdag, 22 september heeft het bestuur dan ook al vroegtijdig vastgelegd, rekening houdend met alle geuite wensen (waaronder: niet tegelijk met Open Monumentendag). Het programma is in grote lijnen hetzelfde, 's morgens het statutair verplichte deel van de begunstigers informeren, 's middags een informatief programma. De delen gescheiden door een royale middagpauze waarin niet alleen de (gratis) aangeboden broodmaaltijd genoten kan worden, maar waarin ook nog tijd is voor een rondwandelingetje over de camping.

Voor het middagprogramma is de keuze nog niet vastgelegd. Wie nog een suggestie daarvoor heeft, kan die tot 1 mei bekend maken aan de secretaris, telefonisch 072 - 53 35 192, per e-mail: secretaris@angob.nl of gewoon per brief.

Carnaval 2012, wisselend beeld met betrekking tot alcohol

De inspecteurs van de Drank- en Horecawet constateerden dit jaar met carnaval minder overtredingen dan vorig jaar. Diverse ziekenhuizen constateerden echter een toename van de gevallen van alcoholvergiftiging en door alcohol veroorzaakte ongevallen.

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) inspecteerde dit jaar 106 alcoholverstrekkers op naleving van de leeftijdsgrenzen. Van die 106 kregen er 8 een boete en 3 een waarschuwing. Het percentage boetes lag dus op ruim 7,5 procent van de bezochte zaken. Vorig jaar werden 158 zaken bezocht, waarvan er 15 een boete kregen (9,5 procent) en 2 een waarschuwing. Een kleine verbetering dus. Maar nog lang geen bevredigende situatie. Eén op de 13,3 horecazaken houdt zich niet aan de leeftijdsgrens!

Bij de ziekenhuizen was het beeld sterk wisselend. Het Jeroen Bosch Ziekenhuis in Den Bosch constateerde veel meer gevallen van alcoholvergiftiging en alcoholongevallen dan vorig jaar. Tot en met de maandagnacht ging het hier om 84 gevallen. Daarbij ging het opvallend vaak om jongeren van 14, 15 of 16 jaar. Dat klopt met de constatering van een onderzoek van enige tijd geleden, dat carnaval voor veel jongeren de eerste kennismaking met alcohol betekent. En het klopt ook met de reportage in de Spits, waaruit een hoogst ongezonde verheerlijking van overmatig alcoholgebruik bij het Bossche carnaval bleek.

Het Catharina Ziekenhuis in Eindhoven noteerde daarentegen slechts drie gevallen van alcoholvergiftiging. Ongevallen door alcohol waren niet afzonderlijk geregistreerd. Het Rijnstate Ziekenhuis in Arnhem kreeg één persoon met alcoholvergiftiging binnen, maar wel tien gevallen van alcoholisch letsel. Dat waren voornamelijk polsbreuken en enkelbreuken bij mensen die door de drank met hun fiets omver waren gegaan. Ook het ziekenhuis in Zevenaar kreeg veel meer alcoholongevallen binnen dan in een normaal weekeinde, dit jaar maar liefst 15 gevallen.

Het bijgeloof dat alcohol nodig is voor feestvreugde, blijkt vooralsnog onuitroeibaar.

POLITIEKE KLIMAAT FUNEST VOOR VERSLAVINGSZORG

"Het huidige politieke klimaat is funest voor de verslavingszorg". Aldus bestuursvoorzitter Rutten van Tactus Verslavingszorg, de instelling voor verslavingszorg voor Oost Nederland. Hij noemt het plan van minister Kamp om mensen met een verslaving verplicht te laten afkicken om hun uitkering te behouden absurd.

In zijn artikel voor Tactus Verslavingszorg noemt hij het plan een negentiende-eeuwse maatregel. De minister wekt de indruk dat verslaving een keuze is. En dat strenger straffen op zichzelf een positief effect zal hebben.

Rutten is niet tegen drang en dwang. "Als mensen met een verslaving zichtbaar gebruiken en redelijk aanspreekbaar zijn, vind ik zeker dat zij geprikkeld moeten worden om af te kicken en om deel te nemen aan het arbeidsproces. Maar dan wel met goede hulp en begeleiding. Niet door hen te straffen".

Ongeveer zeventig procent van de Nederlandse verslaafden heeft een minimuminkomen. Als het kabinet enerzijds een eigen bijdrage invoert voor de GGZ, en anderzijds die mensen verplicht om af te kicken, dan worden de verslaafden met een minimuminkomen voor een onuitvoerbaar opgave gesteld. Nog afgezien van het feit dat bij verplicht afkicken het percentage terugval hoger ligt dan bij vrijwillig en goed begeleid afkicken.

Rutten constateert dat de afgelopen tien jaar veel bereikt is op het gebied van behandelen, wonen en werken. Het kabinet breekt het opgebouwde weer af. We gaan terug naar de negentiende eeuw. Met als gevolg een toename van de maatschappelijke problemen.

Wie de laatste nummers van ons blad goed gelezen heeft, weet dat wij voor wat betreft de preventie van verslaving tot een soortgelijke conclusie zijn gekomen als Rutten voor de zorg voor verslaafden.

ALCOHOLSCHADE VERHALEN OP VEROORZAKERS

Burgemeester Eberhard van der Laan van Amsterdam, wil samen met de andere drie grote gemeenten (Rotterdam, Den Haag en Utrecht) het excessieve drankgebruik in de grote steden aanpakken. Hij wil van de minister van volksgezondheid weten of het mogelijk is (en zo ja hoe) om de schade die dronkenlappen veroorzaken, op hen te verhalen.

Van der Laan zou om te beginnen graag zien dat het gebruik van extreem veel alcohol als verzwarende omstandigheid gaat gelden. Door de gebruikers wordt het vaak als verzachtende omstandigheid aangevoerd: "ik kon er niets aan doen, want ik had een drankje teveel op". Volgens Van der Laan zou het juist extra bestraft moeten worden als iemand straalbezoepen een ander in elkaar slaat, of een ambulancebroeder bij de keel grijpt. In het verkeer zijn de gevolgen van een glaasje teveel ook volledig voor rekening van de drinker.

Verder wil Van der Laan de kosten van ambulanceritten en spoedeisende hulp verhalen op de drinkers. Natuurlijk krijgt iedereen direct de hulp die hij nodig heeft, maar het is wel de moeite waard om die kosten te verhalen op de veroorzakers.

Met Koninginnedag 2011 waren de ambulancediensten op maximale sterkte. Op een gegeven moment moest

er zelfs versterking uit de regio worden opgeroepen. Alles bij elkaar zijn er op die dag 522 ambulanceritten geweest, bijna allemaal alcoholgerelateerd. Van mensen met alcoholvergiftiging tot mensen die zich dronken verwond hadden.

Extreem dronken lieden kosten de samenleving veel geld door inzet van politie, ambulance en zorgkosten. Maar zij veroorzaken ook een groot veiligheidsprobleem. "Grote groepen dronken jongeren zijn onvoorspelbaar, en moeilijk beheersbaar te houden. Zie bijvoorbeeld de Ajax huldiging". Aldus Van der Laan. "Ouders met kleine kinderen durven op Koninginnedag nauwelijks nog het centrum in. Kleine jongetjes die fan zijn van Ajax durven niet meer naar de huldiging op het Museumplein".

Wij gebruikten voor dergelijke toestanden al eens de term "terreur van de zatlappen". Hopelijk boekt Van der Laan succes met zijn inzet daartegen.

FEITEN EN COMMENTAREN OVER ALCOHOL EN DRUGS

112-de jaargang no. 3

mei-juni 2012

ALCOHOL- BRANCHE ZAL OMZET MOETEN INLEVEREN

Naarmate problemen langer bestaan wordt het oplossen ervan moeilijker. De vergelijking wordt wel eens gemaakt met onkruid. Ruk het uit als het net opkomt, want over enige tijd is het zo vast geworteld dat je het niet meer met je handen kunt verwijderen.

Analoge verschijnselen zien wij in de maatschappij. Naarmate ongewenste situaties langer bestaan wordt het moeilijker om ze te veranderen. Een duidelijk voorbeeld daarvan is de alcoholproblematiek.

Het alcoholgebruik in Nederland is al zo'n dertig jaar constant op een te hoog niveau. Daaraan vooraf ging een periode van ongeveer vijftientig jaar van voortdurend stijgende consumptie. De situatie van vóór het begin van de stijging is daardoor onbekend bij de meerderheid van de Nederlanders.

Het alcoholgebruik heeft in de afgelopen halve eeuw steeds dieper wortel geschoten in onze samenleving. Onze cultuur is daardoor steeds alcoholvriendelijker geworden. Alcohol is daarin steeds meer een centrale plaats gaan innemen. Daarmee ook een centrale plaats in het leven van individuele burgers, inclusief de politici onder hen.

Van politici mag verwacht worden dat zij het voortouw nemen bij het oplossen van problemen. Maar ook voor hen is alcohol iets doorgewoons, een consumptieartikel dat er nu eenmaal bij hoort. Dat vertroebelt hun zicht op de problemen. Zo zeer soms dat zij zich zelfs voor het karretje van alcoholproducenten of van de plaatselijke horeca laten spannen.

De lange periode van een hoog consumptieniveau heeft ook als gevolg meegebracht dat de economische belangen van de alcoholsector steeds vaster geworteld zijn geraakt. In 1980 had de overheid nog gemakkelijk tot de sector kunnen zeggen: "Mijne heren, u heeft een periode van ongekende bloei doorgemaakt, maar u bent te ver doorgeschoten en moet nu een stapje terug doen". Anno 2012 kan dat argument niet meer gehanteerd worden.

Het "comazuipen" door jongeren, het geweld en vandalisme door dronken voetbalsupporters, dat zijn zaken waarover alom verontwaardiging en bezorgdheid heerst. Ook binnen de alcoholbranche, want die verschijnselen bezorgen alcohol een slechte naam. Die naam wil men graag goed houden. Maar daarvoor omzet inleveren wil men voorkomen. Dus stelt de branche de overheid voor om gezamenlijk de uitwassen te lijf gaan. Zo toont men zijn goede wil en krijgt een vinger in de pap bij de te nemen maatregelen.

Als Nederland de excessen op alcoholgebied effectief wil terugdringen, dan ontkomt de branche echter niet aan omzetverlies. Globaal kan gesteld worden dat één kwart van de drinkers driekwart van de Nederlandse alcoholconsumptie tot zich neemt. Zij drinken dus driemaal zoveel als de "gemiddelde" Nederlander. Volgens recente berekeningen drinkt die gemiddelde Nederlander ruim 2 glazen per dag. Dat is overigens al meer dan de WHO maximaal verantwoord acht.

Die 25 procent veeldrinkers onder de Nederlanders, drinkt dus gemiddeld 7 glazen. En dat is driekwart van de totale Nederlandse consumptie. Wanneer het bij de bestrijding van de uitwassen zou gelukken om die veeldrinkers tot een consumptieniveau van 2 glazen terug te brengen, zou de totale Nederlandse alcoholconsumptie met 50 procent teruglopen! Het is daarom onvermijdelijk dat de alcoholbranche omzet inlevert.

Dr.ir. D. Korf

HORECAZAKEN ONGELIJK GESPREID OVER TOERISTISCHE GEMEENTEN

Toeristen willen graag wat kunnen drinken in de plaats waar zij zich op dat moment bevinden. Een deel van hen wil ook graag wat kunnen eten. Er wordt dan ook vaak aangenomen dat waar veel toeristen komen, ook veel horecabedrijven zullen zijn. Dat blijkt echter slechts gedeeltelijk waar te zijn. Het CBS stelde een "top tien" op van de toeristische gemeenten in ons land waar dit uit blijkt.

De vijf Waddeneilanden hebben de meeste horecavestigingen per 10.000 inwoners van alle toeristische gemeenten. Aan kop gaat Ameland,

met 330 horecavestigingen per 10.000 inwoners. Op de vijfde plaats komt Texel, met "slechts" 180 horecazaken per 10.000 inwoners. De drie overige Waddeneilanden, Vlieland, Terschelling en Schiermonnikoog, tellen er tussen de 250 en 300.

Onderaan de lijst van toeristische gemeenten staat het Zeeuws Vlaamse Sluis, met net geen 100 horecavestigingen per 10.000 inwoners. De overige door het CBS als toeristische gemeente geklassificeerde gemeenten van ons land, van Sneek in het noorden tot Renesse in het zuidwesten en Val-

kenburg in het zuidoosten, hebben alle tussen de 100 en 180 horecavestigingen per 10.000 inwoners.

Wij zijn benieuwd of de gemeenteraden van de Waddeneilanden deze gegevens zullen gebruiken om de komst van nog meer horecazaken tegen te houden.

EEN ALCOHOLVRIJE LEEF-
STIJL HALVEERT DE KANS
OP SLOKDARMKANKER

Medische studenten geven slecht voorbeeld

Onderzoek door het Coronel Instituut voor Arbeid en Gezondheid, heeft onlangs aangetoond dat 46 procent van de onderzochte medische studenten meer alcohol drinkt dan goed is voor de gezondheid.

Het Coronel Instituut, onderdeel van het AMC in Amsterdam, onderzocht de eet- en drinkgewoonten van 900 studenten, verdeeld over de acht universitaire medische centra van ons land. Ruim 50 procent van hen houdt er ongezonde eetgewoonten op na. En 46 procent houdt er drinkgewoonten op na die voor hen een extra gezondheidsrisico opleveren.

De onderzoekers doen de aanbeveling aan de medische faculteiten om hun studenten meer op hun gedrag te gaan sturen. Projectleider Judith Sluiter zegt hierover: "Artsen die teveel drinken of overgewicht vertonen, zullen minder geneigd zijn hun patiënten op ongezond gedrag aan te spreken. Dat weten we uit verschillende internationale onderzoeken". De studenten benadelen dus niet alleen de eigen gezondheid, maar ook die van hun toekomstige patiënten.

Andere aspecten van gezond gedrag worden door de medische studenten beter in acht genomen. Ruim 90 procent beweegt voldoende. Roken doet slechts zes procent, ongeveer een kwart van het gemiddelde percentage onder Nederlandse mannen.

Judith Sluiter benadrukt ook de voorbeeldrol van artsen. "Je moet niet onderschatten wat een dokter aan preventie kan bewerkstelligen. Gezond gedrag van artsen komt ook dat van de patiënt ten goede".

FRANSE ALCOHOLWET VOOR- BEELD VOOR FINLAND

De Finse minister van volksgezondheid en sociale zaken, M. Guzenina-Richardson heeft een voorstel ingediend om de marketing van alcoholhoudende drank door wetgeving in te perken. Finland volgt daarmee het voorbeeld van Frankrijk, dat al vele jaren alcoholreclame aan wettelijke beperkingen heeft onderworpen met de Loi Evin.

In een dagbladinterview zegt de minister: "In de huidige situatie valt de confrontatie met alcoholreclame niet te vermijden, het is letterlijk overal aanwezig". Het zwaarst wegende argument voor de beperking van de marketing, is volgens haar de noodzaak tot bescherming van kinderen en teenagers.

De Franse wet die de toenmalige minister Evin voorstelde en met enkele amendementen aangenomen wist te krijgen, bouwde voort op de oude Franse wet "Loi de protection des mineurs". Bescherming van minderjarigen (mineurs) was het hoofddoel, maar vermindering van de toen nog excessief hoge alcoholconsumptie in Frankrijk een belangrijk neven doel.

De Loi Evin wilde zijn doel bereiken enerzijds door een verbod op drank binnen (met name middelbare) scholen en een verbod op drankverkoop binnen een bepaalde afstand van scholen. Anderzijds door een verbod op drankreclame binnen scholen en op straat binnen een bepaalde afstand van scholen, in jongerenbladen en bij bijeenkomsten waar voornamelijk jongeren aanwezig zijn. Belangrijkste beperking van de alcoholreclame in die wet was het **totale verbod op alcoholreclame via de televisie**. Televisie dringt overal door, en inperken van de uitzendingen geeft geen garantie dat de reclame niet ook jongeren bereikt (late uitzendingen opnemen, of bekijken via "uitzending gemist")

Onder de vorige, door de Conservatieven geleide Finse regering stond de alcoholreclame ook al ter discussie. De toenmalige minister kwam zelfs met een voorstel. Dat pakte het probleem aan met de beruchte fluwelen handschoenen. En het kwam nooit tot een behandeling in het parlement. De huidige Finse regering wordt geleid

door de Sociaal-Demokraten. Hun minister van volksgezondheid heeft de zaak opnieuw ter discussie gesteld.

Het initiatief van Guzenina-Richardson ondervindt veel steun vanuit de sector volksgezondheid (inclusief de verslavingszorg), maar ook van tal van particuliere verenigingen en stichtingen op het gebied van kinderbescherming en verslavingspreventie. Een enquête van het Nationaal Instituut voor Gezondheid en Welzijn (THL) heeft enige tijd geleden al uitgewezen dat de publieke opinie geleidelijk afwijzender wordt tegenover alcoholreclame en tegen de vanzelfsprekendheid van de alomtegenwoordigheid van alcohol.

Een uiting van het laatste is het feit dat een aantal inspecteurs van de drankwet, bij de minister van binnenlandse zaken heeft aangedrongen op inperking van de openingsuren. Die minister (van de Christen-Demokraten) verklaarde in een interview zich in het voorstel te kunnen vinden.

Hopelijk hebben de Finse parlementsleden minder koudwatervrees tegenover alcohol dan hun Nederlandse collega's.

Dingeman Korf

COLOFON

De GO: tweemaandelijks voorlichtingsblad over alcohol en drugs, uitgegeven door de Stichting ANGOB. ISSN 0166-2880.

Postabonnement € 10,- per jaar.

Verantwoordelijk eindredacteur:

Dr. ir. D. Korf, Dresselhuisweg 20, 4105 DB Culemborg, tel 0345-473239, e-mail: dkorf@tiscali.nl

Administratie:

W. Matla, Hof van Delftlaan 119, 2613 BL Delft, tel. 015-2126904, giro 849 058.

Artikelen voorgaande nummers:
www.angob.nl

BLAATEST OP HET WERK GEEN INBREUK OP PRIVACY

Een kantonrechter te Groningen heeft vorig jaar geoordeeld dat het afnemen van een blaastest op het werk, op zichzelf geen inbreuk op de privacy van een werknemer betekent.

De uitspraak van de rechter vond plaats in het kader van een proces dat een ex-werknemer had aangespannen tegen zijn voormalige werkgever. Dat proces had een lange voorgeschiedenis.

De werknemer was al sinds 1981 bij zijn werkgever in dienst geweest. Ongeveer vanaf het begin van 2008 bereikten de werkgever signalen dat de werknemer af en toe een dranklucht bij zich had. Vanaf juni 2008 waren er diverse gesprekken met hem gevoerd, maar steeds ontkende de werknemer een drankprobleem te hebben.

Op 30 oktober 2009 werd de werknemer na een lunchafspraak door de politie aangehouden. De politie constateerde een veel te hoog alcoholgehalte en nam het rijbewijs in beslag. Daarna ging de werknemer met ziekteverlof voor een ontwenningsskuur. Later werd

de inname van het rijbewijs omgezet in een onvoorwaardelijke ontzegging van de rijbevoegdheid.

December 2009 werden er afspraken gemaakt met de werknemer over werkhervatting. Daarbij werd duidelijk gemaakt dat het niet toegestaan is tijdens het werk onder de invloed van alcohol te zijn, en dat de werkgever het recht heeft om te controleren op alcoholgebruik door middel van een blaastest.

Bij een controle maart 2010 blies de werknemer 0,3 promille. Hij kreeg toen een laatste waarschuwing. In juli was de blaasproef wederom positief, toen met een promillage van maar liefst 1,2. Voor de werkgever was de maat vol en

hij ontsloeg de werknemer op staande voet.

De werknemer tekende bezwaar aan tegen zijn ontslag bij de rechtbank. Hij betwistte de juistheid van de uitkomst van de blaastesten. Ook stelde hij dat de blaastesten een inbreuk op zijn persoonlijke levenssfeer waren die zonder dringende noodzaak was gepleegd. Hij vorderde ongedaan maken van het ontslag, en loon over de tussenliggende periode.

De rechter oordeelde dat het afnemen van een blaastest geen ongerechtvaardigde inbreuk op het privéleven van de werknemer was. Dit temeer daar de werknemer steeds ontkend had een alcoholprobleem te hebben. Zowel de door de werknemer betwiste blaastesten als het verlies van de rijbevoegdheid, maakten duidelijk dat hij wel degelijk een alcoholprobleem had. Wel vond de rechter het ontslag op staande voet een te zware sanctie. Voor het ontslag diende de normale procedure via aan ontslagaanvraag gevolgd te worden.

Ook elke dag één glaasje vergroot kans op borstkanker

Onderzoekers van de Harvard Universiteit hebben nagegaan in welke mate regelmatig alcoholgebruik de kans op borstkanker bij vrouwen vergroot. Een veilige ondergrens konden zij niet aangeven. Ook één glas per dag bracht al een toename van het risico met zich mee.

Een onderzoeksgroep onder leiding van dr. W.Y. Chen analyseerde de gegevens van 106.000 vrouwen uit de "Nurses Health Study". Die gegevens waren verzameld over een periode van bijna dertig jaar. De betreffende vrouwen behoorden allen tot de groep van de niet of zeer matig drinkenden. Eerder onderzoek had de effecten bij gemiddeld tot hoog alcoholgebruik al aangetoond. De effecten bij alcoholistess zijn reeds vele jaren bekend. Die werden tot voor kort echter meestal toegeschreven aan de slechte algemene conditie van die vrouwen, en niet aan alcohol.

De onderzoekers constateerden een duidelijke toename van het risico naarmate er meer gedronken werd. Bij maximaal één glas per dag, was het uitgangsrisko voor borstkanker verhoogd met 10 – 15 procent relatief. Bij elk glas per dag extra steeg het risico met nog eens 10 procent relatief (0,3 procent absoluut) ten opzichte van het uitgangsrisko.

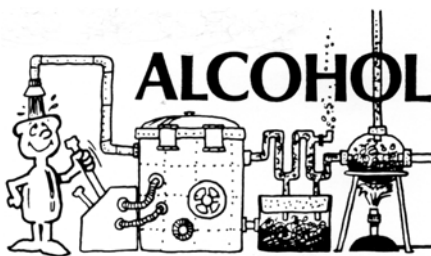
Een gemiddelde vrouw van 50 jaar, heeft in de Verenigde Staten een uitgangsrisko voor borstkanker van 3 procent. Bij een consumptie van 3 tot 7 glazen per week, stijgt de kans dat zij borstkanker krijgt dus tot 3,3 – 3,45 procent. Voor de meeste vrouwen blijft dit dus een kleine kans. Maar wanneer de vrouw door haar persoonlijke situatie (leeftijd, gewicht, erfelijkheid, foliumzuur status) een hoger uitgangsrisko heeft, is ook het extra risico door alcoholgebruik dienovereenkomstig

hoger. Heeft zij bijvoorbeeld een uitgangsrisko van 5 procent, dan stijgt haar risico voor elk dagelijks gedronken glas met 0,5 procent absoluut. Bij gemiddeld drie glazen per dag, wordt het dan al 6,5 procent.

De onderzoekers constateerden bij 3 glazen per week al een duidelijke verhoging van het risico. Daar beneden verdwijnt het effect in de spreiding van de meetnauwkeurigheid. Omdat het verloop van de risicotename met de gedronken hoeveelheid tamelijk rechtlijnig is, kunnen we concluderen dat er geen veilige grens bestaat waarbeneden alcoholgebruik geen extra risico meebrengt. Een situatie vergelijkbaar met die bij alcoholgebruik tijdens de zwangerschap.

De onderzoekers schrijven tenslotte nog over een dilemma dat er zou bestaan voor gezondheidsadviseurs. Enerzijds verhoogt matig alcoholgebruik de kans op borstkanker, maar anderzijds verlaagt het de kans op hart- en vaatziekten. Dat is echter een schijn dilemma. Verlaging van de kans op hart- en vaatziekten valt ook zonder alcohol te bereiken. Door meer te bewegen, minder zout en dierlijk vet te consumeren, en meer groente en fruit, kan hetzelfde bereikt worden. En een dergelijk gezonder consumptiepatroon helpt ook mee om overgewicht te vermijden. Rode wijn valt perfect te vervangen door druivensap van blauwe druiven !

Dingeman Korf

Koude en alcohol dodelijke combinatie

Het strenge winterweer rond begin februari, heeft in Oost-Europa tientallen doden en duizenden ziekenhuisopnamen veroorzaakt. De Oekraïne werd het zwaarst getroffen. Alleen al in dit land vielen tussen 27 januari en 17 februari 135 doden en moesten meer dan 2000 personen, meest daklozen in een ziekenhuis worden opgenomen. In Rusland vielen 64 doden, in Polen ruim 50 en in Roemenië ruim 40. Alles bij elkaar bijna 300 doden in die vier landen in drie weken tijd.

Veel van de sterfgevallen waren te wijten aan een combinatie van alcohol en koude. Volgens de Oekraïense minister Viktor Baloga was in zijn land circa 90 procent van de sterfte aan die combinatie te wijten. Vanuit Rusland werd gemeld dat het overgrote deel van de sterfgevallen daar eveneens aan een combinatie van wodka en koude te wijten was. Uit Polen en Roemenië werden geen nadere details over de sterfte gemeld, maar we kunnen aannemen dat ook daar vooral de combinatie van drank en koude de sterfte had veroorzaakt.

Lagere alcohollimiet voor beroepschauffeurs in België

De Belgische staatssecretaris voor mobiliteit heeft een nieuwe strategie voor de verkeersveiligheid voorgesteld. Onderdeel daarvan is een strafbaarheids grens bij 0,2 promille bloedalcoholgehalte voor beroepschauffeurs.

Chauffeurs van vrachtauto's, autobussen en taxi's mogen in België voortaan maximaal 0,2 promille alcohol in hun bloed hebben. Lagere hoeveelheden zijn met de huidige meetapparatuur niet betrouwbaar te meten. Wathelet zelf spreekt over nultolerantie met betrekking tot alcoholgebruik door beroepschauffeurs. Volgens hem hebben beroepschauffeurs niet alleen een belangrijke verantwoordelijkheid, maar ook een voorbeeldfunctie. Als er nauwkeuriger meetapparatuur ontwikkeld wordt, zou daarom wat hem betreft de grens verder verlaagd moeten worden. Voorlopig blijft de strafbaarheids grens voor andere verkeersdeelnemers bij 0,5 promille. Dat is de grens die in een groot deel van Europa geldt.

Verder omvat het voorstel van Wathelet een uitbreiding van het begrip recidive en strengere straffen voor recidivisten. Tot nu toe moet je op een autosnelweg de maximumsnelheid met meer dan 40 km/uur overschrijden, wil er een grove overtreding in iemands dossier genoteerd worden. Bij te snel rijden op provinciale en lokale wegen, wordt pas aantekening gemaakt bij meer dan 30 km/uur te snel. Die grens wil Wathelet helemaal afschaffen voor wat betreft de registratie van recidive.

Drankrijders, snelheidsmaniakken en andere verkeerszondaars moeten voortaan na twee overtredingen

binnen drie jaar, hun rijbewijs voor drie maanden inleveren. Na een derde overtreding wordt dat zes maanden niet rijden, en na een vierde negen maanden.

De Belgische staatssecretaris pakt de zaken voortvarender aan dan zijn Nederlandse collega. Wij herinneren ons nog de moeizame discussies over de eventuele verlaging van de

strafbaarheids grens in Nederland. Als mager compromis kwam daaruit tevoorschijn dat beginnende automobilisten een limiet van 0,2 promille kregen opgelegd. Alsof de alcohol er rekening mee houdt of iemand korter of langer over een rijbewijs beschikt. Ook ervaren automobilisten rijden na twee glaasjes slechter dan na één glaasje. Maximale veiligheid eist maximale nuchterheid!

Onjuiste conclusie Australische onderzoekers NIET ENERGIEDRANK MAAR ALCOHOL IS DE BOOSDOENER

Energiedrankjes zouden een steeds groter gevaar voor de volksgezondheid vormen. Dat schreven Australische onderzoekers onlangs in het blad Medical Journal of Australia. Een onjuiste conclusie. Het gevaar zit in het combineren van energiedrank met alcohol.

De onderzoekers analyseerden de oproepen bij de alarmnummers van politie en ziekenhuizen in de Australische staat New South Wales. In 2010 werden de hulpdiensten ruim vijf keer zo vaak gebeld als in 2004 voor problemen waarbij energiedrankjes mede betrokken waren.

De meeste oproepen kwamen 's avonds en 's nachts. Meestal ging het om jongeren die energiedrankjes hadden gemengd met sterke drank (bijv. wodka). In sommige gevallen was de hulpvraag gebaseerd op hallucinaties of epileptische aanvallen. De Australische onderzoekers willen op grond van hun analyse van de cijfers een waarschuwing op de blikjes.

De consumptie van energiedrankjes neemt met name onder jongeren van jaar tot jaar toe. Producenten van frisdranken zien dat en proberen een graantje mee te pikken. Steeds meer van hen komen met een eigen product op de markt. In ons land zijn het er al minstens vijftien. De belangrijkste zijn Red Bull, Bullit, Rodeo, Highway, V Energy, Action en Monster.

Energiedrankjes bevatten veel cafeïne, één blikje evenveel als twee tot vier koppen sterke koffie. Het gebruik van energiedrankjes kan daardoor leiden tot een overdosis aan cafeïne.

Eerder onderzoek aan de universiteit van Noord Kentucky, een jaar geleden gepubliceerd, heeft laten zien dat het gevaar schuilt in de combinatie van energiedrankjes met alcohol (Marczinski cs). Cafeïne gaat slaperigheid en vermoeidheid tegen. Men wordt alerter. Alcohol verdooft juist het waarnemingsvermogen. Onaangename zaken worden daardoor naar de achtergrond gedrongen, zodat men zich prettiger gaat voelen. Aan de andere kant worden ook risico's minder goed waargenomen.

De onderschatting van de risico's door alcoholgebruik, en de overschatting van de eigen capaciteiten doordat men geen vermoeidheid meer voelt, leiden heel vaak tot het nemen van

onverantwoorde risico's. Marczinski en medewerkers constateerden dan ook dat het effect van alcohol plus cafeïne veel groter was dan de optelsom van beide afzonderlijk. *"De combinatie van verminderd inzicht in de eigen capaciteiten en alcoholische overmoed, kan aanleiding geven tot levensgevaarlijke daden"*.

Onderzoek aan de universiteit van Maryland heeft korte tijd daarna laten zien dat de verhoogde alertheid door cafeïne er toe leidt dat de gebruikers ervan niet in de gaten hebben dat zij onder de invloed van alcohol beginnen te geraken. Daardoor drinken zij meer alcohol dan zij zonder energiedrankje gedaan zouden hebben.

Cafeïne gaat niet alleen slaperigheid en vermoeidheid tegen, maar veroorzaakt ook een verhoging van de bloeddruk, een versnelling van de hartslag en een toename van de urineproductie. Een overdosis leidt allereerst tot slapeloosheid, misselijkheid, hoofdpijn of hartkloppingen. Hallucinaties of epileptische aanvallen als gevolg van een overdosis zuivere cafeïne zijn niet beschreven in de literatuur. Bij de gevallen die de Australische onderzoekers noemen, moet dus nog een andere stof in het spel zijn geweest, hoogstwaarschijnlijk alcohol.

Bij personen met hartproblemen, zwakke vaatwanden, nierproblemen en dergelijke, kan een forse dosis cafeïne die problemen direct verergeren. De verhoging van de bloeddruk kan leiden tot een hersenbloeding, de versnelling van de hartslag kan leiden tot acute problemen van het hart.

Een gezondheidswaarschuwing op de blikjes van energiedrankjes, zou **allereerst moeten waarschuwen tegen het combineren met alcohol**. Maar dan zou op de etiketten van drank ook gewaarschuwd moeten worden tegen het combineren van de betreffende drank met een energiedrankje. En dat zien wij de Australische regering nog niet zo gauw doen.

Dingeman Korf

Belastingontduikende brouwer door Schotse studenten de deur uit gezet

De studenten van de universiteit van Edinburgh hebben het bier van de Zuid-Afrikaanse brouwerij SAB-Miller van hun campus verbannen. De kwalijke manier van zakendoen van het bierconcern in enkele van 's werelds armste landen, was de reden.

Het bierconcern ontduikt op grote schaal de belastingen in diverse Afrikaanse landen. Het hoofdkwartier van het concern staat in Londen. Door de winsten boekhoudkundig te laten maken in landen als Engeland, waar de winstbelasting betrekkelijk gering is (ook Curacao en Zwitserland worden genoemd), kan er meer worden uitgekeerd aan aandeelhouders, of gebruikt worden voor investeringen.

Het resultaat is dat de landen waar de brouwerijen gevestigd zijn, met name veel Afrikaanse staten, geen geld krijgen voor dringend noodzakelijke openbare diensten als onderwijs, gezondheidszorg en wonen.

ZELFREGULERING LOST ALCOHOL-PROBLEEM NIET OP

In geen enkel werelddeel wordt per inwoner zoveel alcohol gedronken als in Europa. Maatregelen voor matiging zijn te verwachten. De producenten van alcoholhoudende dranken willen zich die van het lijf houden door middel van zelfregulering. Afgelopen maand hebben zij een onderlinge overeenkomst gesloten over richtlijnen voor de marketing van drank.

De acht grootste alcoholproducenten van Europa hebben samen met de World Federation of Advertisers een overeenkomst gesloten voor een gezamenlijke standaard voor de marketing van alcoholhoudende dranken. De overeenkomst is getiteld het "Responsible Marketing Pact". De bepalingen ervan zouden met ingang van 2015 in werking moeten treden.

De doelstellingen van het pact zijn niet gericht op matiging van de alcoholconsumptie, maar slechts op regulering van de reclame. De alcoholproducenten halen dus weer dezelfde streek uit als zij in 1987 in Nederland deden. Beloven een bijdrage te leveren aan de matiging van de consumptie waardoor wetgeving daartoe op de lange baan geschoven wordt, en vervolgens alleen de reclame voor alcohol bijstellen.

Zo lezen wij als een doelstelling "Voorkomen dat minderjarigen in contact komen met alcoholreclame op sociale media". Daarnaast "Voorkomen dat alcoholmarketing en -reclame aantrekkelijk wordt voor minderjarigen". Dat laatste staat in Nederland met wat andere woorden al jaren in de Reclamecode. Desondanks kennen Nederlandse tieners de inhoud van de reclames voor de verschillende dranken opmerkelijk goed. Die bepaling is dus een slag in de lucht.

Eurocare heeft direct gewezen op de tekortkomingen van het plan van de producenten. Zo wordt de totale hoeveelheid reclame niet aan beperkingen onderworpen. Ook maakt Eurocare bezwaar tegen het feit dat de producenten dit onderling hebben geregeld, zonder inspraak van andere belanghebbenden. Zoals woordvoerder dr. Nick Sheron van de Britse artsenorganisatie Royal College of Physicians op verwoordt: "Maatregelen gericht op bescherming van de gezondheid moeten zinvol zijn en opgesteld worden in samenspraak met gezondheidsorganisaties".

Eurocare noemt het pact een verzameling van oude en bewezen niet-effectieve maatregelen. Het wijst

erop dat zelfregulering al eens eerder bewezen heeft niet te werken. In 2007 gaf de Britse regering de alcoholindustrie de gelegenheid om in zelfregulering regels voor de etikettering op te stellen. De regels kwamen er, maar de industrie kwam zijn eigen beloften niet na. Slechts 15% voldeed aan de regels die de industrie zelf had opgesteld.

Eurocare komt dan ook tot de volgende conclusie: *"Het mag niet aan de producenten van een riskant product worden overgelaten om te beslissen hoe, wanneer en waar een product op de markt gebracht gaat worden. Politici en ambtenaren moeten niet blindelings vertrouwen op zelfregulering, maar ter bescherming van de consument wetelijke regels uitvaardigen"*.

WEER MEER ZIEKENHUISOPNAMEN JONGEREN MET ALCOHOLVERGIFTIGING

Het aantal jongeren dat met een acute alcoholvergiftiging in een ziekenhuis moest worden opgenomen, is in 2011 verder toegenomen. Vorig jaar meldden kinderartsen 762 gevallen, 12 procent meer dan in 2010. Aldus het Nederlands Signaleringscentrum voor Kindergeneeskunde (NSCK).

Het aantal jongeren dat in bewuste-loze toestand door alcoholvergiftiging in een ziekenhuis wordt opgenomen, neemt al jaren steeds verder toe. Waren het er in 2007 nog "slechts" 297, via 337 in 2008, 500 in 2009 en 684 in 2010 is het aantal vorig jaar op 762 gekomen. Gemiddeld dus ruim twee opnamen per dag. Het merendeel van de opnamen vindt plaats in de vrijdag-, zaterdag- en zondagnacht.

Genoemde getallen vormen slechts het topje van de ijsberg aan alcoholproblemen onder jongeren. Het betreft alleen de gevallen waar ziekenhuisopname nodig was. In het algemeen dus de gevallen van bewusteloosheid. Degenen die na een bezoek aan de afdeling spoedeisende hulp het ziekenhuis verlieten, en degenen die door de huisarts behandeld zijn, komen niet in de registratie door het NSCK.

De gemiddelde leeftijd van de jongeren met alcoholvergiftiging schommelt de laatste jaren rond de 15,5 jaar. Vorig jaar was het 15,3 jaar, in 2010 was het 15,6 jaar. Dit betekent dat een aanzienlijk deel van de opnames jongeren betreft die nog geen 16 zijn en aan wie dus helemaal geen alcohol verkocht zou mogen worden. Een triest dieptepunt was een jongen van 10 die in Delft met een alcoholvergiftiging werd binnengebracht.

De tijd dat de jongeren buiten bewustzijn verkeren, lijkt iets toe te nemen. In

Nu bewezen : zien drinken doet drinken

De oude wijsheid "zien drinken doet drinken" is onlangs ook experimenteel bewezen. Het staat beschreven in het proefschrift waarmee onderzoekster H. Larsen begin maart de doctorstitel verkreeg aan de Radboud universiteit in Nijmegen.

Anders dan eerdere onderzoekers, maakte Larsen geen gebruik van vragenlijsten maar voerde experimenten uit. Zo mochten de deelnemers (studenten) tussen de zittingen van een nep onderzoek door, zich ontspannen in een bar. Daar kregen zij gezelschap van een hen onbekend persoon van ongeveer hun leeftijd. Daarvoor waren toneelspelers ingehuurd die de ene keer matig dronken, en de andere keer fors. Het bleek dat de studenten in gezelschap van een fors drinkende onbekende twee- tot driemaal zoveel dronken als naast een matige drinker.

Fors meedrinken kan dus geheel onbewust plaatsvinden. Het is niet nodig om met een vriendengroep van uitsluitend bekenden bijeen te zijn, of door vrienden aangespoord te worden. Zoals een krant het verwoordde : **zuipen is besmettelijk**.

2010 was het gemiddeld drie uur, met een uitschieter van 48 uur. In 2011 was het gemiddeld drie uur en een kwartier.

Dat zoveel meer jongeren dan volwassenen met een alcoholvergiftiging in het ziekenhuis belanden, is een gevolg van de rage van het "binge drinking" (vrij vertaald je lam drinken) onder jongeren. De vooropgezette bedoeling is om dronken te worden, maar niet om in een coma te geraken. De populaire en ingeburgerde benaming "comazuipen" is dus niet geheel juist.

De cijfers van alcoholvergiftiging onder jongeren voor 2011, zijn voor het eerst uitgesplitst per provincie. Drie provincies, te weten Noord Holland, Zuid Holland en Noord Brabant nemen 69,3 procent van de ziekenhuisopnamen voor hun rekening. Gelderland en Flevoland voegen daar nog 12,2 procent aan toe. De overige zeven provincies de resterende 18,5 procent. In getallen : de meeste opnamen in Noord Holland (251), de minste in Drenthe (19).

Volgens kinderarts Van der Lely van de Delftse alcoholpoli voor jongeren, is het nuttig als de behandelende kinderarts met de ouders van de comazuipers in gesprek gaat. Ouders en arts moeten gezamenlijk de comazuiper ervan trachten te weerhouden om zich nog een tweede keer in een coma te zuipen.

Zuipkeet

Politiecijfers Gelderse Vallei nageplozen op alcoholincidenten

VEEL KINDEREN ONDER DE ZESTIEN

DOOR ALCOHOL IN PROBLEMEN

In de Gelderse Vallei loopt het alcoholmatigingsproject "Fris Valley". De registratie van incidenten door de politie in de Vallei, is door Stap nageplozen op alcohol. Bij uitgaansgeweld door alcohol blijken vaak jongeren beneden de 16 betrokken te zijn. Jongeren aan wie nog in het geheel geen alcohol verkocht of geschonken mag worden.

Door Stap werden alle door de politie geregistreerde incidenten met personen tot 25 jaar nageplozen op alcohol. Dat leverde 747 incidenten met alcohol op, bijna 10 procent van het totale aantal incidenten met jongeren. Bij 21 procent daarvan waren kinderen beneden 16 jaar betrokken. Drie kinderen per week alleen al in dit deel van Nederland! Een verontrustend gegeven. De cijfers verschillen aanzienlijk per gemeente, maar daar is geen verder onderzoek naar gedaan. Het onderzoek omvatte het gebied vanaf Nijkerk tot Wageningen en Rhenen.

In bijna alle gevallen (93%) ging het om mannen. Meer dan de helft van de incidenten betrof agressief gedrag. De meeste incidenten vonden 's nachts plaats, met name tussen 24.00 uur en 03.00 uur (672 incidenten). Van de 672 nachtelijke incidenten vonden er

410 plaats in de nachten van donderdagavond tot en met zondagavond. In de maandag- tot en met woensdag-nachten vonden verrassenderwijs nog 262 alcoholincidenten met jongeren plaats. Alcoholische geweldpleging is dus geenszins een weekendprobleem.

Bij genoemde cijfers is waarschijnlijk nog sprake van onderrapportage. Tot nu toe registreert de politie niet actief op alcoholproblemen in het algemeen. Een incident wordt pas geregistreerd als er sprake is van een strafbaar feit. Dat verklaart voor een deel ook het hoge aandeel geweldpleging. Een jongere die niet meer op zijn benen kan staan, maar door zijn vrienden naar huis of naar een ziekenhuis wordt gebracht, komt niet in de registratie van de politie.

Drank en drugs verzieken uitgaan in Meppel

In het centrum van Meppel is tijdens de uitgaansnachten structureel sprake van overlast en geweldpleging door het gebruik van drank en drugs. Aldus een onlangs uitgevoerde veiligheidsanalyse.

In vergelijking met de situatie in andere plaatsen in Drenthe, krijgt de politie in Meppel relatief vaker meldingen van mishandelingen en vernielingen. Agenten zijn zelf ook in toenemende mate slachtoffer van verbaal en fysiek geweld in de uitgaansnachten. Daarnaast zijn er veel klachten te horen en te lezen van burgers, over overlast (lawaaï, wildplassen) en over een dreigende sfeer na het invallen van de duisternis.

Overlast, vandalisme en geweldpleging worden volgens een uitgevoerde veiligheidsanalyse in de meeste gevallen veroorzaakt door het gebruik van drank en drugs, al dan niet in samenhang met groepsgedrag van rondhangende jongeren. De grootste probleemgebieden zijn het Kerkplein en het Prinsenplein (met een grote discotheek). Dronken uitgaanders en rondhangende jongeren zorgen hier bij duisternis voor "een hoog gevoel van onveiligheid".

En dit...

... was een bijzonder geval van alcoholische brandstichting dat gruwelijk had kunnen aflopen.

De dader was een 34-jarige man uit Nijmegen. Hij stond eind maart in Arnhem voor de rechter omdat hij in september na een aantal biertjes, in Groesbeek een kennis had overgoten met spiritus. Hij had ook een aansteker uit zijn zak gehaald. Volgens het slachtoffer had hij ook gedreigd hem aan te steken. Maar dat kon niet worden bewezen.

De officier van justitie eiste 36 maanden celstraf wegens poging tot doodslag. De verdediging noemde het een uit de hand gelopen grap en vroeg vrijspraak. De rechter vond het geen poging tot doodslag, maar slechts mishandeling en veroordeelde de dader tot tien maanden cel. Omdat de dader al zeven maanden vast zat, komt hij over drie maanden vrij.

Grapjes van dronken mensen zijn zelden leuk

* * *

... was een gebrek aan vaderlijke gevoelens door alcoholgebruik.

Het betrof een 38-jarige man uit Ede. Onder de invloed van alcohol scheurde hij met te hoge snelheid over de snelweg A-30. Daarbij raakte hij tenminste twee auto's. Die alarmeerden de politie. Achtervolging van de wegpiraat was inmiddels niet meer nodig, want de Edenaar was tot stilstand gekomen tegen de vangrail.

De agenten troffen in de auto ook het vierjarige dochtertje van de verkeerszondaar aan. Een blaatestest wees uit dat de man veel te veel had gedronken. Hij moest zijn rijbewijs inleveren.

Wat moet zijn dochter voor indruk hebben gekregen

* * *

... was een geval van alcoholische vergeetachtigheid.

Het betrof twee jongens, 18 en 19 jaar oud en afkomstig uit respectievelijk Haalderen en Ellecom. Na een avondje stappen in Bemmelen, gingen zij een rondrit maken op hun scooter. Daarbij beschadigden zij zo'n tachtig geparkeerde auto's in Bemmelen en Haalderen door de ruiten in te gooien of de spiegels er af te trappen. Als de gealarmeerde politie niet tussenbeide was gekomen, hadden zij nog meer vernield.

De twee werden gearresteerd en in de cel gezet. Daar bleven zij drie

dagen in. Bij hun voorgeleiding voor de rechter-commissaris verklaarden zij zich niets meer te kunnen herinneren. Na eerste inschatting gaat hun avondje uit alleen al aan schadevergoedingen meer dan vijftienduizend euro kosten

* * *

... was een opeenstapeling van strafbare daden na fors alcoholgebruik.

Het betrof een 20-jarige Arnhemmer. Hij werd om kwart voor zes in een vroege zondagochtend eind februari, slapend achter het stuur van zijn auto aangetroffen op de vluchstrook van de A-73 bij Beers.

De man bleek vijf keer meer te hebben gedronken dan voor beginnende bestuurders maximaal is toegestaan. Na verhoor werd hij door de politie met een rijverbod en een boete vrijgelaten.

Later kwam hij terug met zijn moeder om de auto op te halen. Daarbij bleek dat hij zich met het rijbewijs van zijn tweelingbroer had gelegitimeerd. Zijn eigen rijbewijs was al eerder ongeldig verklaard.

Hij moet binnenkort voor de rechter verschijnen wegens vier strafbare feiten: rijden onder de invloed, rijden zonder geldig rijbewijs, een rijbewijs van iemand anders gebruiken en een valse identiteit opgeven.

Hoe dom kan een mens worden door alcoholgebruik

NIEUW BEZUINIGINGSACCOORD VOORZIET IN ACCIJNSVERHOOGING OP ALCOHOL

De regering is gevallen. Daardoor moest bij (een deel van) de oppositiepartijen steun gezocht worden voor het tijdig op orde brengen van de begroting. Daarvoor is een nieuw bezuinigingsakkoord gesloten. Dat voorziet in minder bezuinigingen en meer inkomsten voor de overheid.

Een deel van de inkomstenverhoging moet bereikt worden door verhoging van de accijnzen. Volgens een peiling van Maurice de Hond zou een meerderheid van 83% van de bevolking akkoord gaan met accijnsverhogingen. Slechts 17% zou faliekant tegen zijn, voornamelijk stemmers van de PVV en in mindere mate van de SP.

Voor de totale opbrengst van alle accijnsverhogingen is een bedrag van 625 miljoen ingeboekt. Onderdeel van de accijnsverhogingen is een verhoging van de accijnzen op alcoholhoudende dranken. Het akkoord stelt: "Deze post zal de komende maanden nader uitgewerkt gaan worden". Het is dus nog volstrekt onduidelijk hoeveel respectievelijk alcohol, tabak en benzine moeten gaan opbrengen.

Pleidooien voor verhoging van de accijnzen op de diverse alcoholhoudende dranken worden sinds jaar en dag naar voren gebracht. Zo heeft de eind 1994 opgeheven NCA er meermaals voor gepleit om de accijnzen met de inflatie mee te laten stijgen (en om de accijnzen op bier, wijn en gedistilleerd feitelijk op het alcoholbestanddeel te laten drukken).

Twee jaar geleden heeft Stichting ANGOB een brief aan alle Tweede Kamerfracties gericht met een pleidooi om in het kader van de bezuinigingen

de accijns op alcohol te verhogen. Argument was met name het feit dat een eventueel te bereiken vermindering van de consumptie zou leiden tot vermindering van de uitgaven in de gezondheidszorg en bij de politie.

Afgelopen maart richtten Trimbos, Jelinek, GGZ Nederland en Stap zich met een soortgelijk verzoek rechtstreeks tot de regering. Bij gelijkblijvende consumptie zou een accijnsverhoging met 50% voor de goedkope alcohol uit bier en wijn, jaarlijks 350 miljoen euro voor de schatkist opleveren. De veel hogere accijns op sterke drank zou onveranderd kunnen blijven.

De regering zag echter niets in accijnsverhoging op drank. In het oorspronkelijke bezuinigingsakkoord van VVD, CDA en PVV kwam die dan ook niet voor. De toenmalige minister van volksgezondheid heeft bij herhaling gezegd accijnsverhoging niet het juiste middel te vinden om de alcoholproblematiek te bestrijden. Een mening waar de minister van economische zaken zich om andere redenen volledig achter schaarde. Nu lijkt het er echter toch van te (moeten) komen.

Wij zijn benieuwd wat er de komende weken door de regering aan accijnsverhogingen uit de hoge hoed getoverd gaat worden.

Dingeman Korf

Alcoholbranche ontloopt wederom Europese etiketteringsvoorschriften

De Europese Unie voert al meer dan 30 jaar een consumentenbeleid gericht op informatieve etikettering. De alcoholbranche heeft zich door intensief lobbywerk tot nu toe aan de verplichting tot informatieve etikettering weten de onttrekken.

Vorig jaar nam het Europese parlement een motie aan waarin gevraagd werd om beëindiging van de vrijstellingen met betrekking tot de verplichting tot informatieve etikettering. De Europese Commissie raadpleegde de lidstaten en de belanghebbende industrie. Particuliere organisaties (met name consumentenorganisaties) werden echter niet geraadpleegd.

De Europese Commissie antwoordde afgelopen maart dat zij bleef bij haar eerder ingenomen standpunt dat het de industrie aanmoedigde om zelf maatregelen te nemen. Eenzelfde standpunt dus als dat van ex-minister Schippers.

Producenten van consumptiearti-

kelen zijn volgens Europese regels verplicht de samenstelling van hun product op een etiket te vermelden. Sinds dat principe aanvaard werd, zijn er voor tal van branches gedetailleerde uitvoeringsvoorschriften opgesteld. Niet alleen de belangrijkste component (hoeveel procent vruchten in jam bijvoorbeeld) maar ook nevenbestanddelen en gebruikte kleur- en conserveermiddelen, plus het aantal calorieën moeten vermeld worden.

Voor alcoholhoudende dranken zijn er echter na 30 jaar nog steeds geen uitvoeringsvoorschriften. In de meeste Europese landen is landelijk geregeld dat het alcoholgehalte vermeld moet worden. Maar dat niet eens in alle landen. Toegevoegde kleurstoffen, suikergehalte, aantal calorieën worden nergens vermeld.

De consument wordt volledig in het onzekere gelaten. Het maken van een verantwoorde keuze wordt hem onmogelijk gemaakt.

Nieuws

Stichting ANGOB

Verschijning G O

Voor het eerstkomende nummer van dit blad is 6 juli gepland als verschijningsdatum. Copij voor dat nummer graag uiterlijk 21 juni bij de redacteur.

Begunstigersdag 2012

Eerstdaags vergadert het bestuur van Stg. ANGOB. In die vergadering worden o.a. beslissingen genomen met betrekking tot de begunstigersdag in september. Wie nog een suggestie heeft voor het middagprogramma, wordt verzocht die per omgaande kenbaar te maken aan de secretaris, telefonisch 072 – 53 35 192, per e-mail secretaris@angob.nl of evt. per brief.

De datum van Begunstigersdag 2012 is reeds vastgesteld op 22 september. De dag valt dus niet meer samen met Open Monumentendag of met een belangrijk wandelevenement. We verwachten dan ook een grotere opkomst dan de afgelopen twee jaar.

Het programma is in grote lijnen hetzelfde. 's Morgens informeren van de begunstigers door het bestuur (statutair verplicht) over de gang van zaken van onze stichting in 2011. Een beknopt jaarverslag zal ter plaatse ter beschikking gesteld worden. Daarnaast een overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen op alcoholgebied in 2011.

Tijdens de lunchpauze wordt weer een gratis broodmaaltijd aangeboden. Vervolgens nog een informatief programma door iemand van buiten onze stichting (waarvoor dus nog suggesties mogelijk zijn).

Contact per e-mail

Naar aanleiding van ons bericht in het vorige nummer van dit blad, heeft zich een enkele begunstiger aangemeld voor het ontvangen van onze gratis nieuwsbrief. Er kunnen er echter nog veel meer bij.

De abonnees van de nieuwsbrief ontvangen door Stg. ANGOB uitgebrachte persberichten direct na publicatie. Dat is in de regel een week voordat het persbericht ook op de website verschijnt. Hetzelfde geldt voor brieven aan de Tweede Kamerfracties. Belangrijke publicaties in "de G O" kunt u in uitzonderlijke gevallen zelfs vóór het verschijnen van het blad ontvangen.

Wie belangstelling heeft voor de snelle informatie van de kant van het bestuur, kan zich voor de nieuwsbrief opgeven met behulp van het aanmeldingsformulier op de website, of per e-mail bij de redactie (onder vermelding van naam, e-mailadres en woonplaats).

Gevolgen comazuipen voor eigen rekening ?

Comazuipers zouden zelf (of hun ouders) moeten opdraaien voor de kosten van ambulancevervoer en medische behandeling. Die aanpak werd afgelopen maart van verschillende zijden naar voren gebracht. De (inmiddels ex-) minister van Volksgezondheid zag daar echter niets in en bleef bij haar eigen plannen.

Vanuit de medische wereld was het topman H. Kingma van Medisch Spectrum Twente (MST) in Enschede. Hij noemde het *"absurd dat de gemeenschap opdraait voor die alcoholische uitpattingen"*. Hij meldde dat er het voorgaande weekeinde gedurende de nachtdiensten vijftien personen op de spoedeisende hulp waren binnengebracht, waarvan veertien met alcoholvergiftiging.

Ook schreef hij nog : *"Zo'n drankuitpatting is een volstrekt overbodige handeling, waarbij willens en wetens de gemeenschap op kosten wordt gejaagd. Maar zelf merken ze daar financieel helemaal niets van. Ze kunnen het een volgende keer zo weer doen"*.

Zorgverzekeraar Menzis verklaarde desgevraagd open te staan voor het idee. Woordvoerder Leerink wil graag met Kingma om de tafel om te bekijken wat de mogelijkheden zijn, en is ook bereid om samen met Kingma de zaak aan te kaarten bij de politiek.

Vanuit het openbaar bestuur lieten twee burgemeesters een soortgelijk geluid horen. Daaronder burgemeester Van der Laan van Amsterdam. Om de kosten van de ambulanceritten te verhalen, moet de Zorgverzekeringswet worden aangepast. Van der Laan wil daarover in gesprek met de minister. Verder suggereert hij ook de kosten van politie-inzet voor rekening van de zuijschuiten te laten komen. En daarnaast wil hij ook nog een boete voor de comazuipers.

Ex-minister Schippers, toen nog in functie, verklaarde in de Volkskrant het oneens te zijn met de oproepen van Kingma, Van der Laan en anderen. *"Spoedeisende hulp in het ziekenhuis hoort bij de basisverzekering. Iedereen in Nederland is verplicht aangesloten bij die basisverzekering"*. Zij was ook bang voor willekeur bij de behandeling van andere vrijwillig gelopen risico's.

Zij noemde een aantal voorbeelden van dergelijke vrijwillig gelopen risico's. Dat waren echter op één na allemaal risico's die pas op langere termijn tot uitdrukking komen. Alleen verkeers-

ongelukken door te snel rijden, komen direct tot uiting net als de gevolgen van comazuipen. Haar vergelijking was dus grotendeels onjuist.

Schippers verklaarde bij haar plan te blijven om binnenkort een rondetafelconferentie te organiseren over de aanpak van het comazuipen. Uitstel

van een beslissing dus, eerst weer (langdurig) confereren, voorstellen van verschillende zijden bestuderen en commentariëren, enzovoorts. Voor die conferentie wilde zij uitnodigen : hulpverleners, politie, bestuurders, kroegbazen en verzekeraars. Gezien de tegenstrijdige belangen zal het resultaat dan wel weer een aanpak met de beruchte "fluwelen handschoen" zijn. Waarom niet simpel en direct de gevolgen van comazuipen tot **"misbruik van de zorgverzekeringswet"** verklaren ?

De minister is inmiddels demissionair. Hopelijk zal haar opvolger krachtadiger optreden.

Dingeman Korf

EUROPEANEN DE ZWAARSTE DRINKERS

Europeanen drinken gemiddeld meer alcohol dan de bewoners van andere werelddelen. Hun gemiddelde ligt bijna tweemaal zo hoog als het wereldgemiddelde. Aldus een 27 maart gepubliceerd rapport van de Wereld Gezondheids Organisatie (WHO).

Gemiddeld drinken Europeanen per persoon 12,5 liter pure alcohol per jaar. Dat komt neer op bijna drie glazen drank per dag. Bijna het dubbele van de hoeveelheid die de WHO als maximaal aanvaardbaar aangeeft. Die bedraagt namelijk maximaal twee glazen per dag voor mannen en één glas per dag voor vrouwen. Dat levert voor mannen en vrouwen samen een gemiddelde op van anderhalf glas per dag.

Binnen Europa vallen behoorlijke regionale verschillen te constateren. In Oost Europa ligt de consumptie het hoogst met 14,5 liter per persoon per jaar. In Noordwest Europa is dat 10,4 liter. In Zuid en Zuidwest Europa ligt de consumptie bijna op het Europese gemiddelde.

"De twijfelachtige verdienste van Europa om tweemaal zoveel alcohol te drinken als het wereldgemiddelde, heeft duidelijke en erkende consequenties voor de gezondheid en het welzijn van de drinkers, van degenen rondom de drinkers en van de samenleving". Aldus regionaal directeur WHO voor Europa, dr. Z. Jakab.

Ook gemeten naar de risicoschaal van de WHO, vallen er binnen Europa grote verschillen te constateren. Die schaal loopt van 1 tot 5 , waarbij 1 staat voor de minst schadelijke vorm van drinken, en 5 voor de meest schadelijke. De minst schadelijke vorm van drinken is volgens de WHO het drinken uitsluitend bij de maaltijden. De meest schadelijke vorm het "binge drinken", je van tijd tot tijd lam zuipen. De hoogste score op de risicoschaal behaalt Oost Europa (2,9), op de voet gevolgd door de Scandinavische landen (2,8). Noordwest en Zuidwest Europa scoren 1,5 en Zuid Europa 1,1.

De verschillen in consumptieniveau en manier van drinken binnen Europa, leiden logischerwijs tot verschillen in

de voortijdige sterfte door alcohol (= sterfte vóór het 65-ste levensjaar) . De gemiddelde sterfte door alcohol bedraagt 57 mannen en 15 vrouwen per 100.000 personen. Alcohol veroorzaakt daarmee 11,8 procent van alle voortijdige sterfte in Europa.

In Oost Europa ligt met name onder de mannen de voortijdige sterfte door alcohol op ruim het dubbele, namelijk bij 129 doden. Ook bij vrouwen ligt het hier, met 27 doden duidelijk boven het Europese gemiddelde. Daarentegen ligt in Zuid Europa de sterfte met 30 mannen en 10 vrouwen duidelijk onder het Europese gemiddelde.

Ook de aard van de door alcohol veroorzaakte sterfte verschilt. In Oost Europa betreft het vooral hart- en vaatziekten en ongevallen. In Noord Europa gaat het vooral om neurologische en geestesziekten. In Zuid Europa betreft het vooral kanker.

Een deel van de alcoholsterfte is niet te wijten aan het drinken van de overledene, maar aan het drinken van anderen. De oorzaken zijn in de eerste plaats verkeersongevallen, met op de tweede plaats geweldpleging. In Europa vallen jaarlijks circa 5500 doden onder mannen en 2000 doden onder vrouwen door het drinken van anderen. Dat betekent ongeveer 3,3 procent van alle voortijdige sterfte.

Voortijdige sterfte vormt een ernstig volksgezondheidsprobleem. Het rapport doet de aanbeveling dat er zo spoedig mogelijk een doeltreffend beleid ter vermindering van het probleem ingesteld moet worden. Als bewezen effectieve maatregelen om ziekte en voortijdige sterfte door alcohol tegen te gaan, noemt het rapport accijnsverhoging, beperking van de beschikbaarheid van drank en inperking van de reclame voor drank.

Dingeman Korf

Ook vroeger werd er goed verdiend aan alcohol

FEITEN EN COMMENTAREN OVER ALCOHOL EN DRUGS

112-de jaargang no. 4

juli-augustus 2012

ZIJN SPORT EN ALCOHOL NIET LANGER VIJANDEN ?

Er is een tijd geweest dat de leuze "sport en alcohol zijn vijanden" vrij algemeen aanvaard werd. Het hoogtepunt voor die leuze lag tussen de twee wereldoorlogen. De ondersteuning van die leuze kwam van twee kanten, een sociale en een fysieke.

De sociale kant was die van de beginnende drankbestrijding. In de negentiende eeuw was het bezoek aan een kroeg voor velen vaak de enige vrijetijdsbesteding. Daar werd gekaart, gebiljart, en vooral gedronken. De Volksbond tegen Drankmisbruik stelde dat aan de kaak met de beroemde prent "Ach Vader, niet meer". Het beoefenen van (veld)sport haalde de mensen weg uit de kroeg. Daarvoor in de plaats kregen zij een gezonde vrijetijdsbesteding, en hielden zij vaak meer van hun loon over voor het huishouden.

Wat later kwam daar een tweede argument bij vanuit de sportfysiologie. Metingen toonden aan dat sportprestaties minder werden, naarmate de sportbeoefenaar meer alcohol in zijn bloed had. Dat kon bij alle sporten aangetoond worden. Het effect was het kleinst bij pure krachtsport (gewichtheffen) en het grootst waar het aankwam op een goede coördinatie tussen waarnemen en reageren.

In de loop der jaren nam het aantal toeschouwers bij sportwedstrijden toe. Eerst waren dat voornamelijk de eigen leden van de clubs, die zelf op een lager niveau de sport beoefenden. Vooral na de tweede wereldoorlog kwamen er echter steeds meer supporters bij die zelf geen actieve sportbeoefenaren waren. Sport werd daardoor steeds meer een kijkspel. Een soort circus met een wedstrijdelement.

De nieuwe toeschouwers behoefden geen sportprestatie te leveren, en hadden dus lak aan de opvatting dat sport en alcohol niet bij elkaar behoorden. Zij wilden een alcoholisch drankje in de pauze, of na afloop in de kantine. Zij kregen hun zin. De clubs kregen daardoor aan de kantine een tweede inkomstenbron. Een inkomstenbron die vaak al gauw groter werd dan die van de contributies.

Het financieel belang dat de clubs kregen bij een grote drankomzet, gaf de leveranciers van die drank steeds meer macht. Daardoor is er de afgelopen veertig jaar geleidelijk een steeds grotere verwevenheid tussen de clubs en hun drankleveranciers ontstaan. Bij grote sportevenementen is de sport steeds meer uitsluitend aanleiding tot feestelijkheden die met de sport als zodanig niets meer te maken hadden. Tot genoegen van de niet-sportende supporters.

De alcoholindustrie, met name de brouwerijen, stimuleerde deze ontwikkeling. Aan een feestende menigte valt per slot van rekening meer te verdienen dan aan tweeëntwintig mannetjes die op een veld lopen te rennen.

We zien de toenemende invloed van de alcoholbranche bijvoorbeeld bij de Nijmeegse Vierdaagse, of bij de "zwarte cross" in Lichtenvoorde. De laatste was oorspronkelijk een motorcross evenement. Nu schrijft Grolsch in een paginagrote advertentie: "dan genieten we van het vaste programmapunt: het heerlijke ploggeluid van een ijskoude 45 cl rechtstreeks uit de beugel".

De EK voetbal waren voor C1000 aanleiding om met stuntprijzen voor bier het publiek te verleiden om op voorhand al een flinke voorraad in te slaan. Tal van horecabedrijven hadden eveneens speciale acties. Sportief liepen de EK op een teleurstelling uit. Maar de alcoholbranche heeft de buit wel binnengehaald.

Dr.ir. D. Korf

WEER BABY DRONKEN GEBOREN

In Litouwen kwam in een ziekenhuis in Rokiskis onlangs een baby stonedronken ter wereld. De moeder had kort voor de geboorte flink gedronken en had een bloedalcoholgehalte van 1,1 promille. Met de baby was het nog erger gesteld, een promillage van 2,0. Door medisch ingrijpen kon dat promillage snel verlaagd worden.

De meeste kranten die bovenstaand bericht brachten, meldden daarbij dat dit geen record was. In Polen was in 2008 een baby geboren met 2,9 promille alcohol in haar bloed. De moeder daarvan had 1,2 promille alcohol in haar bloed.

In geen enkele krant kwamen wij informatie tegen hoe het nu met dat Poolse meisje gaat. Ze is of wordt nu vier jaar. Dan moet bij benadering duidelijk worden hoeveel hersenbeschadiging is opgetreden. Is zij in staat onderwijs te volgen, en zo ja op welk niveau?

Wat bezielt overigens een aanstaande moeder om zich vlak voor de bevalling een stuk in de kraag te drinken? Of komt zij uit een achterlijke omgeving, waar alcohol als een geneesmiddel tegen van alles en nog wat wordt beschouwd?

Verbod stagneert bij de vraag wie betaalt voor beëindiging ZUIPEN IN HET OPENBAAR VERVOER IN DUITSE STEDEN

Het gebruik van het openbaar vervoer in grote Duitse steden is soms een angstaanjagende ervaring. In de nachten van het weekeinde vinden er vaak drinkgelagen plaats in tram- of metrolijnen die van en naar de uitgaanscentra leiden.

De "disco op rails" veroorzaakt steeds meer klachten. Het verschijnsel is massaal geworden. Daardoor klagen steeds meer gewone passagiers over het zingen, lallen en zuipen van de uitgaanders. De drinkers noemen het een feestje en laten de fles rondgaan, maar de nuchtere passagiers noemen het gewoon overlast en wensen die overlast niet langer te tolereren. Vergelijkbare overlast vindt plaats in treinen die vol zitten met voetbalsupporters.

Ook de Duitse politiebond constateerde onlangs dat passagiers en personeel zich terecht bedreigd en geïntimideerd konden voelen door het gebrul en geschreeuw van dronken lieden in het openbaar vervoer. De

FRANKRIJK GAAT PERSOONLIJKE APPARAATJES VOOR ADEMTEST VERPLICHTEN

In West Europa heeft Frankrijk jarenlang achteraan gelopen voor wat betreft maatregelen ter bevordering van de verkeersveiligheid. De afgelopen jaren is dat snel verbeterd. En nu gaat het land voorop bij de invoering van een persoonlijke ademtester.

Frankrijk heeft relatief gezien het hoogste aantal verkeersdoden van West Europa. Maar dat aantal is nu minder dan de helft van wat het eens was. Het land heeft de afgelopen tien jaar hard gewerkt aan maatregelen ter bevordering van de verkeersveiligheid. Dat was dringend nodig want Frankrijk liep ver achter bij aangrenzende landen als Duitsland en Zwitserland.

Zowel de wegen, de voertuigen als de chauffeurs zijn onderhanden genomen. Zo werd de bij ons al bijna een halve eeuw verplichte gevarendriehoek, pas na 2000 in Frankrijk verplicht gesteld. Ook reflecterende vesten zijn voor de Fransen betrekkelijk nieuw.

Toen in 2007 president Sarkozy aantrad, meldde hij als één van zijn voornemens om het aantal verkeersdoden in Frankrijk in 2012 beneden de 3.000 te brengen. Vorig jaar daalde

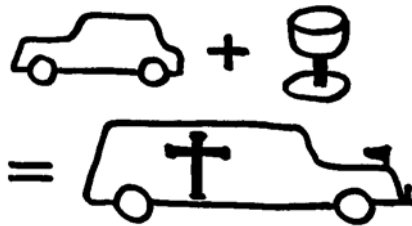
in Frankrijk het aantal verkeersdoden voor het eerst beneden de 4.000.

Nu wil de Franse regering nog vóór het komende vakantie seizoen een persoonlijke ademanalysator verplicht stellen voor alle automobilisten. Kleine apparaatjes die je in je jaszak kunt steken of in het dashboardkastje kunt leggen, en waarin iedereen zou moeten blazen alvorens de auto te starten. Dit gecombineerd met zeer strenge straffen voor rijden met meer dan 0,5 promille, zou het overschrijden van de strafbaarheids grens nagenoeg moeten uitroeien. Mits iedereen natuurlijk gehoorzaam doet wat de ademanalysator voorschrijft.

Sommige deskundigen betwijfelen echter of het rijden met teveel alcohol in de adem hierdoor echt fors zal afnemen. Zij vrezen dat velen het apparaat ongebruikt zullen laten, of bij een kleine overschrijding van de strafbaarheids grens het er bewust op zullen wagen. Zo van: "ik ben anderhalf uur onderweg, en dan zit ik al ver beneden de grens". Dat zij ook binnen enkele minuten na het vertrek al een controle of een ongeval kunnen krijgen, nemen zij niet in beschouwing.

Invoering vóór het vakantie seizoen betekent dat ook veel toeristen met de maatregel te maken krijgen. In 2010 kwamen maar liefst bijna 79 miljoen toeristen naar Frankrijk. Voorzover zij met de auto komen, moeten zij ook allemaal zo'n apparaatje aanschaffen. In Frankrijk zullen die goedkoop zijn (circa 2,50 euro) omdat er daar ineens een enorm aantal geproduceerd of geïmporteerd wordt. Maar elders in Europa kan de prijs tot het twintigvoudige daarvan oplopen. Velen zullen de koop dus uitstellen tot in Frankrijk.

Als de invoering op zo korte termijn nog lukt, dan kunnen de kraampjes bij de grens en de eerste tankstations over de grens, deze zomer er goede zaken mee doen.

COLOFON

De GO: tweemaandelijks voorlichtingsblad over alcohol en drugs, uitgegeven door de Stichting ANGOB. ISSN 0166-2880.

Postabonnement € 10,- per jaar.

Verantwoordelijk eindredacteur:

Dr. ir. D. Korf, Dresselhuisweg 20, 4105 DB Culemborg, tel 0345-473239, e-mail: dkorf@tiscali.nl

Administratie:

W. Matla, Hof van Delftlaan 119, 2613 BL Delft, tel. 015-2126904, giro 849 058.

Artikelen voorgaande nummers:
www.angob.nl

LEEFTIJDSGRENS VAN 18 JAAR KOMT DICHTERBIJ

Begin juni heeft de Eerste Kamer het kabinet opgeroepen om de leeftijdsgrens voor alcohol alsnog te verhogen naar 18 jaar. Volgens een meerderheid van de kamerleden is er langzamerhand overstelpend bewijs voor de nadelige gevolgen van alcoholgebruik door jongeren beneden de 18 jaar.

De oproep van de Eerste Kamer komt kort nadat GGD Nederland had opgeroepen om te komen tot één leeftijdsgrens voor alle alcohol bij 18 jaar. Daarnaast riep de GGD op om de Engelse aanpak van het lamzuipen te volgen, dat wil zeggen een minimumprijs voor alcohol vast te stellen.

Excessief alcoholgebruik door jongeren komt nog veel te veel voor en jongeren kunnen te gemakkelijk aan drank komen. Uit cijfers van het Trimbos Instituut voor 2010 blijkt dat 6 procent van de jongeren van 12 tot en met 17 jaar binnen de definitie van **zware drinker** valt. Dat betekent dat hij of zij minstens eenmaal per week 6 glazen drank consumeert op één avond.

Kort na de oproep van de GGD, veranderde een politieke partij haar standpunt met betrekking tot de leeftijdsgrens. Eerst was het standpunt dat afgewacht moest worden of het

strenger handhaven van de bestaande leeftijdsgrenzen het probleem zou verkleinen. Nu verklaarde de lijsttrekker in een kranteninterview dat dagelijks gemiddeld twee jongeren met een alcoholcoma onacceptabel was, en dat daarom tot één grens bij 18 jaar overgegaan moet worden. Deze ommezwaai betekent dat ook in de Tweede kamer nu een meerderheid voor verhoging van de leeftijdsgrens bestaat.

In de oproep van de Eerste Kamer aan het kabinet wordt geconstateerd dat er in de samenleving veel steun is voor het verhogen van de leeftijdsgrens. De alcoholpoli's voor jongeren staan al vanaf het begin op dat standpunt. Zij hebben geconstateerd dat 42 procent van de jongeren die een alcoholcoma hebben doorgemaakt, één of twee schoolniveaus lager is gaan functioneren.

Vorig jaar hebben 150 gemeenten van ons land een beroep op de Tweede

MINISTER TEGEN

Verhoging van de leeftijdsgrens stuit op tegenstand van minister Schippers. Zij heeft bij herhaling te kennen gegeven dat verhoging pas in discussie kan komen als de handhaving van de huidige grens op orde is. *"Het introduceren van een nieuwe leeftijdsgrens heeft geen zin, zolang de naleving van de bestaande norm niet wordt verbeterd".*

Ons inziens zijn normstelling en afdwingen van naleving, twee van elkaar onafhankelijke zaken. Uiteraard moet de naleving drastisch verbeteren. Maar dat staat los van de zowel sociaal als medisch gewenste verhoging van de leeftijdsgrens. Verbetering van de naleving van de huidige grens, zou door de alcoholbranche zelfs als argument tegen verhoging van de grens gehanteerd kunnen worden. Wil de minister soms uitstel in de hoop dat dit tot afstel zal leiden?

Kamer gedaan om 18 jaar als enige leeftijdsgrens in de wet vast te leggen. Daar was toen nog geen meerderheid voor te vinden.

Zoals verwacht kon worden, kwamen er heftige protesten tegen het voorstel van de zijde van commercieel belanghebbenden bij de alcoholverkoop. Horeca Nederland noemde in zijn protest het verwijderen van drank uit de supermarkten een effectievere maatregel. Ook de Stiva (voluit Stichting Verantwoord Alcoholgebruik), die een overkoepeling is van de alcoholbranche, was fel tegen.

Onze mening : als de Stiva het woord verantwoord uit haar naam waar wil maken dan zou zij voor moeten zijn, al was het alleen maar wegens het feit dat ongeveer de helft van de comazuipers 16 of 17 jaar is.

De supermarkten, in casu het CBL, ging op de demagogische toer. Zij deden de uitspraak *"Alcoholverbod dupeert de klant"*. Daarmee de klanten suggererend dat zij zich gedupeerd zouden moeten voelen. De waarheid is dat alleen de winkeliers gedupeerd worden. De klanten kunnen altijd nog terecht bij de slijter of in de horeca.

Zolang nog zoveel supermarkten de leeftijdsgrens aan hun laars lappen en zolang zij weigeren een waterdicht systeem van leeftijdscontrole in te voeren, heeft het CBL ons inziens geen recht van spreken. Volgens hun naam staan zij voor levensmiddelen. Alcohol is echter geen levensmiddel doch een genotmiddel.

Dingeman Korf

De weg naar de jeugd loopt via de supermarkt. De alcoholbranche weet dat maar al te goed. Dus komt zij met drankjes met hooguit 14,9 procent alcohol. Die mogen in de supermarkt verkocht worden.

Feestgevoel vastgelijmd aan alcoholconsumptie VIERDAAGSE FEESTEN GEEN WANDELFEESTEN MEER

De Nijmeegse vierdaagse is nauwelijks meer van de wandelaars. Zij vormen nog slechts een minderheid van het bezoek. De vierdaagse is een publieksspektakel geworden, een soort zomercarnaval. De feestgangers zijn dan ook veruit in de meerderheid in Nijmegen.

Aan het feestende publiek valt te verdienen. Meer te verdienen dan aan de sportievelingen die al lopend de hele regio doorkruisen, en 's avonds vroeg naar bed gaan omdat zij de volgende dag alweer vroeg op moeten. Dus heeft de commercie zich meester gemaakt van de feesten. Er is een speciale organisatie voor de feesten, die geheel los staat van de organisatie van het wandelevenement. Die feestorganisatie wordt gedomineerd door de horeca en de bierbrouwerijen.

Vorig jaar was er een groot aantal klachten over het feit dat veel feestgangers zelf hun bier meegebracht hadden. Die wilden wel genieten van de muziek en de acts die de horeca georganiseerd had, maar geen horecaprijzen betalen voor hun bier. Overigens staken ook veel supermarkten een spaak in het wiel van de horeca, door gekoelde blikjes bier aan te bieden voor prijzen van één euro of iets meer. Minder dan de helft van de prijs (€ 2,30 tot € 2,50) die de horeca zegt te moeten rekenen. Afgesproken is toen dat er bekeken zou worden of er voor 2012 één vaste prijs afgesproken kon worden.

Blijkbaar heeft het overleg over één vaste prijs geen resultaat opgeleverd. Vorig maand verscheen een bericht in de kranten dat men het "probleem" via een communicatiecampagne ging aanpakken. Daarmee wil men de bezoekers van de vierdaagsefeesten ervan overtuigen consumpties aan de bar te kopen en geen eigen drank mee te nemen. Woordvoerder T. Vrijmoet van de Stichting Vierdaagsfeesten : *"Het evenement kan gratis blijven als iedereen een drankje koopt aan de bar. Dat gaan we via de horeca, social media en pers communiceren"*.

Zelf meebrengen van drank is bij meer evenementen in de regio een probleem. De Stichting Kasteelfeesten te Wijchen heeft aangegeven dit jaar een goedkoper programma te moeten aanbieden als gevolg van de tegenvallende drankomzet. Bij de Music Meeting in park Brakkenstein zijn maatregelen genomen om het meebrengen van eigen drank tegen te gaan.

Welbeschouwd een uiterst trieste zaak als zoveel mensen niet meer kunnen genieten of kunnen feesten zonder een stuk in hun kraag.

Dingeman Korf

Doorschenken aan dronken bezoekers de gewoonste zaak van de wereld

OOK IN NOORWEGEN OVERTREDEN VEEL CAFÉ'S DE WET

De beroepsmatige verstrekking van drank aan personen die reeds kenbaar onder de invloed van alcohol zijn, is in veel landen wettelijk verboden. Een verbod dat in evenzoveel landen zeer regelmatig overtreden wordt. Naar onlangs werd vastgesteld ook in Noorwegen.

De meest recente cijfers voor ons eigen land over alcoholverstrekking aan dronken personen door café's, dateren inmiddels van bijna twee jaar geleden. Onderzoek in de politieregio Zuid-Holland Zuid had toen laten zien dat van de 29 onderzochte horecagelegenheden er maar liefst 24 zonder blikken of blozen drank verstrekten aan dronken personen. Wetsovertreding dus door bijna 83 procent van de café's! De dronken cafébezoekers waren overigens professionele toneelspelers die zeer geloofwaardig een dronken man uitbeeldden.

Een Noors rapport meldde twee maanden geleden dat het in dat land al evenzeer treurig gesteld is met de naleving van dat artikel uit de wet. Onderzocht waren 89 gelegenheden in het centrum van Oslo waar drank geschonken wordt. In 83 daarvan (= 93 procent) werd drank verstrekt aan personen die al zichtbaar aangeschoten waren.

Voor een groot deel ging het daarbij om test aankopen door toneelspelers die zich dronken gedroegen. Voor een klein deel om het constateren van doorschenken door anonieme waarnemers van het onderzoeksinstituut.

De cijfers van het Sirius Instituut geven aan dat doorschenken veel vaker voorkomt dan blijkt uit de gemeentelijke cijfers daarover. Eén van de oorzaken daarvan ligt in het feit dat bij de gemeentelijke controles alle schenkers van alcohol gecontroleerd worden. Het onderzoek van Sirius was gericht op de nachtelijke verstrekkers in het centrum van de stad.

Een tweede oorzaak van het verschil ligt in het feit dat door de toneelspelers

de wetsovertreding als het ware wordt uitgelokt. De gemeentelijke controleur moet maar afwachten of er wat gebeurt. Als de controleur bekend is bij de cafébaas, zorgt de laatste er wel voor dat er geen wetsovertreding plaatsvindt voor de ogen van de controleur.

Volgens het onderzoeksinstituut mag het doorschenken niet uitsluitend aan de horecagelegenheid geweten worden. "De alcoholcultuur is een probleem. Wij maken allemaal deel uit van een samenleving met een alcoholcultuur. Klanten en samenleving accepteren dronkenschap veel te gemakkelijk".

Meer alcoholsloten nodig dan voorzien

Op 1 december vorig jaar werd het alcoholslot verplicht voor drankrijders. Verwacht werd dat jaarlijks ongeveer 2050 automobilisten verplicht zouden worden om een alcoholslot te laten inbouwen in hun auto. In het halve jaar sinds de invoering heeft het CBR echter reeds van 1735 "alcomobilisten" vastgesteld dat zij alleen nog mogen rijden met een alcoholslot.

Wie sinds 1 december 2011 betraft wordt op rijden met een promillage van 1,3 of hoger, wordt veroordeeld tot het laten inbouwen van een alcoholslot. Voor beginnende bestuurders ligt de grens bij 1,0 promille en voor recidivisten bij 0,8 promille.

Om een auto met een alcoholslot te kunnen starten, moet de bestuurder in een apparaatje blazen. Meet het apparaat een promillage van 0,2 of hoger dan start de auto niet. Onderweg vraagt het apparaat op onregelmatige tijden de bestuurder om opnieuw te blazen. Dit om te voorkomen dat de bestuurder bij zijn vertrek een omstander laat blazen, en vervolgens ongehinderd kan blijven rijden.

Geeft de chauffeur geen gehoor aan de vraag van het apparaat, of blaast hij meer dan 0,2 promille, dan slaat enige tijd later de motor af. In de tijd tussen het blazen en het afslaan van de motor, moet de chauffeur de auto aan de kant zetten.

Daadwerkelijk ingebouwd zijn tot 1 juni 284 alcoholsloten. Daarvan rijden er 203 rond. De overige moeten nog wachten tot het einde van een opgelegde rijontzegging. Ditzelfde geldt ook voor het merendeel van de nog circa 1450 automobilisten die wel al veroordeeld zijn tot een alcoholslot, maar het nog niet hebben laten monteren.

De drankrijders moeten minimaal twee jaar met het slot rondrijden. Daarnaast moeten zij een driedaagse

DRUGSHONDEN IN DE HORECA

Na een eerste proef vorig jaar met de inzet van drugshonden, is dit jaar de inzet daarvan in West-Friesland definitief geworden. Het uitgaanspubliek krijgt te maken met onaangekondigde bezoeken van de "levende detectiepoortjes". Het begon in café's in Enkhuizen en Medemblik, maar de honden en hun begeleiders zijn mobiel en kunnen overal in de regio ingezet worden. Door telkens in een andere lokaliteit op te duiken, blijft er voor de gebruikers, maar vooral voor de dealers geen vaste ontmoetingsplaats meer over.

Het weren van drugs uit het uitgaansleven, moet een eerste stap zijn naar een volledig drugsvrije horeca. Klanten die op drugsbezit worden betrapt, krijgen een tijdelijk toegangsverbod voor het uitgaansgebied. Het ligt in de bedoeling om volgend jaar het werkterrein uit te breiden met grote evenementen.

motivatiecursus volgen. In die cursus tracht de organisatie Trafieq de drankrijders te leren om een scheiding te maken tussen het gebruik van alcohol en het besturen van een motorvoertuig. Voor deze motivatiecursus hebben zich inmiddels 414 bestuurders aangemeld.

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu hoopt met de invoering van het alcoholslotprogramma (ASP) het aantal verkeersongevallen, en vooral het aantal verkeersdoden terug te dringen. Volgens het instituut voor verkeersveiligheid SWOV maken bestuurders met een promillage boven de 1.3 namelijk slechts éénvijfde van alle drankrijders uit, maar veroorzaken zij viervijfde van alle alcoholdoden. Met het ASP kan het aantal verkeersdoden door alcohol dus effectief verminderd worden.

De berichtgeving in de dagbladen over bovengenoemde cijfers was nogal juichend van toon. Wij zagen koppen als bijvoorbeeld "Alcoholslot groot succes" en "Alcoholslot maakt voortvarende start". Koppen die volledig voorbijgaan aan de oorzaak van de snelle toename.

Of het ASP een succes wordt, zal ons ziens pas in de toekomst blijken. Namelijk als het aantal alcoholdoden in het verkeer daadwerkelijk gaat dalen. Voorlopig zijn wij meer geneigd tot een formulering als "trieste zaak dat er zoveel meer alcoholsloten nodig zijn".

Dingeman Korf

Minumprijs voor alcohol treft vooral supermarkten

GROOT BRITANNIË GAAT COMAZUIPEN AANPAKKEN

Britse jongeren staan samen met hun Nederlandse leeftijdsgenoten bekend als de "zuipschuiten" van Europa. De Britse regering gaat het probleem aanpakken door een minumprijs voor alcohol vast te stellen. Dat moet stuntaanbiedingen van drank tegengaan.

Groot-Brittannië wordt geteisterd door bijna een miljoen alcoholische geweldsdelicten en 1,2 miljoen alcoholische ziekenhuisbehandelingen per jaar. Alcohol is de derde oorzaak van voortijdige sterfte voor alle leeftijdsgroepen. In de leeftijdsgroep 16-24 jaar is alcohol zelfs de eerste doodsoorzaak. Dat alles kost de samenleving ruim 25 miljard euro per jaar.

Naar schatting de helft van het totale Britse alcoholgebruik vindt plaats bij indrinken en lamzuipen (binge drinking). Tweederde van de 17-30 jarige arrestanten gedurende uitgaansnachten, verklaart van de voren ingedronken te hebben. Verder is aangetoond dat de indrinkers 2,5 maal meer kans hebben om bij geweldpleging betrokken te raken dan degenen die alleen tijdens het uitgaan drinken.

De Britse regering heeft geconcludeerd dat het zo niet verder kan. De grootste en duurste problemen worden volgens haar veroorzaakt door het indrinken (pre-loading) en het lamzuipen (binge drinking). Omdat de goedkope alcohol uit de supermarkten hierbij de voornaamste rol speelt, kiest de regering voor het wettelijk vaststellen van een minumprijs per eenheid alcohol. De voorgestelde minumprijs bedraagt 40 pence (48 eurocent) per

eenheid alcohol. Het Schotse parlement heeft zich overigens onlangs uitgesproken voor een minumprijs van 50 pence.

De maatregel zal nauwelijks effect hebben op de drankprijzen in de kroegen. Die liggen allang boven het voorgestelde minimum. Een Engelse "pint" bier kost daar zo'n 3 à 3,5 pound en die "pint" bevat twee eenheden alcohol. Een minumprijs van 80 pence ligt dus ver beneden het prijsniveau in de kroeg.

Voor de supermarkten zal de minumprijs echter forse gevolgen hebben. Zij komen vaak met stuntaanbiedingen die tot 40 procent goedkoper zijn dan de reguliere prijs. Zo wordt één van de populairste bieren in Engeland, het Belgische Stella Artois, regelmatig tegen stuntprijzen aangeboden. De prijs van een tray met 20 halveliter blikken kost dan 10 tot 11 pound. Na de invoering van een minumprijs van 40 pence per eenheid alcohol, loopt de prijs van een tray Stella Artois op naar 17,60 pound!

Professor Ian Gilmore van de Britse artsenvereniging ondersteunt de voorgestelde maatregel. Volgens hem zijn lage prijzen de drijvende kracht achter excessief alcoholgebruik. Dat is volgens hem wetenschappelijk

bewezen. Alcohol is in Groot-Brittannië nog nooit zo goedkoop geweest gereleerd aan het gemiddelde inkomen.

De alcoholbranche is het zoals verwacht kon worden, niet eens met de regering en met Gilmore. Woordvoerder Partington van de Wine and Spirit Trade Association ontkent eikhard dat er een verband zou bestaan tussen de prijs en excessieve consumptie. Hij wijst op Europese landen waar de prijs lager ligt en er toch minder problemen zijn. Hij vergeet echter de prijs om te rekenen tot een percentage van het gemiddelde inkomen.

Verder stelt Partington dat de maatregel ook de sociale drinkers treft, en in het bijzonder degenen met de laagste inkomens. Blijkbaar definieert hij "sociale drinkers" wel zeer ruim. Want voor drinkers van gemiddeld één of twee glazen per dag, is de prijsverhoging best op te brengen. Het zijn de indrinkers en lamzuipers die flink in hun portemonnee worden getroffen.

De Britse horeca heeft geen probleem met de minumprijs. Integendeel, als het prijsverschil tussen drinken in de kroeg en thuis verkleind wordt, zou de horeca er misschien van profiteren.

Eurocare wijst op één gemiste kans. *"De prijs is één van de meest effectieve factoren om de alcoholconsumptie te beïnvloeden. Echter de prijs kan ook beïnvloed worden door accijnsverhoging. Dat geeft de overheid extra inkomsten".*

In Nederland wordt vooral gepleit voor een verbod op stuntaanbiedingen als middel om excessief drinken door jongeren tegen te gaan. Het vaststellen van een minumprijs behoeft jaarlijks correctie voor inflatie, een verbod op stunts is éénmalig.

Dingeman Korf

ONNADENKENDE PERSONEN EERDER AGRESSIEF DOOR ALCOHOL

Alcohol verzwakt de waarneming van prikkels en vermindert het vermogen om ze te verwerken. Dat geldt voor iedereen. Maar daarnaast kan alcohol heel verschillend uitwerken op verschillende mensen. De één wordt er suf van, een ander praatziek, en een derde agressief. Hoe kan dat?

In de Verenigde Staten is bij ruim één derde van de geweldsmisdrijven alcohol in het spel. Maar niet iedereen wordt agressief van drank. Volgens psycholoog Brad Bushman is dat een kwestie van iemands karakter. Hij beweert uit iemands karakter te kunnen voorspellen of zo iemand gewelddadig kan worden na alcoholgebruik.

Alcohol verzwakt het vermogen om prikkels op te nemen en te verwerken. Een drinker let daardoor minder op zijn omgeving en is volgens Bushman niet meer goed in staat om de consequenties van zijn daden te overzien. Dat wordt een echt probleem wanneer de betreffende drinker ook nuchter al weinig geneigd is om op anderen acht te slaan.

Om zijn theorie experimenteel te verifiëren verzamelde Bushman vijftiendertig vrijwilligers als proefpersonen. Zij waren allen matige drinkers. Bushman

nam hen een persoonlijkheidstest af, de Consideration of Future Consequences Scale, waarmee nagegaan wordt in hoeverre iemand rekening houdt met de toekomstige gevolgen van zijn handelen. Op grond van de uitkomst van die test verdeelde hij zijn proefpersonen in twee groepen: vooruitzienden en kortzichtigen.

Elk van de twee groepen werd in tweeën gedeeld. De ene helft kreeg alcohol te drinken, de andere helft kreeg een alcoholvrij drankje dat met behulp van misleidende geurtjes de indruk wekte alcoholhoudend te zijn. Daarna moesten ze een computerspel doen waarbij de verliezer een lichte elektrische schok kreeg. De onderzoekers keken vervolgens in hoeverre degenen die een schok hadden gekregen, ook bereid waren anderen een schok toe te dienen.

Er bleek overduidelijk dat proefpersonen die in nuchtere toestand weinig nadenken over de gevolgen van hun handelen, zich na alcoholgebruik agressiever gingen gedragen. Proefpersonen met hetzelfde kortzichtige karakter die alcoholvrije drankjes hadden gedronken, gedroegen zich veel minder agressief. Proefpersonen die hun daden zorgvuldig overwogen, werden niet agressiever, of ze nu alcohol dronken of niet.

De uitkomst van het onderzoek van Bushman opent theoretisch een weg om alcoholgeweld en -vandalisme tegen te gaan. Kroegbazen zouden dan de kortzichtigen op rantsoen moeten stellen. Dat kan hen veel geld besparen dat zij nu uitgeven voor vernield glaswerk en meubilair. Maar het kost hen wel omzet, en alleen al daarom zal het er wel nooit van komen.

Dingeman Korf

In 2011 meer drugszaken bij justitie

Het Openbaar Ministerie heeft in 2011 extra veel zaken behandeld betreffende softdrugs- en vermogenscriminaliteit. Door extra aandacht voor de opsporing van deze vormen van criminaliteit, kwamen aanzienlijk meer zaken voor de rechter.

Bij de opsporing van softdrugszaken (lees hennep) is de aandacht gaandeweg verschoven van de gebruikers en de kleine handelaars naar de grote jongens, de telers. In 2011 lazen wij zeer regelmatig in de kranten dat er weer een grote wietkwekerij was opgespoord. Soms op de zolder of in de kelder van een woonhuis, maar vooral in leegstaande fabriekspanden, magazijnen en landbouwschuren. De belastingdienst had ook veel belangstelling voor de grote kwekers, zij moesten vaak aanzienlijke sommen aan ontdoken omzetbelasting betalen.

Het Openbaar Ministerie heeft in 2011 bijna 21 procent meer rechtszaken over softdrugs gevoerd dan in 2010. In getallen, een stijging van bijna 7500 naar 9100. Die stijging is vooral te danken aan versterkte activiteit bij de opsporing. Er zijn geen aanwijzingen dat er vorig jaar ineens veel meer cannabis is geteeld dan in 2010.

Die 9100 softdrugszaken vormen voor het Openbaar Ministerie slechts een beperkt deel van het werk. In totaal kwamen in 2011 ruim 228.000 zaken

ALCOHOLMAATREGELEN KONINGINNEDAG REDELIJK SUCCESVOL

Al tientallen jaren zijn er op Koninginnedag problemen met alcohol. Het afgelopen decennium werden de problemen in veel Nederlandse steden ieder jaar groter. In plaatsen als Amsterdam en Den Haag liep het de laatste jaren flink uit de hand. Daarom werden er dit jaar strenge maatregelen genomen.

De Nederlandse Spoorwegen vaardigden (net als vorig jaar overigens) voor Koninginnedag een totaal alcoholverbod af op alle stations en in de treinen. Het aantal beveiligers op de stations werd meer dan verdubbeld. Veel gemeenten legden verkopers van alcohol extra beperkingen op. Amsterdam verbood grote evenementen in de binnenstad. Die werden gespreid over buitenwijken.

EEN ROES IS
EEN TOESTAND
VAN VERMINDERD
SOCIAAL BESEF

binnen bij het OM. Daarvan leidde 57 procent tot een proces voor een rechter (bijna 130.000 zaken). Softdrugs leverden dus ruim 7 procent van het totale werk voor rechters.

Er is geconstateerd dat de getroffen maatregelen gewerkt hebben. Zo werd in Amsterdam het aantal bij de politie gemelde incidenten meer dan gehalveerd. Het daalde van 1330 in 2011 naar 542 dit jaar.

Nog belangrijker : het aantal ambulanceritten vertoonde een flinke daling, van 522 naar 428. Dat was nog wel flink meer dan op een gewone dag, maar Koninginnedag is nu eenmaal geen gewone dag. Het zal weinig verbazing wekken dat het overgrote deel van de extra ritten te maken had met alcohol. De ambulancedienst meldde comazuipers, dronken mensen die zichzelf verwond hadden, en mensen die gewond waren geraakt doordat zij in alcoholische ruzies en knokpartijen verzeild waren geraakt.

Tegenover de afname van de incidenten en ambulanceritten, stond een toename van het aantal aanhoudingen, van 190 vorig jaar naar 219 dit jaar. Volgens de gemeente kwam dit vooral doordat de politie eerder ingreep. Dat gebeurde om te voorkomen dat situaties uit de hand zouden lopen. Niet alleen bij vechtpartijen werden mensen gearresteerd, maar ook bij vernielingen en bij openbare dronkenschap.

De evenementen waren dit jaar wat kleinschaliger. Dat had tot gevolg dat Amsterdam 700.000 bezoekers trok, 100.000 minder dan vorig jaar. Maar tussen de wegblijvers zaten ook figuren die men op Koninginnedag liever kwijt dan rijk is.

En dit...

... bewees nog eens te meer dat alcohol sterk verdoovend werkt.

Het bewijs werd geleverd door een 32-jarige man uit Sittard. Hij moest door de politie uit zijn alcoholslaap worden gewekt

De politie was er bij gekomen nadat de man met zijn auto tegen een boom was gebotst. Hij was niet uitgestapt maar in zijn auto blijven zitten. Dat verontrustte getuigen. Zij belden de politie. Die constateerde dat de man zat te slapen achter het stuur. De botsing had hem niet gewekt. Op het bureau bleek de oorzaak van één en ander : de man had maar liefst 1,8 promille alcohol in zijn bloed

* * *

... werd door de rechtbank doodslag genoemd.

Het betrof de 35-jarige S. de B. uit Alkmaar. Vorig jaar herfst had hij in

Schoorlham de 18-jarige fietser A.P. doodgereden. De B. verkeerde onder de invloed van drank en drugs. Hij had vijf halve liters bier, vier glazen wodka en twee joints geconsumeerd die avond. De botsing was heftig. Het slachtoffer uit Groet werd enkele uren na het ongeval gevonden in het Noordhollands kanaal.

Volgens de rechter had De B. kunnen weten dat hij na zijn consumpties een aanmerkelijke kans liep op het veroorzaken van een ongeval. Hij veroordeelde de man tot zes jaar gevangenisstraf wegens doodslag

* * *

... was een rechter met opvoedkundige kwaliteiten.

Een 22-jarige man uit Kampen was na een avondje stappen nogal tekeer gegaan tegen enkele agenten. De Zwolse politierechter veroordeelde hem tot een boete en een werkstraf. De man moet een hele dag meelopen met de politie.

De rechter hoopt dat de man zich na de meeloopdag beter kan verplaatsen in "het nuttige werk van de politie" en inzicht krijgt in wat agenten op een dag allemaal naar hun hoofd geslingerd krijgen. Ook moet de Kampenaar zijn verontschuldigungen aanbieden aan de agenten die hij beledigde en bedreigde.

Nu maar hopen dat de Kampenaar niet hardleers is

* * *

... was een geval van alcoholische agressiviteit.

De dader was een 27-jarige inwoner van Delfzijl. Hij mocht van de portier niet naar binnen omdat hij al te veel drank ophad. Die weigering viel niet goed bij de Delfzijler. Uit woede traptte hij tegen de deur. Toen de portier hem daarover aansprak, viel hij de portier aan. Die raakte lichtgewond aan een hand en aan zijn gezicht.

De gewaarschuwde politie nam de dader in hechtenis en bracht hem naar Groningen waar hij zijn roes mocht uitslapen

* * *

... was een leerling in Haarlem die helemaal verkeerd aan de les begon.

Die les was autorijles en de leerling was dronken. Bij een controlepunt van de politie moest hij stoppen en bleek hij onder de invloed van alcohol te verkeren. Hij had ruim 1,5 promille alcohol in zijn bloed. Dat wordt dus een EMA terwijl hij nog geen rijbewijs heeft !

Ons inziens heeft de instructeur zitten slapen. Hij had de leerling niet mogen laten rijden en hem naar huis moeten sturen

Een helendal zeer belachelijk soort smoes

In Valburg hield de politie in een nacht van zaterdag op zondag een 41-jarige automobilist uit Arnhem aan. Volgens de politie had de man gedronken. De man zelf zei dat hij alleen maar zijn navigatieapparaat had gevolgd.

De Arnhemmer was omstreeks kwart over twee in de vroege zondagochtend van 27 mei met zijn auto het water ingereden. Het gebeurde ter hoogte van de Tielsestraat in Valburg. De politie was er snel bij, en vroeg de man of hij gedronken had. De man gaf als antwoord dat zijn navigatieapparaat niet de goede weg had aangegeven en dat

hij daardoor het water in was gereden. Een "helendal zeer belachelijk soort smoes" zoals dat heette in de radio-uitzendingen van Paulus de Boskabouter. Het gebruik van navigatieapparatuur ontslaat iemand natuurlijk niet van zijn verplichting om veilig te rijden.

De politie meende alcohol te ruiken en geloofde daarom de smoes niet.

EEN ALCOHOLVRIJE LEEF-
STIJL VERMINDERT DE
KANS OP TAL VAN VORMEN
VAN KANKER

OPENBARE DRONKENSCHAP VOORAL DELICT VAN JONGEREN

Overlast als gevolg van alcoholgebruik uit zich op vele manieren. Eén daarvan is openbare dronkenschap en daaruit voortvloeiend hinderlijk of aanstootgevend gedrag. Vandalisme is een andere vorm van alcoholoverlast. Volgens recente gegevens van het ministerie, komt 96-98 procent van alle veroordelingen wegens openbare dronkenschap voor rekening van jongeren.

Artikel 453 van het Wetboek van Strafrecht stelt dat hij die zich in kenmerkende staat van dronkenschap op de openbare weg bevindt, wordt gestraft met een hechtenis van ten hoogste twaalf dagen of een geldboete van de eerste categorie. Geen bijzonder zware straffen dus.

Openbare dronkenschap is een wat moeizaam gedefinieerde overtreding. Er bestaat geen wettelijk vastgelegde promillagegrens waarboven iemand als dronken wordt beschouwd. De verbaliserende agent moet op basis van zijn eigen waarneming constateren dat er sprake is van dronkenschap in het openbaar en deze dronkenschap moet zich uiten in aanstootgevend gedrag. Een afbakening van wat wel en wat niet aanstootgevend is, wordt door de wet niet gegeven. Het blijft dus een wat subjectief oordeel.

In 2011 werden 3.114 geldboetevonnissen opgelegd voor openbare

dronkenschap. Daarvan hadden er 3.079 betrekking op jongeren (98,8 procent). Wij denken dat dit percentage zo hoog ligt door het subjectieve van het begrip "aanstootgevend".

Het is zeer goed mogelijk dat verbaliserende agenten het gedrag van jongeren eerder aanstootgevend vinden dan het gedrag van ouderen. Dronken jongeren die schreeuwen of agenten beledigen, gaan op de bon. Maar voor de stomdronken vijftiger die van boom tot boom laveert, wil men nog wel eens een oogje dicht knijpen. Hij vertoont openbare dronkenschap, gedraagt zich aanstootgevend, maar veroorzaakt geen overlast of hinder zoals die jongeren.

Wij denken dat wanneer er een promillagegrens voor openbare dronkenschap wettelijk vastgelegd zou worden, het delict veel meer over de verschillende leeftijdscategorieën gespreid zou worden.

De man moest mee naar het bureau. Daar werd geconstateerd dat het alcoholgehalte in zijn bloed maar liefst 1,38 promille bedroeg. Omdat hij al eens eerder veroordeeld was voor rijden onder de invloed, moest hij zijn rijbewijs inleveren.

Als recidivist zal de man waarschijnlijk verplicht worden een alcoholslot in zijn auto te laten monteren. Daarnaast de gebruikelijke boete voor een dergelijke overtreding plus eventueel een tijdelijke rijontzegging. Maar de rechter kan ook besluiten dat de man een psychiatrisch onderzoek moet ondergaan naar zijn geschiktheid voor deelname aan het verkeer.

Nieuws

Stichting ANGOB

Verschijsing G O

Voor het eerstkomende nummer van dit blad is 12 september gepland als verschijningsdatum. Copij voor dat nummer graag uiterlijk 28 augustus bij de redacteur.

Ter nagedachtenis

Henk Holmer

In de nacht van 12 op 13 juni is ons bestuurslid Henk Holmer overleden, naar de huidige maatstaven op de jonge leeftijd van 71 jaar.

Henk heb ik leren kennen toen ik in het bestuur van 't Spoek kwam. Het klikte tussen ons en we werden vrienden.

Henk heeft zich altijd enorm ingezet voor onze alcoholvrije camping, dat was zijn lust en zijn leven. Dat enthousiasme heeft hij op mij overgebracht. Wij deden dan ook allerlei activiteiten gezamenlijk, van patat bakken in de keuken van de kantine, tot werkzaamheden op het terrein. In het hoogseizoen namen wij samen waar op de woensdagen, als de beheerders hun vrije dag hadden.

Henk had twee rechterhanden, die hij inzette voor onderhoud van terrein en huisjes. En niet te vergeten de grote klus van graafwerkzaamheden voor de nieuwe leidingen op het terrein.

Daarnaast de werkzaamheden in het bestuur van 't Spoek. Henk is jarenlang secretaris geweest. Hij had zijn persoonlijkheid, steekhoudende inbreng over de trekkershutten, de aanhanger, de "golfkar", de grasmaaier en nog veel meer. Hoewel reeds ziek, bleef Henk tot het laatste actief. Zo was hij nog aanwezig op de vergadering van het campingbestuur (BCS) op 1 juni.

We hebben Henk leren kennen als iemand met idealen en met doorzettingsvermogen. Het bestuur van Stichting ANGOB en de BCS zijn Henk heel veel dank verschuldigd.

We wensen Bep, Frits, kinderen en kleinkinderen heel veel sterkte toe. Persoonlijk ben ik blij Henk gekend te hebben.

Wil Matla

BEGUNSTIGERSDAG 2012

Zoals reeds tweemaal eerder is hier is vermeld, houdt Stichting ANGOB haar begunstigersdag 2012 op zaterdag 22 september. De begunstigersdag is enerzijds bedoeld om de begunstigers (donateurs) te informeren over het wel en wee van Stg. ANGOB. Anderzijds is het voor het bestuur een gelegenheid om kennis te maken met haar begunstigers, en voor alle bezoekers een weerzien na een half of een heel jaar. De Stichting biedt haar begunstigers die dag gratis enkele consumpties en een uitgebreide broodmaaltijd aan.

Het programma is in grote lijnen hetzelfde als in voorgaande jaren. We beginnen met het statutair verplichte agendapunt: het informeren van de begunstigers door het bestuur over de gang van zaken van onze stichting in 2011. Een beknopt jaarverslag staat ter plaatse ter beschikking. Na een koffiepauze vervolgens een overzicht over de belangrijkste gebeurtenissen op alcoholgebied in 2011.

Na de lunchpauze volgt een geheel ander programma dan in voorgaande jaren. Het bestuur heeft besloten dit jaar geen informatief programma met een spreker te houden, maar een meer artistieke invulling aan het middagprogramma te geven. Een dergelijke aanpak op de nieuwjaarsbijeenkomst van 2011, is door velen bijzonder gewaardeerd.

Eerste hulp afdelingen ziekenhuizen zien steeds meer alcoholgevallen

VERDUBBELING ALCOHOLVERGIFTIGING ONDER MEISJES

Alcoholvergiftiging is de afgelopen vijf jaar onder meisjes sneller toegenomen dan onder jongens. De toename onder meisjes bedroeg maar liefst 101 procent. Onder jongens was dat 66 procent. De afdelingen Spoedeisende Eerste Hulp (SEH) van de Nederlandse ziekenhuizen zien jaarlijks ongeveer 2300 gevallen beneden de 25 jaar.

Ongeveer éénderde van de jongeren die wegens alcoholvergiftiging op de SEH-afdeling komen, moet in het ziekenhuis blijven. Dat zijn vooral de gevallen die in coma verkeren. Zoals wij in het vorige nummer van dit blad berichtten, waren dat er 762 in 2011 (een toename van 12 procent tegenover 2010). De overigen, ongeveer 1540 in 2011, konden na behandeling meteen naar huis.

Eén op de tien gevallen betreft jongeren beneden de 15 jaar. Hun aandeel

neemt de laatste jaren iets af. De overgrote meerderheid (57 procent) betreft jongeren van 15 tot en met 19 jaar. Ruim 30 procent betreft jongeren van 20 tot en met 24 jaar. Ook jongeren boven de leeftijd van 18 jaar gaan zich blijkbaar vaak te buiten aan excessief alcoholgebruik. Ons inziens een argument om de wettelijke leeftijdsgrens voor alcoholgebruik op 21 of 22 jaar te stellen. Een leeftijdsgrens die door sommige kinderartsen en hersenspecialisten ook al eens genoemd is.

De sterkste toename van het aantal gevallen van alcoholvergiftiging heeft zich voorgedaan in de jaren 2004 tot en met 2008. Sindsdien lijkt het aantal gevallen van vergiftiging zich te stabiliseren. Daar moeten wij echter wel bij bedenken dat het aantal jongeren dat zich met alcoholvergiftiging tot de huisarts wendde ontbreekt in de genoemde aantallen. Het aantal ziekenhuisopnamen is wel sterk blijven toenemen, in 2009 met 48 procent, in 2010 met 37 procent en in 2011 zoals hierboven al gemeld met 12 procent.

De SEH-afdelingen melden verder dat ongeveer 10 procent van alle letselongevallen in de leeftijdsgroep beneden de 25 jaar te maken heeft met alcoholgebruik. Dat betreft ongevallen (in verkeer, thuis en op school/werk) en geweldletsel. Dat overkomt jaarlijks ongeveer 24.000 jongeren. Daarvan hebben er 16.000 zelf tenminste drie glazen drank gedronken in de 6 uur vóór het incident.

VERHEUGENDE UITSpraak SCHOLEN-GEMEENSCHAP BEMMEL

Het Over Betuwe College (OBC) in Bommel, controleert al geruime tijd op alcohol bij leerlingen die naar een schoolfeest komen. Onlangs ontstond ophef over het weigeren van leerlingen bij het eindexamenevenement. De reactie van de school was: *"Wij komen liever in de publiciteit door een paar boze leerlingen dan door dronken leerlingen die na een feest overlast veroorzaken"*.

Bij het jaarlijkse galafeest voor de jongeren die eindexamen hadden gedaan, werd dit jaar een zestal jongeren de toegang geweigerd. Zij kwamen niet door de blaas test die zij bij de ingang moesten afleggen. Een aantal leerlingen werd (achteraf) zo boos dat zij publiciteit in de krant zochten.

Die leerlingen zijn van mening dat de avond voor een groep medescholieren is uitgelopen op een domper. Die medescholieren hadden volgens hen niet meer gedronken dan een biertje bij het verkleeden en een glaasje champagne in de auto onderweg naar het feest. Zij hadden geld gestoken in kleding en in een auto met chauffeur, en vervolgens mochten zij niet naar binnen.

De directie van het OBC stelt dat de school al langer alcoholcontroles houdt bij de toegang tot schoolfeesten. De leerlingen hadden dat kunnen weten, ja moeten het wel geweten hebben. Zij hebben echter het risico genomen. Dat is voor hen verkeerd uitgepakt. Zij hebben hun uitsluiting dus aan zichzelf te wijten.

Met de uitspraak dat de school liever boze leerlingen heeft dan dronken leerlingen, geeft het OBC de ouders een steun in de rug om alcohol bij hun kinderen vandaan te houden gedurende hun middelbare schooltijd.

Naleving leeftijdsgrens voor aankoop van alcohol zwaar onvoldoende

JEUGD KOMT NOG STEEDS GEMAKKELIJK AAN DRANK

In 2010 werd in Noord-Holland Noord de leeftijdsgrens voor de aankoop van alcohol nageleefd door 28 procent van de verkopers. In 2011 was dat gestegen tot 36 procent naleving. Een kleine verbetering, maar nog steeds volstrekt onvoldoende.

Vorige maand publiceerde Universiteit Twente de resultaten van een onderzoek in Noord-Holland Noord naar de naleving van de leeftijdsgrenzen voor alcohol. Daarbij werd onderscheid gemaakt tussen vijf verschillende categorieën verkooppunten. Dat waren respectievelijk: slijterijen, supermarkten, café's en disco's, cafetaria's en sportkantines. Die verkooppunten werden bezocht door 15-jarige "mystery shoppers" die drank probeerden te kopen.

De beste handhaving vond plaats bij de slijterijen: 64 procent handhaving. De supermarkten kwamen niet verder dan iets meer dan de helft daarvan: 36 procent handhaving. De supermarkten moeten dus maar eens in de leer gaan bij de slijters. De handhaving kan bij hen echt veel beter. Eigenlijk is het te gek om los te lopen dat bijna twee van de drie supermarkten zich niet aan de wet houden!

Overigens liggen de cijfers in lijn met die van een landelijk onderzoek van vorig jaar. Daarbij was correcte naleving van de leeftijdsgrenzen geconstateerd bij 40 procent van de slijters en 30 procent van de supermarkten. Ook bij een onderzoek met twee 14-jarige proefkopers in een aantal Gelderse gemeenten afgelopen herfst, bleken de supermarkten en sportkantines de grote boosdoeners.

De slechte handhaving door de supermarkten is maatschappelijk volstrekt onaanvaardbaar. Bij de supermarkten is drank goedkoper dan bij de slijters, en bovendien stunted de supermarkten

regelmatig met extra verlaagde prijzen. Jongeren beschikken in de regel over betrekkelijk weinig geld. Daarom kopen zij hun drank bij voorkeur bij de supermarkt. De supermarkten zijn zodoende veruit de grootste leveranciers van alcohol voor jongeren.

Bij het recente onderzoek in Noord-Holland bleken de sportkantines hun leven enigszins gebeterd te hebben. Correcte naleving werd geconstateerd bij 28 procent van de bezochte kantines. Duidelijk beter dan bij het landelijke onderzoek van vorig jaar, toen slechts 4 procent van de bezochte kantines de leeftijdsgrenzen in acht nam. Maar ook het nieuwe percentage naleving is nog steeds slechter dan het percentage van de supermarkten.

De cafetaria's deden het nog wat slechter dan de sportkantines, met 26 procent naleving. Helemaal onderaan de lijst bungelden de café's en discotheken, de horeca dus, met 25 procent naleving. Vorig jaar stonden zij nog ver boven de sportkantines. De vraag rijst dan of de sportkantines hun gedrag verbeterd hebben naar aanleiding van de voorlichting, of uit angst voor controle.

Al met al hebben kinderen beneden de leeftijdsgrens, nog ruimschoots de gelegenheid om aan drank te komen. Heel veel verkopers hebben lak aan de leeftijdsgrens voor alcohol, en geven minderjarigen daarmee de gelegenheid om zich lam te zuipen. Zo beroven zij die jongeren van een deel van hun kansen in het leven.

Dingeman Korf

FEITEN EN COMMENTAREN OVER ALCOHOL EN DRUGS

112-de jaargang no. 5

september-oktober 2012

BREDERE AANPAK VAN ALCOHOL BLIJFT NODIG

Het Nederlandse ministerie van volksgezondheid probeert sinds 1986 publiek en politiek bewust te maken van de alcoholproblemen in onze samenleving. Dat begon met campagnes onder het motto "drank maakt meer kapot dan je lief is". In 2000 gevolgd door een ingrijpende herziening van de Drank- en Horecawet.

De problemen zijn in de eerste 20 jaar van de campagnes echter alleen nog maar groter geworden. Excessief drinken is met name onder jongeren enorm toegenomen. Dit mede als gevolg van de lancering van de "breezers" door Bacardi, en de nadruk op jonge mensen in de bierreclames. De herziening van de Drank- en Horecawet heeft deze ontwikkeling niet tot stilstand kunnen brengen, laat staan kunnen omkeren.

De afgelopen tien jaar is de publiciteit over alcoholproblemen sterk toegenomen. Dat begon vanuit de medische en paramedische sector. Ziekenhuizen zagen ieder jaar meer jongeren naar de spoedeisende eerste hulp (SEH) komen met alcohol als oorzaak (letsel danwel vergiftiging). Vorig jaar waren dat er 24.000 in de leeftijd van 10 tot en met 24 jaar. Dr. Van der Lely zag in de door hem opgerichte alcoholpoli voor jongeren ieder jaar meer gevallen van alcoholcoma.

De verontrusting in de medische sector, leidde tot publiciteit. Dat maakte dat er voorlichtingscampagnes gestart werden die speciaal gericht waren op de ouders. De eerste resultaten daarvan zijn zichtbaar, het drinken door 12-, 13- en 14-jarigen is flink afgenomen. De 15-jarigen, officieel eveneens beneden de leeftijdsgrens, drinken echter nog bijna evenveel als vijf jaar geleden. En bij het bereiken van de leeftijd van 16 jaar lijken de jongeren te denken "en nu ga ik los".

De ontstane maatschappelijke en politieke bezorgdheid, heeft ertoe geleid dat sommige politieke partijen onlangs hun eerdere standpunt hebben herzien en voorstander zijn geworden van verhoging van de leeftijdsgrens. Daardoor is er nu in de Tweede Kamer een meerderheid voor één leeftijdsgrens bij 18 jaar voor alle alcoholhoudende drank.

Als die grens er komt en redelijk gehandhaafd wordt, dan valt gezien de ervaringen met de grens van 16 jaar te verwachten dat het drinken door 15- en 16-jarigen flink zal afnemen. Maar net als nu de 15-jarigen, zullen dan de 17-jarigen wegen weten te vinden om aan alcohol te komen. Zij zitten vlak tegen de leeftijdsgrens aan, en hebben vrienden aan de andere kant ervan.

Het zou ons inziens overigens een illusie zijn om te menen dat het verhogen van de leeftijdsgrens, de alcoholproblematiek in onze samenleving ineens drastisch zou verkleinen. Er zijn nu al signalen dat excessief alcoholgebruik onder de 65-plussers sterk toeneemt. Daarnaast telt onze samenleving in totaal zo'n 300.000 alcoholverslaafden. Twaalf tot dertien maal zoveel als midden vijftiger jaren.

De bewezen meest effectieve maatregelen om alcoholproblemen te verminderen zijn verhoging van de prijs (accijns of minimumprijs), vermindering van de verkrijgbaarheid (naar tijd en/of plaats) en beperking van de reclame. De tegenstand van de alcoholbranche tegen dergelijke maatregelen, heeft ze tot nu toe weten te verhinderen. Zonder dergelijke maatregelen blijft de aanpak echter die van de zachte heelmeeesters.

Dr.ir. D. Korf

ALCOHOLVRIJ BIER KOMT TERUG

Het ziet er naar uit dat alcoholvrij bier (malt) zijn populariteit uit de negentiger jaren langzaam aan het herwinnen is. De consumptie neemt de afgelopen jaren ieder jaar toe. Met 1,8 procent van de biermarkt is alcoholvrij overigens nog ver verwijderd van de circa 10 procent begin jaren negentig.

In 2010 lag de consumptie van malt in ons land 18 procent hoger dan een jaar daarvoor. In 2011 kwam daar nog eens een toename van 30 procent bovenop. Ook de export nam toe. De groei gaat grotendeels ten koste van het traditionele pils. De totale bierconsumptie in ons land bedroeg vorig jaar 71,7 liter per inwoner, vrijwel evenveel als in 2010.

Bij een enquête door Nederlandse Brouwers geeft nu 36 procent van de bierdrinkers aan ook wel eens alcoholvrij bier te drinken. Vorig jaar was dat nog 28 procent. Overigens wordt deze enquête gehouden onder slechts 500 bierdrinkers. De uitkomst kan dus gemakkelijk een paar procent hoger of lager liggen wanneer er significant meer bierdrinkers ondervraagd zouden worden.

Zoals verwacht kon worden, kiezen meer vrouwen dan mannen voor alcoholvrij bier, en zij geven ook veel vaker aan dat zij de alcoholvrije variant lekkerder vinden. Van de vrouwen kiest 44 procent regelmatig voor alcoholvrij, van de mannen 30 procent.

De motieven om te kiezen voor alcoholvrij zijn zeer gevarieerd: verkeersveiligheid, afslanken (alcoholvrij bier bevat precies half zoveel calorieën als pils), hoofd helder houden, organen niet overladen met teveel alcohol, en tenslotte ook de smaak.

MISLEIDENDE KRANTENKOP

Afgelopen juni verraste het AD zijn lezers met de kop "Vitamine in bier maakt sterker, slanker en gezonder". Een artikel gebaseerd op een artikel van dezelfde strekking in de Daily Mail. Bier zou een "wondermolecuul" bevatten dat overgewicht tegengaat, spierweefsel versterkt en de weerstand verhoogt.

Het "wondermolecuul" dat in bier gevonden is heet nicotinamide riboside (NR). Het wordt ook wel niacinamide riboside genoemd. Het is het koppingsproduct van nicotinamide met de suikersoort ribose. Nicotinamide is de chemische naam voor vitamine B-3. De aanwezigheid in bier van vitamine B-3 zelf, is al tientallen jaren bekend.

Het molecuul NR is ook aanwezig in melk. De specifieke koppeling in genoemde krantenkop aan bier, is dus op zijn zachtst gezegd suggestief. Iemand behoeft helemaal niet aan het bier te gaan als hij meer van dat molecuul binnen wil krijgen.

Het onderzoek aan nicotinamide riboside (NR) is een samenwerkingsproject van de Ecole Polytechnique Federale in Lausanne en het Weill Cornell Medical College in New York. Het is uitgevoerd met muizen als proefdieren. Die werden gedurende 10 weken op een vetrijk dieet gezet. De helft van hen kreeg daarnaast NR toegediend, de andere helft niet.

Na tien weken bleken de muizen die NR hadden gekregen gemiddeld aanzienlijk minder vervet dan de muizen die de stof niet hadden gekregen. Bovendien kwam in de NR-groep geen enkel geval van diabetes voor, wat in de andere groep wel het geval was. Ook bleken de NR muizen het opvallend beter te doen in uithoudingstesten. Microscopisch onderzoek van hun spiervezels gaf de verklaring van dat laatste, hun spieren waren sterker en gezonder.

Vitamine B-3 speelt een belangrijke rol bij de energievoorziening van de cellen in het lichaam en bij de werking

van het zenuwstelsel. Het lijkt er op dat nicotinamide riboside dat effect in versterkte mate levert. De energievoorziening van cellen verloopt via de mitochondriën. Deze mitochondriën zijn ook betrokken bij veroudering van cellen. De onderzoekers hopen dat een oppepper voor de mitochondriën in de vorm van NR, ook de veroudering van cellen zal kunnen afremmen.

Een tekort aan vitamine B-3 treedt niet snel op. Het overgrote deel van onze voedingsmiddelen bevat het. Zo komt het voor in vlees, vis, melk, volkoren producten, groenten en veel fruitsoorten. In hoeverre de koppeling met ribose in het menselijk lichaam plaatsvindt is nog onduidelijk. In de melkklieren van koeien en in de cellen van gist vindt de koppeling in ieder geval wel plaats. In het laboratorium kan de koppeling ook worden uitgevoerd.

Als het effect van NR in muizen ook in andere proefdieren, en uiteindelijk in de mens wordt bevestigd, ligt de weg open naar toepassing als voedings-supplement. Bier is daarvoor echter geen goede bron wegens de vele schadelijke nevenwerkingen, vooral die door alcohol. Een klein pilletje is een heel wat veiliger toedieningsvorm dan een groot aantal liters bier.

Dingeman Korf

Drinken zul je

INVALIDE NA ALCOHOLISCH GEWELD

Of het om een enkele klap ging of om een afranseling werd niet duidelijk tijdens de rechtszitting. Wel werd duidelijk wat de gevolgen waren: invalide door hersenbeschadiging. Het slachtoffer verblijft al anderhalf jaar in een verpleeghuis en het is twijfelachtig of hij daar ooit nog uit komt.

Het slachtoffer, destijds 61 jaar oud, zou bij het optreden van Jan Smit in Delfzijl vervelend zijn geweest. Zo zou hij of zijn dochter met bier hebben gegooid. Dat leidde tot een schermseling tussen de 61-jarige en de barkeeper. Toen de rust weergekeerd leek, sloeg een 39-jarige bezoeker op het slachtoffer in. Hij viel op de grond en bleef bewusteloos liggen. Omstanders wezen de 39-jarige als de dader aan.

Het slachtoffer raakte in coma. Hij verblijft nu in een verpleeghuis. De man kan als gevolg van een hersenbeschadiging niets meer. Ook zijn familie herkent hij niet.

De officier van justitie constateerde dat het slachtoffer niet alleen zijn toekomst kwijt is, maar ook zijn verleden. Zijn vrouw is haar echtgenoot kwijt, zijn dochter haar vader. De dader heeft beslist niet gewild wat er is gebeurd. De getuigen spreken elkaar over de toedracht deels tegen. Het slachtoffer was ook niet brandschoon. De officier vond echter de zaak te ernstig om hem met een werkstraf af te doen. Hij eiste vier maanden cel, waarvan de helft voorwaardelijk. De verdachte ontkent de fatale klap te hebben uitgedeeld.

Gezellig toch die evenementen waarbij het bier rijklijk vloeit.

COLOFON

De GO: tweemaandelijks voorlichtingsblad over alcohol en drugs, uitgegeven door de Stichting ANGOB. ISSN 0166-2880.

Postabonnement € 10,- per jaar.

Verantwoordelijk eindredacteur:

Dr. ir. D. Korf, Dresselhuisweg 20, 4105 DB Culemborg, tel 0345-473239, e-mail: dkorf@tiscali.nl

Administratie:

W. Matla, Hof van Delftlaan 119, 2613 BL Delft, tel. 015-2126904, giro 849 058.

Artikelen voorgaande nummers:
www.angob.nl

ACCIJNSVERHOGING WEER MINIMAAL

De vier maanden geleden aangekondigde verhoging van de alcoholaccijns blijkt, nu het voorstel ter tafel ligt, minimaal te zijn. Een bijdrage aan de matiging van de Nederlandse alcoholconsumptie valt er niet van te verwachten. Bovendien zitten er nog addertjes onder het gras. Zo zal de luxe-accijns op champagne worden afgebouwd.

De accijns op bier zal volgens het vijfpartijen akkoord worden verhoogd met 10 procent. Omdat de accijns op bier laag is, betekent dit dat een pilsje of een flesje van 300 à 330 ml slechts ongeveer 1 eurocent duurder wordt. Daar zal ons inzien geen consument wakker van liggen.

De accijns op bier kent net als die op wijn een trapsgewijze opbouw op basis van het alcoholgehalte. De verhoging van de accijns geldt alleen voor de eerste, derde en vierde trede.

De accijns voor de tweede trede zou vrij drastisch **omlaag** moeten. De eerste adder onder het gras. Tot nu toe was de accijns voor de eerste trede minder dan een kwart van die voor de tweede trede. Nu wordt het verschil slechts 15 procent.

De grens tussen de eerste en de tweede trede ligt bij 2,8 procent alcohol. De bedoeling van het drastische accijnsverschil was om het zogenaamde "evenementenbier" (minder dan 2,8 procent alcohol) goedkoop te houden. Volgens het voorstel zou de grens van laag belast bier nu komen te liggen bij 4,4 procent alcohol.

Het begrip "evenementenbier" wordt dus drastisch opgerekt. De accijns die daarop wordt geheven, bedraagt slechts éénvijfde van de accijns op sterker bier.

De accijns op wijn zal met 15 procent verhoogd worden. Dat betekent ongeveer 8 eurocent voor een fles gewone wijn van ca 12 procent. Ook van deze verhoging zal geen consument wakker liggen.

De accijns op wijn kent tot nu toe drie treden, met als grens respectievelijk een alcoholgehalte van 8,5 procent en 15 procent. De grens bij 15 procent zou opgeheven gaan worden. Dat is de tweede adder onder het gras. Sterke wijnen als port, sherry, madeira zouden voor de consument goedkoper worden dan zij nu zijn.

De derde adder onder het gras is de grootste, namelijk de opheffing van het verschil tussen mousserende en niet-mousserende wijn. Tot nu toe wordt mousserende wijn met maximaal 8,5 procent alcohol, belast met een accijns die 30 procent hoger ligt dan die van even sterke wijn zonder bubbels. Op sterkere mousserende wijn, zoals champagne, rust een accijns die ruim driemaal zo hoog is als die op gewone wijn. Een extra heffing dus op een product dat gezien wordt als een typisch luxe product. Als het accijnsvoorstel wordt aangenomen, zou champagne voor de consument dus een stuk goedkoper worden.

De accijns op sterke drank zou met 6 procent verhoogd worden. Dat

betekent 32 cent extra voor een fles jenever.

Van de vijf partijen die het nieuwe bezuinigingsakkoord overeenkwamen, hebben inmiddels twee laten weten bezwaren te hebben tegen de opheffing van wat zij het "champagnetarief" noemen.

In de Tweede Kamer is inmiddels een amendement ingediend om de eerstkomende vier jaar de tarieven voor wijn met meer dan 15 procent alcohol en voor mousserende wijnen niet te verlagen. De indieners vinden het niet gepast om in een tijd van grote bezuinigingen die accijnzen te verlagen. Als die verlagingen niet doorgaan, levert dat de overheid 11,4 miljoen euro op.

Dingeman Korf

De individuele vrijheid om zich kapot te zuipen, staat politiek hoger genoteerd dan preventieve bescherming van de zwakkeren in de samenleving

Rijbewijs dronken fietsers soms ten onrechte ingenomen

Negen van de vijftientwintig politiekorpsen nemen soms het rijbewijs in van fietsers die te veel hebben gedronken. Dit mag echter slechts in een beperkt aantal uitzonderingsgevallen. Alleen voor bestuurders van motorvoertuigen bestaan vaste grenzen waarboven het rijbewijs standaard moet worden ingenomen.

Fietsen valt onder het begrip deelnemen aan het verkeer. Iemand die deelneemt aan het verkeer, mag de veiligheid van het verkeer niet in gevaar brengen. Daarom is een fietser die onder de invloed van alcohol verkeert strafbaar. Hij of zij riskeert een boete en een rijverbod voor enkele uren. Als men het heel bont gemaakt heeft, kan het ook zijn dat men voor de kantonrechter moet verschijnen.

De wegenverkeerswet geeft een opsomming van de gevallen dat het rijbewijs wegens alcohol moet worden ingevorderd. Dat is na het veroorzaken van een ongeval terwijl men onder de invloed van alcohol verkeert, bij deelname aan het verkeer met meer dan 1,3 promille bloedalcoholgehalte, en in geval van recidive. In al deze gevallen spreekt de wet expliciet over gemotoriseerde verkeersdeelnemers.

Ruim een jaar geleden riep de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV) de overheid op om het fietsen onder de invloed van alcohol terug te dringen. Onderzoek had uitgewezen dat het fietsen met een slok op sterk was toenomen, vooral onder jongeren en

Vicieuze cirkel alcohol en depressie

Afhankelijkheid van alcohol komt drie keer vaker voor bij patiënten met een depressie of angststoornis dan bij mensen zonder deze klachten. Het omgekeerde is ook waar, onder verslaafden komen depressies en angststoornissen vaker voor dan gemiddeld onder de bevolking.

Onderzoekster dr. L. Boschloo concludert dat er een vicieuze cirkel bestaat waarbij alcoholafhankelijkheid en een depressie of angststoornis, elkaar veroorzaken en in stand houden. Depressieve of overmatig angstige personen, blijken na verloop van tijd meer geneigd tot het ontwikkelen van alcoholverslaving dan vergelijkbare personen zonder die geestelijke stoornis. Bij (ex)-verslaafden zijn depressieve en angstige symptomen risico-factoren voor terugval in de verslaving.

Afhankelijkheid van alcohol blijkt verder een negatieve invloed te hebben op het verloop van een depressie of angststoornis. De behandeling van de stoornis wordt minder effectief, de stoornis wordt meer chronisch.

Alcoholproblemen kunnen dus zowel aanleiding zijn tot het ontstaan van depressies of angststoornissen, als een belemmering vormen voor het genezen ervan.

jong volwassenen. Zij gaan vaak op vrijdag- of zaterdagavond op de fiets naar de kroeg om niet het risico te lopen hun rijbewijs kwijt te raken.

Mogelijk is de oproep van de SWOV mede oorzaak van de versterkte aandacht van de politie voor dronken fietsen. Volgens woordvoerder Koelman van de verkeersgroep van het landelijk parket, mag de politie daarbij geen rijbewijzen invorderen. De negen korpsen die dat wel doen, beroepen zich op de bepaling over recidive in de Wegenverkeerswet. Personen die al eens een boete hebben gekregen voor autorijden met meer dan 0,5 promille, zouden recidive plegen wanneer zij dronken fietsen. Immers, ook fietsen is deelnemen aan het verkeer.

Volgens Koelman zouden de verbaliserende agenten niet het rijbewijs moeten invorderen, maar een mededeling over het gebeurde naar het CBR moeten sturen. Dat kan dan eventueel beslissen om het rijbewijs ongeldig te verklaren. Volgens de Raad van Korpschefs zou bij verdachten met een expliciet alcoholverleden het rijbewijs wel wegens recidive mogen worden ingenomen na dronken fietsen.

Rode wijn toch niet levensverlengend

De mythe dat één glaasje rode wijn per dag levensverlengend zou zijn brokkelt steeds meer af. Onlangs hebben Nieuwzeelandse onderzoekers laten zien dat een positief effect van resveratrol op de levensduur alleen goed aantoonbaar is bij lagere levensvormen als gisten, aaltjes en fruitvliegjes, maar minder of niet bij vissen en muizen.

De mythe van het gunstige effect van rode wijn dateert inmiddels van ruim een kwart eeuw geleden. Nader onderzoek maakte enkele jaren later al duidelijk dat het om de stof resveratrol ging (een stof uit de groep van de flavonoïden) en niet om de wijn als zodanig. Resveratrol zit in de schil en de pitten van rode druiven. Rood druivensap bleek eenzelfde gunstig effect te hebben als rode wijn.

Verder onderzoek aan proefdieren bracht aan het licht dat het effect niet bestaat uit een vertragen van het verouderingsproces, maar uit het tegengaan van hart- en vaatziekten en in iets mindere mate ook het tegengaan van kanker. Het zou dus een indirect effect op de levensduur zijn, geen direct effect.

Flavonoïden komen in veel planten voor, niet alleen in blauwe druiven. Het zijn stoffen waarmee planten zich verdedigen tegen infecties, met name tegen infecties door schimmels. Veel soorten groente en fruit leveren daarvoor een bijdrage aan de bescherming tegen hart- en vaatziekten en tegen kanker. Naast resveratrol is ook quercetine (zit in uien) een effectief flavonoïde.

Een gunstig effect op hart en bloedvaten is bij proefdieren tot nu toe niet alleen aangetoond voor blauwe druiven, maar inmiddels ook voor appels, thee, cacao, olijfolie, boekweit,

uien, knoflook, rabarber, bramen en sommige bonensoorten. Alles gebaseerd op de daarin aanwezige flavonoïden. Een gevarieerd dieet met voldoende groenten en fruit levert daarom voldoende flavonoïden voor een mens. Iedere dag een glas rode wijn kan daar weinig tot niets aan bijdragen.

De onderzoekers van de universiteit van Dunedin, onder leiding van dr. K. Hector hebben zich specifiek gericht op een eventueel levensverlengend effect van resveratrol. Zij constateerden dat bij levensvormen met asexuele voortplanting (gisten, aaltjes) een duidelijk levensverlengend effect te constateren

viel. Bij insecten (fruitvliegjes) waren de resultaten positief maar wisselvallig. Bij vissen waren de resultaten minder duidelijk en nog wisselvalliger. Bij gewervelde dieren (vissen, muizen) werd duidelijk dat een positief effect pas zichtbaar werd wanneer de dieren op een hongerdieet gehouden werden.

Niet beantwoord is hiermee de vraag of het om een echt effect op het verouderingsproces gaat, of dat de beschermende werking tegen met name schimmelinfecties de verlenging van de levensduur veroorzaakt. Dat laatste lijkt het meest waarschijnlijk. Een hongerdieet vermindert de weerstand tegen zowel bacteriële infecties als schimmelinfecties. Die verminderde weerstand zou dan door resveratrol weer op peil gebracht worden.

De onderzoekers concluderen verder dat het bij de huidige stand van de kennis, niet verantwoord is om resveratrol als levensverlengend middel op de markt toe te laten.

Dingeman Korf

Slecht voorbeeld in een tijd van grote alcoholproblemen

JENEVERBRANCHE SPANT VOORAANSTAANDE POLITICI VOOR ZIJN KARRETJE

Afgelopen voorjaar is ex-minister en vooraanstaand PvdA-lid Ronald Plasterk als commandeur toegetreden tot de Orde van het Genevergenootschap. Vooraanstaand CDA-lid en campagne adviseur Jack de Vries werd ambassadeur van dat genootschap. Ons inziens een slechte zaak in een tijd waarin alcoholproblemen de pan uit rijzen.

Het Genevergenootschap is een club van mensen uit de top van bedrijfsleven (met name gedistilleerdebranche), politiek en entertainment. De ambassadeurs en commandeurs zijn mensen waarvan bekend is dat zij "de kunst van het genieten verstaan". Het genootschap stelt zich ten doel het Nederlands gedistilleerd op positieve wijze onder de aandacht te brengen.

Het begrip "genieten" wordt door het genootschap blijkbaar vernauwd tot "genieten van (sterk) alcoholhoudende drank". Wij hebben nog nooit gehoord dat het genootschap iemand in zijn midden opnam waarvan bekend is dat hij intens kan genieten van het gezang van vogels bij zonsopgang, of van een stuk muziek. Genieten wordt ingeperkt tot consumptief genieten. Voor de volksgezondheid een slechte zaak.

De doelstelling: "Nederlands gedistilleerd op positieve wijze onder de aandacht brengen" betekent in gewone taal "reclame maken voor Nederlandse sterke drank". Iets wat ons inziens ongewenst is in de huidige tijd, waarin de samenleving geconfronteerd wordt met grote alcoholproblemen (met name voor gezondheidszorg en justitie).

Dat het in deze zaak vooraanstaande en nog steeds actieve politici betreft, maakt de zaak dubbel kwalijk (overigens is ex-minister Johan Remkes al vele jaren lid van het genootschap). Van publieke personen mag ons inziens verwacht worden dat zij het

goede voorbeeld geven. Met name ten aanzien van aanvechtbare zaken.

Genoemde politici zouden wat dit betreft een voorbeeld kunnen nemen aan burgemeester Smit van de gemeente Oldambt. Die heeft bezwaar aangetekend tegen het glas Beerenburg bij de opening van de jaarmarkt/kermis in Winschoten.

In het Dagblad van het Noorden wordt hij als volgt geciteerd: "Ik vind dat mensen met een publieke taak, zoals wethouders, raadsleden en burgemeesters een voorbeeldfunctie hebben, gelet op de problemen die er zeer zeker in onze gemeente zijn met alcohol. De samenleving vindt dat ook: nog steeds is een bericht over een publiek bestuurder met drank op in de auto voorpaginanieuws. Er wordt dus op gelet! Daarom vind ik ook de borrel op de kermis getuigen van een zeer slecht voorbeeld".

Hulde voor de burgemeester van Oldambt! Hij laat zich niet meeslepen door de heersende alcoholcultuur, maar blijft onafhankelijk denken en komt voor zijn mening uit. Daar kunnen de heren (alleen heren, geen emancipatie dus) van het genevergenootschap een voorbeeld aan nemen. Overigens ook de plaatselijke fractieleiders van Groen Links en de PvdA in de gemeenteraad van burgemeester Smit. Die heren stonden op de foto in het DvhN met een Beerenburg in de hand.

Dingeman Korf

ALCOHOL BEVORDERT

DE UITZAAIING VAN KANKER

DRUGS IN HET RIOOL

Bij onderzoek van rioolwater van enkele grote steden, heeft het KWR in het verleden al ontdekt dat daarin sporen van drugs aanwezig waren. Nu is het zelfs mogelijk gebleken de variatie te bepalen van het gebruik met de dagen van de week. Zo bleek bij recent onderzoek dat "speed" (amfeet-amine en verwante producten, ook gebruikt als doping) alle dagen van de week in bijna gelijke hoeveelheden aanwezig was in het water van Amsterdam, Utrecht en Eindhoven. Het gebruik van cocaïne en ecstasy (XTC) bleek vooral in de weekenden plaats te vinden.

Alcoholgebruik zal men via het rioolwater nooit kunnen aantonen, want alcohol wordt niet onveranderd uitgescheiden. Nog in het lichaam wordt de alcohol door de lever al geoxideerd tot acetaldehyde en dat op zijn beurt weer tot azijnzuur. Veel levensmiddelen geven bij oxidatie eveneens azijnzuur als eindproduct. Azijnzuur in het rioolwater kan dus van velerlei herkomst zijn.

Geruchtmakend Deens onderzoek verschenen ALCOHOL BIJ ZWANGERSCHAP MINDER ONVEILIG DAN GEDACHT ?

Januari 2005 publiceerde in ons land de Gezondheidsraad het advies om in het geheel geen alcohol te drinken tijdens de zwangerschap. Een veilige benedengrens waaronder geen schadelijke effecten optraden, viel niet aan te geven. Onlangs concludeerden Deense onderzoekers dat bij maximaal 1 glas per dag de kinderen op vijfjarige leeftijd geen schadelijke gevolgen vertoonden.

Ook in Zwitserland leeftijdsgrens alcohol slecht nageleefd

Verstrekkers van alcohol overtreden niet alleen in Nederland massaal de leeftijdsgrens. Ook in Zwitserland blijken mystery shoppers beneden de leeftijdsgrens weinig moeite behoeven te doen om drank te bemachtigen.

Zwitserland kent tot nu toe net als Nederland twee leeftijdsgrenzen. Bier en wijn mogen verkocht worden aan jongeren van tenminste 16 jaar oud, sterke drank aan jongeren van tenminste 18 jaar oud. De Eidgenössische Alkoholverwaltung (EAV) controleert al twaalf jaar met behulp van jongeren beneden de leeftijdsgrens, de zogenaamde "mystery shoppers", of de verkopers zich aan de leeftijdsgrens houden.

Bij het begin van de controles in 2000 bleek slechts 17 procent van de verkopers de leeftijdsgrens te controleren en na te leven. Jongeren beneden de leeftijd hadden dus maar liefst een kans van 83 procent om zonder enig probleem alcohol te bemachtigen.

De regelmatige controles hadden effect. In de loop der jaren ging het percentage overtreders flink omlaag. In 2010 was nog "slechts" één op de vier verkopers in overtreding, om precies te zijn 26,8 procent. Een aanzienlijk snellere en verdergaande daling dan in Nederland. In Noord Holland bleek in 2011 nog ruim 60 procent van de verkopers in de fout te gaan.

In 2011 ging het percentage overtreders weer omhoog. De Neue Zürcher Zeitung meldde afgelopen juni dat in 2011 het percentage overtreders gestegen was van 26,8 naar 30,4 procent. De EAV had daartoe 5518 aankooptests laten uitvoeren, gespreid over het gehele land.

Net als in Nederland was de horeca (café's en disco's) de branche met het hoogste percentage overtreders. In de detailhandel werd vaker naar een identiteitsdocument gevraagd dan in de horeca. In overeenstemming daarmee lag het percentage overtredingen overdag veel lager dan 's avonds en 's nachts. Overdag werd in 28 procent van de gevallen alcohol verkocht aan minderjarigen. Na 19.00 uur steeg dat percentage naar 50 ! Voor ons land zijn voorzover wij weten geen cijfers bekend betreffende de spreiding van de overtredingen naar dagdeel.

Het advies van de Gezondheidsraad was mede gebaseerd op enkele publicaties uit de jaren daarvoor. Daarin werd geconstateerd dat al vanaf 1 glas per dag gedurende de zwangerschap, schadelijke effecten op het kind duidelijk aantoonbaar waren. De kans op een miskraam, een te vroege geboorte of een ontwikkelingsachterstand bij de baby vertoonde een duidelijke toename. De Gezondheidsraad schreef destijds letterlijk : **"Niet drinken is de enige veilige optie"**.

Het onlangs gepubliceerde Deense onderzoek is uitgevoerd door onderzoekers van de universiteiten van Aarhus en Kopenhagen, onder leiding van dr. U.S. Kesmodel en prof. Dr. E.L. Mortensen. De onderzoekers vroegen vrouwen bij hun eerste zwangerschaps-onderzoek of zij mee wilden doen aan het onderzoek. Ruim 1600 drinkende vrouwen waren daartoe bereid. De helft van hen werd voor het eerst moeder. Bijna éénderde van hen bleef roken tijdens de zwangerschap.

De proefpersonen werden verdeeld in drie groepen : de lichte drinksters (1 tot 4 glazen per week), de matige drinksters (5 tot 8 glazen per week) en de forse drinksters (meer dan 8 glazen per week). Hun werd gedurende de zwangerschap gevraagd naar hun recente alcoholgebruik. Dat geeft een betrouwbaarder uitkomst dan een eenmalige vraag na afloop. De kinderen van deze vrouwen werden op 5-jarige leeftijd vergeleken met kinderen van vrouwen die in het geheel niet hadden gedronken tijdens de zwangerschap.

De onderzoekers maten bij de kinderen het intelligentie quotiënt, het concentratievermogen ("attention span"), het vermogen tot plannen en organiseren, en de zelfbeheersing. Alleen bij de kinderen van de forse drinksters vonden zij afwijkingen, vooral van het concentratievermogen. Bij de kinderen van de lichte en matige drinksters zagen zij geen afwijkingen. Zij concluderen dat tot maximaal één glas per dag, alcohol geen aantoonbare schade aanricht in de latere periode van de zwangerschap (meer dan drie maanden zwang).

Onvolkomenheden in het onderzoek.

Een eerste punt van kritiek betreft het betrekkelijk geringe aantal deelnemers. Wanneer 1600 proefpersonen in drie groepen verdeeld worden zijn dat ruim 500 personen per groep. Een schadelijk effect met een kans van 1 op de 600 kan dan al gemist worden.

In de tweede plaats betekent een spreiding van 1 tot en met 4 glazen een gemiddelde consumptie van 2,5 glas. Evenzo betekent 1 tot en met 8 glazen gemiddeld 4,5 glas.

Woordvoerder dr. P. O'Brien van het Engelse gynaecologische genootschap (RCOG) verklaart op basis daarvan dat het onderzoek statistisch gezien hoogstens aantoont dat maximaal 4,5 glas per week geen kwaad kan. Niet meer dan tweederde glas per dag dus. Het RCOG wil dan ook niet verder gaan dan voor vrouwen die persé af en toe alcohol willen, een hoeveelheid van maximaal vier glazen per week toelaatbaar te noemen in het tweede en derde semester van de zwangerschap. Het advies blijft echter : probeer in het geheel geen alcohol te drinken.

Deskundigen van de universiteit van Californië vinden de conclusies van de Deense onderzoekers misleidend. Volgens prof. Chambers wijzen de resultaten van 30 jaar onderzoek, verricht aan veel grotere aantallen zwangeren dan in het Deense onderzoek, alle in de richting dat er geen gegarandeerd veilige ondergrens bestaat.

Hij wijst ook op de grote verschillen tussen de proefpersonen onderling. Iets wat lang geleden ook al bij dierproeven geconstateerd werd. Zijn advies blijft dan ook : probeer alcoholgebruik volledig te vermijden. Ook wijst hij er op dat van de 1600 ingeschrevenen bij het onderzoek, bijna de helft na vijf jaar niet is komen opdagen. Het is goed denkbaar dat er onder degenen die niet zijn komen opdagen meer probleemgevallen zitten.

Tenslotte dient nog te worden opgemerkt dat een aantal bekende gevolgen van alcoholgebruik tijdens de zwangerschap in de Deense studie geheel buiten beeld is gebleven. Hoe zat het met de miskramen, met het geboortegewicht, met de groei, met het gedrag van de kinderen ? Waren op die terreinen verschillen te zien ? En waren de drie groepen vrouwen qua leeftijd vergelijkbaar ? Afgewacht moet verder nog worden of de kinderen van de drinkende moeders straks in de puberteit meer neiging tot riskant gedrag gaan vertonen. Daar zijn ook aanwijzingen voor, al is er nog geen definitief bewijs.

Al met al blijft ons advies : neem geen onnodig risico, drink geen alcohol tijdens de zwangerschap (en ook niet in de weken daaraan voorafgaand).

Dingeman Korf

MIDDELBARE SCHOLIEREN ONTDEKEN ALCOHOLREGELS SCHOOL

Plaatselijk onderzoek in Leiden, uitgevoerd door Stap, heeft aangetoond dat middelbare scholieren zich weinig gelegen laten liggen aan de regels betreffende alcohol die de school heeft uitgevaardigd. Zo drinkt twaalf procent van de leerlingen wel eens onder schooltijd, en 49 procent tijdens "alcoholvrije" werkweken.

Stap onderzocht negentien locaties van de middelbare scholen in Leiden. Dertien van die locaties hielden hun schoolfeesten alcoholvrij. Het percentage schoolfeesten dat alcoholvrij heet te zijn, ligt daarmee boven het landelijk gemiddelde. Zeven van de tien geïnterviewde Leidse directeurs meldden een volledig alcoholvrij schoolbeleid te voeren. Tien van de veertien scholen die werkweken organiseren, meldden dat alcoholvrij te doen

Stap onderzocht in hoeverre de goede voornemens ook in de praktijk gerealiseerd werden. Dat viel nogal tegen. Twaalf procent van de ondervraagde leerlingen zei op school in een tussenuur of in de pauze wel eens alcohol te hebben gedronken. En maar liefst 49 procent van de leerlingen zei alcohol te hebben gedronken tijdens een werkweek. Geconfronteerd met deze cijfers, verklaarden diverse schooldirecties dat de controle (blijkbaar) niet waterdicht was geweest, respectievelijk niet waterdicht kon zijn.

Het is dus duidelijk dat er zich onder de leerlingen "smokkelaars" bevinden, die hetzij voor zichzelf, hetzij voor een groep vrienden, drank mee naar binnen smokkelen. Wanneer het in een bepaalde vriendenkring gebruikelijk is om in hun vrije tijd samen een pilsje te drinken, proberen zij dat ook (en

blijkbaar met succes) te doen tijdens werkweken.

Alcohol drinken is een diepgeworteld cultuurverschijnsel. Regels daartegen uitvaardigen is één ding, maar ze ook handhaven is vers twee. Dat is op scholen al niet anders dan in de maatschappij. Een school is geen geïsoleerd eiland waar de leerlingen niet vanaf kunnen. De leerlingen lopen er in en uit. Zij zijn niet alleen scholier, maar ook deel van de samenleving.

Terugdringen van de alcoholproblematiek bij scholieren kan daarom nooit volledig zijn door alleen maar regels voor de school uit te vaardigen.

De alcoholcultuur in de samenleving dient mede aangepakt te worden. Dat vereist een maatschappijbrede inzet. Een inzet van ouders, verenigingen, scholen, de media en last but not least de overheid.

Dingeman Korf

Alcohol kan kans op dementie vergroten

Matig alcohol drinkende vrouwen hebben een verhoogde kans op dementie, zij het in mindere mate dan forse drinksters. Aldus de uitkomst van een Amerikaans onderzoek, gepresenteerd op een internationale Alzheimerconferentie in Vancouver.

De onderzoekers, van de universiteit van Californië, volgden 1300 vrouwelijke zestigplussers gedurende twintig jaar. Regelmatig werden hun geestelijke vermogens gecontroleerd. Zoals verwacht werd, trad bij de forse drinksters (meer dan twee glazen per dag) na verloop van tijd hersenschade op. Vaak nam die met de jaren nog toe. Tussen de forse drinksters onderling varieerde de schade van een lichte aandoening tot ernstige dementie.

Ook de proefpersonen die matig dronken (7 tot 14 glazen per week) kregen na verloop van tijd vaker te maken met geheugenproblemen en andere voorboden van dementie dan de vrouwen die niet of nauwelijks dronken. De onderzoekers zetten op grond hiervan grote vraagtekens bij de veelgehoorde opvatting dat een enkel glas bier of wijn per dag, goed voor de gezondheid van ouderen zou zijn.

Vrouwen zouden om hun hersenen in conditie te houden, hun alcoholgebruik dus moeten beperken tot minder dan één glas per dag. Waar de grens ligt voor mannen is nog onbekend.

En dit...

... was nu eens geen alcohol op de weg maar op het water.

Agenten van de waterpolitie zagen begin juni op het Eemskanaal een man in een sloep op een verdachte wijze voorbijvaren. Zij hielden hem aan en lieten hem blazen.

Hun vermoeden bleek juist. De 25-jarige schipper uit Baarn bleek teveel alcohol in zijn bloed te hebben. Hij kreeg een vaarverbod van tien uur en moest zijn vaarbewijs inleveren

* * *

... was een geval van alcoholische vergeetachtigheid.

Een 32-jarige Groninger had het op een dinsdagavond in juni flink op een drinken gezet. Op de fiets onderweg naar huis, kwam hij te vallen. Agenten hielpen hem zo goed en zo kwaad als dat ging na zoveel alcohol op de been.

Op zijn verzoek brachten zij de man naar huis.

Op het genoemde adres aangekomen, bleek de man daar helemaal niet te wonen. Daarop namen de agenten hem mee naar het bureau, om in een cel zijn roes uit te slapen

* * *

... was een geval van dreiging met lichamelijk geweld na gebruik van alcohol en drugs.

Het gebeurde eind mei in Tilburg. Twee mannen van respectievelijk 50 en 39 jaar zwaaiden met een draaiende kettingzaag in de richting van voorbijgangers. Die belden de politie. Met veel moeite werd het duo overmeesterd.

De volgende dag werd de toedracht duidelijk. Het tweetal had na het gebruik van veel alcohol en drugs, wraak willen nemen op het café waar zij een week eerder wegens wangedrag uit waren gezet. De gevolgen van eerder wangedrag, hadden zij met nog erger wangedrag willen vergelden

* * *

... waren twee gevallen van onweerstaanbare slaap na veel alcohol. Beide

gevallen vonden op dezelfde dag plaats in de vroege uurtjes van de zondagmorgen.

In Brakel (N-B) haalde de politie een stomdronken automobilist uit zijn auto die met draaiende motor midden op de weg stilstond.

In Houten (U) was een laveloze bestuurder in slaap gevallen terwijl zijn auto met draaiende motor stilstond en hijzelf half uit de auto hing.

Een geluk dat alcohol zo sterk verdovend werkt. Anders hadden er vreselijke ongelukken kunnen gebeuren

* * *

... was een aanval van alcoholische agressiviteit.

Na gedronken te hebben bezocht een 31-jarige man uit Hoogezand een cafetaria, waar hij volledig door het lint ging. Hij gooide tafels en stoelen omver en mishandelde de eigenaar. Hij vertrok om in een volgende cafetaria zijn wangedrag te herhalen.

Agenten konden de razende man met moeite in de boeien slaan. Hij mocht in de cel kalmeren en zijn roes uitslapen. De rechter zal t.z.t. zijn gedrag beoordelen

VERSCHIJNING G O

Voor het eerstkomende nummer van dit blad is 8 november gepland als verschijningsdatum. Copij voor dat nummer graag uiterlijk 24 oktober bij de redacteur.

ALCOHOL MAAKT DIK,
GEHEELONTHOUDING
MAAKT DUS SLANKER

MELDT U AAN VOOR DE BEGUNSTIGERSDAG 2012

Zoals reeds bekend houdt Stichting ANGOB op zaterdag 22 september haar begunstigersdag 2012. De dag wordt gehouden in de kantine van alcoholvrije camping 't Spoek, Spoekweg 55 te Beekbergen. Het programma start om 11.00 uur, maar u mag ook eerder komen. Deelname aan de dag is gratis.

Het programma is in grote lijnen hetzelfde als dat van de eerdere, goed geslaagde begunstigersdagen. We beginnen met het statutair verplichte agendapunt: het informeren van de begunstigers door het bestuur over de gang van zaken van onze stichting in 2011. Een beknopt jaarverslag staat ter plaatse ter beschikking. Na een koffiepauze geeft de voorzitter een overzicht over de belangrijkste ontwikkelingen en gebeurtenissen op alcoholgebied in 2011.

In de lunchpauze biedt Stichting ANGOB de bezoekers gratis een uitgebreide broodmaaltijd aan. **In verband met de organisatie daarvan is het nodig om u van te voren hiervoor aan te melden.** Dat kan schriftelijk (brief of e-mail) of telefonisch bij de secretaris, Rob Peereboom, Bergeonstraat 1, 1851 KB Heiloo, tel. 072 - 53 35 192, e-mail secretaris@angob.nl.

Na de lunchpauze wijkt het programma af van dat in voorgaande jaren. Dit jaar geen spreker van buiten de Stichting, maar ter ontspanning een meer artistiek middagprogramma.

EEN NAASTE BUUR

Vlak bij mij zijn nieuwe huurders gekomen. Een stel van een jaar of veertig zie ik de laatste weken af en toe in het huis klussen, een slanke vrouw en een nette, goed doorvoede manspersoon.

En dan opeens zit je in een rare film. Vorige week staat er een onbekende vrouw achter mijn huis in mijn grijze afvalbak te turen. Dat is brutaal! Ik stuur haar weg, maar ik zie meteen dat er iets mis is. Haar in elkaar gedoken lichaamshouding, haar gekreukte gezicht, de verfrommelde kleren, de manier waarop ze diep aan haar peuk zuigt: wat is hier aan de hand? Ze stelt zich voor als mijn nieuwe achterbuurvrouw. De man die ik bij haar had gezien, haar ex, woont daar niet.

Buren van mij leerden haar al eerder kennen: ze heeft een krat bier en een fles wijn uit hun bijkeuken weggenomen, terwijl de bewoners thuis waren. Het is de eerste van een serie aangiftes hier in de buurt in een paar dagen tijd. Bij de ene buur sluipt ze onopgemerkt naar binnen en pakt wijn of bier, zelfs uit de koelkast, bij een ander steelt ze shag. Ze komt ook wel rechtstreeks vragen om bier, wijn, spiritus of tabak. Ook in het donker wordt ze betrapt, in de tuintjes en achter de huizen. Wegsturen helpt niet, ze benut iedere kans. Haar techniek is volmaakt – zelfs de

hond slaat niet aan – en ze maakt zich met een topsnelheid uit de voeten.

De nieuwe buurvrouw blijkt alcoholiste te zijn en een bekende van de politie. Onze rustige buurt is opeens onveilig geworden en verkeert in een staat van alarm: we waarschuwen elkaar, houden de achterdeur steeds op slot, en onderhouden contact met de woningstichting.

En dan wordt er ineens ingegrepen. Er komt een ambulance voorrijden die onze nieuwe buurvrouw meeneemt. Ze lag in huis en reageerde nergens meer op. Een heel nare gang van zaken.

Dit was voor mij een aanschouwelijke ervaring. Ik hoop van harte dat deze mevrouw haar gezondheid terugkrijgt.

S S L

ZWARTE LIJST VOOR NOTOIRE OVERLASTGEVERS

De politieregio Noord-Holland Noord werkt aan een zwarte lijst met namen van habituele overlastgevers. Met deze lijst moeten kroegbazen personen kunnen weren die voor een ander café in dezelfde gemeente een toegangsverbod opgelegd hebben gekregen.

Jaarlijks krijgen in de regio Noord-Holland Noord zo'n honderd personen een toegangsverbod opgelegd voor een café waar zij problemen hebben veroorzaakt. De reden daarvoor is overlast, vernieling of geweldpleging. In vrijwel alle gevallen onder de invloed van alcohol.

Die "kroegverboden" waren tot nu toe weinig effectief, want de veroorzakers van de problemen konden de volgende dag gewoon in het café ernaast binnenstappen. Het verbod leidde alleen maar tot verspreiding van de ellende naar andere café's.

Politie en horeca-ondernemers hebben de koppen bij elkaar gestoken, en zijn gekomen tot een "kroegverbod" geldend voor de gehele gemeente. Er zijn voorwaarden geformuleerd en protocollen opgesteld die het voor de gemeenten mogelijk maken een zwarte lijst op te stellen.

Een zwarte lijst is al een heel oud middel. Een eeuw geleden werd er ook al mee gewerkt, maar dan voor individuele café's. Ongeveer twintig jaar geleden heeft men in enkele kleine steden ook al eens gewerkt met ontzeggingen voor een aantal café's tegelijk (buurtgewijs).

Blijkbaar zijn die regelingen in het vergeetboek geraakt. Want volgens een woordvoerder van de politie behoort de regio Noord-Holland Noord met de nieuwe regeling tot de landelijke voorlopers. Ook in andere regio's speelt dit probleem en wordt aan een dergelijke oplossing gewerkt.

De politie stuurt de overlastgever voortaan een officiële kroegontzegging die voor alle café's van de gemeente geldt. De ontzegging is nu een officieel stuk voor de gehele gemeente, en niet langer een maatregel geldig voor één individueel café. Alle caféhouders in de gemeente krijgen een afschrift van de zwarte lijst, met daarop ook foto's van de betreffende personen.

Risico allergie te ernstig om onvermeld te laten

ÉÉN WAARSCHUWING BINNENKORT OP ETIKETTEN ALCOHOL

In het kader van consumentenbescherming streeft de Europese Unie naar verplichte informatieve etikettering. De alcoholbranche heeft zich daar tot nu toe aan weten te onttrekken. Op één onderdeel lijkt die informeerplicht er nu toch te komen.

We zijn er zo langzamerhand aan gewend geraakt dat op de etiketten van allerlei levensmiddelen een samenstellingsdeclaratie staat afgedrukt. Daarop kunnen wij lezen wat de voornaamste bestanddelen van het product zijn, hoeveel calorieën het levert, wat het zoutgehalte is, en of er mogelijk stoffen in kunnen zitten waar sommige mensen allergisch voor zijn. De EU heeft voorschriften opgesteld waar die etikettering aan moet voldoen.

De producenten van alcoholhoudende dranken hebben door intensief lobbywerk tot nu toe vrijstelling van de EU regels weten te verkrijgen. Wij berichten daarover vier maanden geleden reeds in dit blad. Daardoor heeft ieder land zijn eigen regels, en in sommige gevallen zelfs helemaal geen regels. In de meeste landen is vermelding van het alcoholgehalte verplicht. Maar daar blijft het meestal bij. Over calorieën, suikergehalte of toegevoegde kleurstoffen tast de consument veelal in het duister.

Vorig jaar vroeg het Europese parlement in een motie om beëindiging van alle vrijstellingen voor consumptieartikelen. De Europese Commissie bleef toen echter bij haar standpunt dat de industrie door zelfregulering aan de informatieplicht moest gaan voldoen. Inmiddels lijken zwaarwegende argumenten met betrekking tot de volksgezondheid een opening te forceren in het standpunt van de Europese Commissie. Namelijk met betrekking tot missie die een allergische reactie kunnen uitlokken.

Voor de alcoholindustrie worden de volgende stoffen genoemd: sulfiet, ei en zuivelproducten. Sulfiet zit in nagevoegde alle wijnen als conserveermiddel. Het kan allergische reacties veroorzaken en is in grotere hoeveelheden giftig. Sommigen zien in sulfiet de voornaamste oorzaak van de kater. Omdat het drinken van wijn wijd verbreid is, lopen relatief veel mensen het risico van een allergische reactie. Ei en zuivelproducten worden vooral toegepast in speciale dranken als bijvoorbeeld advocaat. Het aantal consumenten daarvan is veel geringer dan van wijn.

Wij zijn benieuwd hoe lang het nog duurt voordat de alcoholindustrie gewoon alle bestanddelen moet vermelden, net als alle andere voedingsmiddelenindustrieën.

Vanaf 15 jaar wordt nog veel alcohol gedronken

VOORSTEL LEEFTIJDSGRENS ALCOHOL 18 JAAR INGEDIEND

Een viertal politieke partijen heeft bij de Tweede Kamer een gezamenlijk voorstel tot wijziging van de Drank- en Horecawet (DHW) ingediend. Kern van het voorstel is verhoging van de leeftijdsgrens voor de verstrekking van zwak-alcoholhoudende drank van 16 naar 18 jaar. Daarmee sluit Nederland zich aan bij de meerderheid van de landen van de Europese Unie.

Dat veel alcohol slecht is, was al in de oudheid bekend. Volgens een Romeinse mythe zou de halfgod Vulcanus mismaakt geboren zijn omdat hij in dronkenschap was verwekt. Waarschuwingen tegen (fors) alcoholgebruik waren oorspronkelijk vooral een zaak van de religie. Met de opkomst van de moderne staat werd alcohol mede een zaak van staatsbemoeienis.

De eerste Nederlandse Drankwet werd van kracht in 1886. Daarin was alleen voor sterke drank een leeftijdsgrens vastgelegd, en wel bij 16 jaar. In 1932 werd een geheel herziene Drankwet van kracht, die voor zwak-alcoholhoudende drank een verstrekkingsleeftijd van 16 jaar en voor sterke drank van 18 jaar eiste. In 1967 werd een geheel herziene wet van kracht, nu Drank- en Horecawet (DHW) geheten, die de alcoholbranche meer vrijheid gaf, maar de leeftijdsgrenzen onveranderd liet.

De huidige Drank- en Horecawet dateert van het jaar 2000. De leeftijdsgrenzen voor de verstrekking van alcohol zijn daarin op 16 en 18 jaar gehandhaafd. Nieuw is de toegevoegde bepaling dat de bedrijfsmatige verstrekkers van alcohol de leeftijd van de klant **vooraf moeten controleren**. Een bepaling die zowel door de horeca als door de supermarkten systematisch is ontdoken.

Volgens het nu ingediende wetsvoorstel gaan op één na alle leeftijdsgrenzen van 16 jaar uit de DHW verhoogd worden naar 18 jaar. De enige uitzondering is de geëiste leeftijd voor personeel van de verkopers van drank en voor barvrijwilligers van sportverenigingen. De verhoging gaat dus gelden voor het kopen van zwak-alcoholhoudende drank, voor de leeftijd waarop een jongere zonder toezicht in een slijterij mag verblijven en voor de leeftijd waarop een jongere in het openbaar alcohol mag bezitten.

De intensieve voorlichting over de leeftijdsgrens van 16 jaar richting

ouders en scholen, en door de stickers in de supermarkten, heeft erin geresulteerd dat sinds 2003 het alcoholgebruik door 12-, 13- en 14-jarigen flink is afgenomen. Onder de 15-jarigen is echter nog nauwelijks een afname te bespeuren. Van een verhoging van de leeftijdsgrens naar 18 jaar kan dus verwacht worden dat in ieder geval het alcoholgebruik door 15- en 16-jarigen flink zal afnemen.

Verhoging van de leeftijd waarop met (regelmatig) alcoholgebruik wordt begonnen, betekent allereerst gezondheidswinst voor de betreffende jongeren. Ook is verhoging van de wettelijke grens een steun in de rug voor ouders die hun kinderen zo lang mogelijk alcoholvrij willen houden. In de zorg zullen de kosten dalen, zowel door vermindering van het aantal comazuipers beneden de 18 jaar, als door vermindering van het aantal behandelingen op de Spoedeisende Eerste Hulp (SEH) van de ziekenhuizen. Van de slachtoffers van alcoholgeassocieerde ongevallen valt 40% in de leeftijdsklasse tot en met 19 jaar. Dat zijn er jaarlijks circa 9.600.

Een belangrijk neveneffect van het vaststellen van één leeftijdsgrens voor alle drank, is dat dit een einde maakt aan veel verwarring. In een wat verder gelegen verleden was de situatie duidelijk. Je had bier, wijn en sterke drank, met respectievelijk alcoholgehalten van circa 5, 11 en 35 procent. De alcoholbranche heeft de afgelopen kwart eeuw echter steeds meer drankjes met tussenliggende alcoholgehalten op de markt gebracht. Er kwamen sterkere bieren, sterkere wijnen, mixdrankjes, shooters, alcopops, likorettes enzovoorts. Voor consument zowel als voor verstrekker verwarrend. Welke leeftijdsgrens geldt voor welk drankje?

Ook voor de scholen wordt de situatie nu duidelijker. Schoolfeesten in het middelbaar onderwijs zullen voortaan alcoholvrij moeten zijn. In 2011 was 56 procent van deze schoolfeesten niet alcoholvrij.

De meerderheid van de bevolking is voorstander van verhoging van de leeftijdsgrens. Stand.nl mat in 2009 een percentage voorstanders van 76 procent. De WHO meldde in 2010 70 procent voorstanders. Stap in 2011 zelfs 82 procent voorstanders. Commercieel belanghebbenden bij de alcoholverkoop zijn zoals verwacht tegen verhoging van de leeftijdsgrens. Gezondheid is echter te kostbaar om de commercie in dezen tegemoet te komen.

Dingeman Korf

HET EXCESSIEVE ALCOHOLGEBRUIK DOOR DE JONGEREN VAN VANDAAG LEVERT OVER ENKELE JAREN EEN VLOEDGOLF AAN GESTOORDE PERSOONLIJKHEDEN

FEITEN EN COMMENTAREN OVER ALCOHOL EN DRUGS

112-de jaargang no. 6

november-december 2012

ALCOHOLRECLAME KOPPELT VREUGDE AAN GENOTMIDDEL

Op het moment dat ik dit schrijf begint de eindejaars-reclame op gang te komen. Voorlopig nog vooral op Sinterklaas gericht. Maar de eerste wijn- en champagne-reclames met betrekking tot de komende feestdagen zijn ook al verschenen. Dikwijls met de aansporing : bestel tijdig want de voorraad is beperkt. Dat laatste is vaak een leugen, veel van die producten kun je op 31 december nog steeds kopen. Sommige zijn in de eerste week van januari in de aanbieding. Het grootste deel van het publiek is dat echter allang vergeten.

December is een maand van verhoogde consumenten-bestedingen. De verkoop van cadeaus en luxe eet- en drinkwaren bereikt een top. Juweliers, poeliers en slijters dragen daar fors aan bij, om maar een paar voorbeelden te noemen. De laatste anderhalve maand van het jaar is bijvoorbeeld het alcoholgehalte van de reclame duidelijk verhoogd.

De concurrentie om de euro's van de consument wordt gevoerd met een mengsel van zakelijke en gevoelsmatige argumenten. Zo tracht de alcoholreclame het publiek te doen geloven dat alcohol de feestvreugde zal verhogen. Ja zelfs dat de feestvreugde niet compleet is zonder de betreffende drank. Die reclame verkoopt ongefundeerde illusies. Dat alcohol ook vreugde kan vernietigen, zou na "Haren" heel Nederland moeten beseffen.

Al deze reclame heeft één ding gemeen : zij trekt het genieten en de vreugde in de materiële sfeer. Het gaat om dure cadeaus, lekker eten en dranken met een effect op iemands stemming. Een mens kan echter op twee manieren genieten : materieel en immaterieel. Anders gezegd : je kunt vreugde beleven en genieten van materiële producten (cadeaus, voedsel, drank), maar ook van waarnemingen met je ogen, neus of oren. Je kunt genieten van muziek of van de natuur, van proza of poëzie, van een bloem of van de sfeer om je heen.

Sommige waarnemingen van onze zintuigen stimuleren het lichaam tot de aanmaak van "geluksstoffen". Die stoffen werken in op een bepaald gebied in onze hersenen, het genotcentrum. Daardoor ontstaat een gevoel van geluk, voldaanheid of genot. Er zijn echter ook stoffen die direct, dus sneller inwerken op het genotcentrum. Dat zijn onder andere de genotmiddelen.

Regelmatig gebruik van genotmiddelen vermindert de gevoeligheid van het genotcentrum voor zintuiglijke waarnemingen. Bekend zijn bijvoorbeeld uitspraken van droogstaande alcoholisten dat zij nog nooit in hun leven zo hebben kunnen genieten van immateriële zaken als vanaf het moment dat zij de alcohol vaarwel gezegd hadden. Leren genieten van immateriële zaken sterkt alcoholisten bij hun strijd om de alcohol buiten hun lijf te houden.

Reclame is een uiting van de consumptiemaatschappij. In onze huidige tijd worden wij blootgesteld aan een overmaat aan reclame. Dat heeft onze cultuur veranderd. De consumptiemaatschappij heeft het gratis genieten bij het oud vuil gezet. Daardoor zijn echter voor velen bezinning en immaterieel genieten te ver op de achtergrond geraakt.

De eindejaarsfeestdagen zijn van oudsher een periode van bezinning. Dat vraagt om een heldere geest. Alcohol benevelt en vertroebelt de geest. Om tot een zinvolle bezinning te komen, moeten wij dus weerstand tegen de alcoholreclame opbouwen.

dr.ir. D. Korf

VELDSLAG IN HAREN

Vrijdagavond 21 september was het Groningse dorp Haren toneel van een angstaanjagende veldslag. Duizenden jongeren waren afgekomen op een (overigens afgelast) feestje dat niet voor hen was bedoeld. Onder hen ook relschoppers uit het halve land. De inwoners zaten met de brokken.

OOK IN ASSEN NU ALCOHOLPOLI VOOR JONGEREN

In 2006 startte de eerste polikliniek voor jongeren met acute alcoholproblemen in het Reinier de Graafziekenhuis in Delft. Initiatiefnemers waren kinderarts Nico van der Lely en kinder- en jongerenpsychologe Mireille de Visser. Naast de gebruikelijke ontgiftiging van de slachtoffers, werd ook (vooral psychologische) nazorg geboden en werden ook de ouders bij de behandeling betrokken.

De goede resultaten in Delft behaald, waren aanleiding om in de zomer van 2008 een soortgelijke kliniek op te zetten in Eindhoven. In de winter daarop volgden het Medisch Centrum Leeuwarden en het Westfries Gasthuis in Hoorn. Ook in Amsterdam en Hardenberg kwamen behandelmogelijkheden voor jonge comazuipers.

Een jaar geleden berichtten wij dat de CU ervoor had gepleit om ook in Groningen een alcoholpoli te vestigen. Oktober jl. werd bekend dat de betreffende alcoholpoli voor jongeren in Assen gevestigd ging worden. In het Wilhelmina Ziekenhuis aldaar, is de poli inmiddels van start gegaan. De poli heeft een regionale functie.

De noodzaak van nog een poli voor jongeren erbij, maakt nog eens duidelijk dat het Nederlandse alcoholbeleid van de afgelopen jaren geen zoden aan de dijk heeft gezet. Aanscherping van het beleid, om nog meer menselijke ellende te voorkomen, is dus dringend gewenst.

Honderden relschoppers en door hen aangestoken feestgangers vochten een ware veldslag uit met de Mobiele Eenheid en politieagenten. Zij gooiden met kapotte flessen, stenen, vuurwerkbommen en dranghekken naar de politie. Die voerde meerdere charges uit. Dat leidde weer tot paniek onder de jongeren die alleen maar wilden feesten. In de massale gevechten raakten ook "onschuldige" feestgangers, voor het merendeel jonger dan 25 jaar, gewond.

De relschoppers hadden zichzelf moed ingedronken met alcohol. Een deel van hen had ook drugs gebruikt. Onder hen waren notoire "hooligans" die bekend waren bij de politie. Het merendeel van de "onschuldige" feestgangers had ook ingedronken. Men kan zich overigens afvragen in hoeverre iemand nog onschuldig genoemd kan worden als hij zichzelf zodanig onder de invloed van alcohol heeft gebracht dat zijn gezond verstand

niet meer werkt. Want als je gezonde verstand nog werkt, ga je weg bij dergelijke rellen.

Zoals zo vaak bij een dergelijke dronkemansbende, waren verkeersborden en lantaarnpalen de eerste objecten die vernield werden. Auto's en tuinen van omwonenden volgden al gauw. Een enkele auto werd zelfs in brand gestoken. Beplanting werd vertrapt. Schuurtjes in de tuinen werden opengebroken, sommige zelfs gesloopt. Bewoners stonden doodsangsten uit, vooral wanneer dronken jongelui met hun leeggedronken flessen werpbewegingen richting hun ramen gingen maken.

In de chaos bestormde een dronken horde de supermarkt van Albert Hein. Die werd opengebroken en geplunderd. Dat leverde nog meer drank voor de dronken menigte. Politie en ME verrichtten tientallen arrestaties. Dat was nog slechts een deel van de relschoppers. Daarom maakten zij ook videobeelden om later nog meer relschoppers te kunnen arresteren. Uiteindelijk veegde de ME met 600 man Haren schoon.

De volgende dag kon de schade worden opgemaakt. Naar schatting minstens achtduizend jongeren hebben van Haren een rampgebied gemaakt. Twee zwaargewonden zijn naar het ziekenhuis afgevoerd. De supermarkt is dichtgespijkerd. De schade aan particuliere eigendommen is enorm.

Goed twee weken later stonden de eerste relschoppers voor de rechter. Dat waren de lichte gevallen. Jongelui die een enkelvoudige en duidelijk bewezen overtreding hadden begaan. De straffen waren voor hen ook licht: vier vrijspraken, tien taakstraffen (tussen de 40 en 80 uur) en twee vrijheidsstraffen van 16 dagen cel. De zware gevallen volgen later.

En dan blijft de alcoholreclame maar verkondigen dat alcohol de feestvreugde verhoogt!

Dingeman Korf

Afname dronken rijden na kantinebezoek

Uitbreiding van de Bob-campagne naar sportkantines, lijkt een positief effect te hebben voor de verkeersveiligheid. Een proef in enkele regio's en provincies deed het percentage niet-drinkers onder de bestuurders van een motorvoertuig flink toenemen.

De afgelopen jaren was diverse malen gebleken dat bezoekers van een sportkantine nogal eens met alcohol in hun bloed achter het stuur kropen. Begin dit jaar werd daarom besloten bij wijze van proef in een aantal regio's het werkterrein van de landelijke Bob-campagne uit te breiden met sportkantines. Oorspronkelijk was die campagne gericht op het uitgaanspubliek, met name de "stappers". Zij werden aangespoord om bij het gezamenlijk uitgaan uit hun midden een chauffeur te kiezen die geen alcohol zou drinken en hen veilig zou thuisbrengen.

In de regio's waar de proef werd gehouden, werden bezoekers van de kantines (zowel spelers als supporters) met spandoeken en posters aange-

spoord een "Bob" te kiezen. Tevens werd hun gevraagd bij het vertrek een vrijblijvende blaastest af te leggen.

Evaluatie van de proef, die plaatsvond in regio's van Flevoland, Friesland, Gelderland, Zeeland en Zuid-Holland, en waaraan dit jaar 7.774 chauffeurs deelnamen, deed zien dat het aantal bestuurders dat niets had gedronken van 72,8 procent vorig jaar was gestegen naar 81,6 procent dit jaar. Ook werden vaker Bob-afspraken gemaakt. De "Bob" bleek in ruim 85 procent van de gevallen inderdaad geen alcohol te drinken.

Minister Schultz van Haegen van Infrastructuur en Milieu was blij met de resultaten en verklaarde: "Rijden met alcohol op is één van de belangrijkste oorzaken van ongevallen. Bob is een ijzersterk merk dat ook goed werkt in de sport". Daarbij vergeet zij echter dat bijna één op de vijf chauffeurs na kantinebezoek met alcohol in het bloed achter het stuur kruipt, evenals bijna één op de zeven Bobs. Zo ijzersterk is "Bob" blijkbaar toch niet.

COLOFON

De GO: tweemaandelijks voorlichtingsblad over alcohol en drugs, uitgegeven door de Stichting ANGOB. ISSN 0166-2880.

Postabonnement € 10,- per jaar.

Verantwoordelijk eindredacteur:

Dr. ir. D. Korf, Dresselhuisweg 20, 4105 DB Culemborg, tel 0345-473239, e-mail: dkorf@tiscali.nl

Administratie:

W. Matla, Hof van Delftlaan 119, 2613 BL Delft, tel. 015-2126904, giro 849 058.

Artikelen voorgaande nummers:
www.angob.nl

ALCOHOLVRIJE RODE WIJN EFFECTIEF TEGEN VERHOOGDE BLOEDDRUK

Bier welvaartsproduct

De bierconsumptie is het hoogst in welvarende landen. Die landen bevinden zich vooral in Europa en Noord-Amerika (plus Australië). Relatief gezien (ten opzicht van het uurloon) is het bier hier het goedkoopst.

In Nederland drinken we gemiddeld zo'n 288 glazen per jaar. In Duitsland, Denemarken en Tsjechië ligt de consumptie nog hoger. Buiten Europa, Noord-Amerika en Australië wordt veel minder bier gedronken.

Interessant is het gegeven hoe lang de gemiddelde werknemer moet werken om een glas bier te verdienen. Dan blijkt dat in landen waar het bier heel goedkoop is, en waar toeristen zich eraan te buiten gaan (India, Thailand, Filipijnen), de bewoners van dat land het langste moeten werken om voldoende te verdienen voor een glas bier. Een Indiër moet bijna een uur werken om een glas bier te kunnen kopen, een Nederlander slechts een minuut of acht.

De ontwikkeling van de bierprijs in de tijd, geeft een indicatie van de ontwikkeling van de welvaart. De afgelopen zestien jaar is de bierprijs in Griekenland bijvoorbeeld met bijna 80 procent gestegen. In Spanje nam de welvaart wat meer toe dan in Griekenland, en steeg de bierprijs met ruim 50 procent. In Duitsland daarentegen, waar de welvaart het sterkst toenam, steeg de bierprijs met slechts 15 procent. Bier is duidelijk een welvaartsproduct.

Spaanse onderzoekers hebben ontdekt dat tegen verhoogde bloeddruk alcoholvrije rode wijn effectiever werkt dan rode wijn met alcohol. De werkzame stoffen zijn de polyfenolen in de betreffende drank. Aldus meldde de American Heart Association begin september.

De onderzoekers controleerden gedurende driemaal vier weken de gezondheidstoestand van 67 vrijwilligers (allen mannen) met een verhoogde kans op hartproblemen. De proefpersonen kregen gedurende die tijd hetzelfde dieet, met uitzondering van de drank. Voor dat laatste werden zij in drie groepen verdeeld. De eerste groep kreeg dagelijks drie glazen rode wijn, de tweede dagelijks drie glazen alcoholvrije rode wijn en de derde dagelijks drie glazen gin (gedistilleerd).

Na vier weken wisselden de groepen van drank, en na acht weken nogmaals. Ieder lid van iedere groep volgde dus gedurende telkens vier weken één van de drie consumptiepatronen voor drank.

De werkgroep stond onder leiding van prof. dr. R. Estruch van de universiteit van Barcelona. Het onderzoek is gepubliceerd in het Amerikaanse tijdschrift *Circulation Research*.

DE POSITIEVE CONCLUSIES
VAN DR. D.K. DAS OVER
WIJN ZIJN GEBLEKEN OP
VERVALSTE GEGEVENS TE
BERUSTEN

In de periode waarin de proefpersonen rode wijn dronken, trad er een geringe daling van hun bloeddruk op. Te weinig om hun kans op hartproblemen duidelijk te verminderen. In de periode waarin de mannen sterke drank dronken, trad in het geheel geen verandering van hun bloeddruk op.

Daarentegen trad in de periode dat de mannen alcoholvrije rode wijn dronken, wel een significante daling van de bloeddruk op, zowel systolisch als diastolisch. Volgens de onderzoekers zou de kans op hartproblemen hierdoor met ongeveer 14 procent afnemen, en de kans op een hersenbloeding zelfs met 20 procent!

In 1995 heeft een werkgroep van de universiteit van Wisconsin onder leiding van professor Folts reeds laten zien (met honden als proefdieren), dat het veelgeroemde positieve effect van rode wijn ook vertoond werd door rood druivensap, terwijl witte wijn zonder effect was. Alcohol kon dus niet de veroorzaker van het effect zijn. Wij berichten daarover destijds ook in dit blad. Inmiddels is duidelijk geworden dat polyfenolen uit de schil van druiven, en met name de flavonoiden (zoals resveratrol), het positieve effect tweeweg brengen.

De onderzoeksgroep van prof. Estruch bevestigt allereerst de conclusie van Folts en medewerkers dat het positieve effect niet veroorzaakt wordt door alcohol. Verder concludeert de groep uit haar onderzoek dat alcohol het effect van de polyfenolen zelfs tegengaat. Daardoor heeft gewone rode wijn een veel geringer effect op de bloeddruk dan de alcoholvrije. Naar de effecten op de cholesterol-stofwisseling heeft de werkgroep niet gekeken.

Ook geeft de werkgroep een biochemische verklaring voor het gevonden effect. De alcoholvrije rode wijn veroorzaakte bij de proefpersonen een significante verhoging van de concentratie aan stikstofdioxide in hun bloed. Stikstofdioxide is een molecuul dat de bloedvaten doet ontspannen. Daardoor daalt de bloeddruk en bereikt meer bloed het hart en de organen. Dat resulteert in een betere conditie van hart en bloedvaten.

Dingeman Korf

KINDERARTSEN VOOR LEEFTIJDSGRENS ALCOHOL BIJ 18 JAAR

Volgens de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK) is het zeer zinvol om de leeftijdsgrens voor alcohol te verhogen naar 18 jaar. Volgens de kinderartsen stelt dit een duidelijke norm en geeft het ouders van minderjarigen een steun in de rug om alcoholgebruik te verbieden.

De ervaring van kinderartsen is dat ouders die alcoholgebruik willen verbieden, daar relatief gemakkelijk in slagen zolang hun kind ook wettelijk geen alcohol mag kopen. Daarna wordt het veel moeilijker. Nu ligt de wettelijke grens voor zwak-alcoholhoudende drank bij 16 jaar. Voor sterke drank ligt hij bij 18 jaar. Dat verschil schept onduidelijkheid. Zowel kopers als verkopers moeten zich telkens realiseren tot welke groep de betreffende drank behoort. Eén leeftijdsgrens bij 18 jaar schept duidelijkheid, ook voor de ouders.

De NVK denkt dat verhoging van de alcoholgrens naar 18 jaar, veel bij kan dragen aan vermindering van overmatig alcoholgebruik door jongeren. Tot en met 2011 is het aantal jongeren met alcoholvergiftiging ieder jaar toegenomen.

Kinderen die overmatig alcohol

gebruikt hebben komen bij de kinderarts. Na behandeling van de acute verschijnselen volgt een nazorg-/preventietraject voor kind en ouder(s). Soms via een speciale polikliniek Jeugd en Alcohol. Daarbij wordt vaak ook een kinderpsycholoog ingeschakeld. Doel is herhaling te voorkomen.

In de praktijken van diverse kinderartsen zijn voorbeelden bekend van kinderen die na een alcoholvergiftiging slechter presteerden op school of moesten terugschakelen naar een lager schooltype.

Verhoging van de leeftijdsgrens naar 18 jaar is verder in overeenstemming met het advies van de Gezondheidsraad van december 2006 aan de regering. Ook voegt Nederland zich hierdoor in de trend naar één leeftijdsgrens bij 18 jaar van inmiddels een flinke meerderheid van de landen van de Europese Unie.

Verslavingszorg : minder cocaïne, meer cannabis

ALCOHOL BLIJFT GROOTSTE VERSLAVINGSPROBLEEM

Mondkanker bij vrouwen toegenomen

Tussen 1984 en 2004 is het aantal vrouwen met mondkanker sterk toegenomen. Het totale aantal gevallen (mannen plus vrouwen) nam slechts weinig toe. Aldus onderzoek door kaakchirurg en tandarts dr. M. Weijers. Alcohol en tabak zijn de voornaamste oorzaken.

Zowel alcohol als tabak kunnen mondkanker veroorzaken. Maar de belangrijkste oorzaak is de combinatie van die twee. Alcohol en tabak versterken elkaars werking. Daardoor is het uiteindelijk effect vele malen groter dan de optelsom van beide risico's.

Dr. Weijers vergeleek een patiëntengroep met mondkanker uit de jaren 1980-1984 met een groep uit de periode 2000-2004. Het aandeel van vrouwen onder deze patiënten bleek fors te zijn toegenomen. Weijers zegt hierover: *"Dit lijkt een na-effect te zijn van het feit dat vrouwen na de jaren zestig meer zijn gaan roken en meer alcohol zijn gaan gebruiken in navolging van de mannen"*. Zij waarschuwt echter dat niet alle mondkanker een gevolg van alcohol- en/of tabaksgebruik is. Er kunnen ook andere oorzaken meespelen, zoals bijvoorbeeld virussen.

Volgens Weijers is de aandoening bij veel mensen onbekend. Daardoor blijven ook de oorzaken onderbelicht. Meer aandacht voor de risicofactoren kan daarom een bijdrage leveren aan het terugdringen van de ziekte. De risicofactor tabak voor longkanker is zo langzamerhand algemeen bekend, en draagt bij aan een afname van het roken. Iets dergelijks kan ook met betrekking tot mondkanker.

In 2011 zochten bijna 70.000 inwoners van ons land hulp bij de verslavingszorg. Dat waren er bijna 1.000 minder dan in 2010. Het aantal alcoholverslaafden stabiliseerde zich iets onder het in 2010 bereikte aantal. Daarmee bleef alcohol verantwoordelijk voor verslavingsprobleem nummer één.

Driekwart van de hulpzoekenden bij de verslavingszorg is man. De gemiddelde leeftijd bedraagt 41 jaar. Het aandeel van de 55-plussers onder de hulpzoekenden is in tien jaar tijd verdubbeld. Vooral bij heroïne, maar ook bij alcohol en cocaïne neemt de gemiddelde leeftijd toe. Cannabis daarentegen is een uitgesproken jongerenprobleem.

Alcohol levert al jaren het grootste aantal hulpzoekenden voor de verslavingszorg. In 2011 waren het er ruim 32.000. Dat was ruim 46 procent van het totale aantal door de verslavingszorg in behandeling genomen personen. De hulpvraag voor alcohol is tussen 2002 en 2010 sterk gestegen. In 2011 was voor het eerst sprake van een kleine daling.

Ongeveer 30 procent van de alcoholcliënten is vrouw. Dat percentage is al vele jaren min of meer constant. De gemiddelde leeftijd van de alcoholcliënten is de afgelopen jaren wat gestegen en bedraagt nu 46 jaar.

Merkwaardig genoeg ziet de verslavingszorg weinig jongeren beneden de 25 jaar. Hun aandeel is de laatste jaren wat gestegen, maar bedraagt ook nu niet meer dan 5 procent.

Daarbij dienen wij wel te bedenken dat degenen die zich in een coma gezopen hebben, in behandeling komen bij een alcoholpoli voor jongeren en niet bij de verslavingszorg.

De groep ouderen (55-plussers) die aanklopt met een alcoholprobleem blijft groeien. In 2011 was 25 procent van alle alcoholcliënten ouder dan 55 jaar. De groep tussen 26 en 55 jaar

levert dus ongeveer 70 procent van alle alcoholverslaving, ruim tweederde van het totaal. Dat zijn dus mensen in de bloei van hun leven, bij wie alcohol de gezondheid, het huwelijk of de carrière dreigt te verwoesten.

Het naar omvang tweede verslavingsprobleem is heroïne. Dat leverde in 2011 ruim 11.000 hulpzoekenden. Hun aantal is al jaren dalende, momenteel zijn het er ca. 4.000 minder dan tien jaar geleden. Ook hier ligt de gemiddelde leeftijd bij 46 jaar. Het aandeel van de 55-plussers bedraagt hier ruim 15 procent.

Cannabis vormt naar omvang in Nederland het derde verslavingsprobleem. De afgelopen tien jaar is dit probleem verdrievoudigd! In 2011 betrof dit bijna 11.000 hulpvragers, in 2002 waren het er nog maar ca. 3.500. Gezien deze stijgende tendens is het niet moeilijk te voorspellen dat cannabis in 2012 opgeklimmen zal zijn naar de tweede plaats.

Cannabisproblemen komen vooral bij jongeren voor. Van alle jongeren beneden de 25 jaar die aanklopten bij de verslavingszorg, had in 2011 meer dan de helft (52%) een cannabisprobleem.

Het vierde omvangrijke verslavingsprobleem leverde cocaïne, met 7.500 hulpzoekenden. Het totale aantal daalde hier licht. Het aandeel jongeren is gedaald van 22 procent in 2002 naar 11 procent in 2011.

Gezien voorgaande cijfers, valt de grootste gezondheidswinst en sociale winst te behalen door intensiveren van de preventie van alcohol- en cannabisproblemen. Die conclusie willen wij graag in de aandacht van de minister van Volksgezondheid aanbevelen.

Dingeman Korf

IN 2013 LIK OP STUK VOOR DRANKRIJDERS

Het Openbaar Ministerie is voornemens vanaf volgend jaar een lik-op-stukbeleid met betrekking tot drankrijders te gaan voeren. Een dergelijk beleid wordt al uitgevoerd in een proefregio. De ervaringen daarmee zijn positief.

Bij dronken rijden zonder bijzondere omstandigheden of bijkomende gevolgen, is de strafmaat slechts afhankelijk van het gemeten alcoholpromillage. Volgens het OM behoeft er daarom geen rechter meer aan te pas te komen.

Automobilisten die worden betrapt op rijden met een te hoog bloedalcoholgehalte, kunnen daarom vanaf volgend jaar meteen op het politiebureau hun straf krijgen. Dat versnelt de procedure, ontlast officieren van justitie en rechters van veel routinewerk,

en levert daardoor ook een financiële besparing op.

De rechter is nog wel nodig voor de zwaardere gevallen, zoals wanneer er een ongeval heeft plaatsgevonden, wanneer er sprake is van recidive, of wanneer er een excessief hoog promillage wordt gemeten. De gevallen dus waarbij iemand een half jaar of langer zijn rijbewijs kwijtraakt.

Afhandeling van dronken rijden met promillages tussen 0,5 en 1,3 (of voor beginnende automobilisten tussen 0,2 en 0,8) is een routinehandeling die heel goed direct op het politiebureau kan plaatsvinden. Ook de invordering van het rijbewijs bij meer dan 1,3 promille (resp. 0,8 promille) is zo'n routinehandeling. In die gevallen beslist de officier van justitie vrij snel over teruggave van het rijbewijs wanneer er geen verzwarende omstandigheden zijn.

NEDERLAND BEHOORT TOT
DE TOP DRIE VAN EUROPA
WAT BETREFT ALCOHO-
LISCHE GEWELDPLEGING

Verplichte alcohol- test bij geweldple- ging op komst

Het idee is de afgelopen jaren al vele malen geopperd. Maar nu heeft demissionair minister Opstelten van Veiligheid en Justitie een wetsontwerp in voorbereiding om verdachten van geweldsmisdrijven te verplichten tot een onderzoek naar hun eventueel gebruik van alcohol of drugs.

De bewindsman wil het geweld in de samenleving terugdringen. Zowel in het openbare leven als in de huiselijke kring is tegenwoordig teveel geweld. Gebruik van alcohol en/of drugs speelt een rol in veel geweldszaken. Verschillende drugs blijken een negatief effect op het gedrag te hebben, zoals cocaïne, amfetamine en modernere synthetische middelen als MDEA en MDMA. Van alcohol is het negatieve effect van oudsher bekend. Onder de invloed van deze middelen is het geweld vaak heftiger en zijn de gevolgen vaak ernstiger.

De toegenomen heftigheid van het geweld, de grotere kans op zwaar letsel en de hoge recidive vragen volgens Opstelten om een hardere aanpak dan tot nu toe. Daarom wil hij het gebruik van alcohol en/of drugs een zelfstandig strafverhogend element maken bij geweld. Ook kan een deel van de straf bestaan uit een verplichte cursus gericht op gedragsverandering, te betalen door de geweldpleger.

Om het gebruik van alcohol en/of drugs onomstotelijk vast te stellen, omvat het voorstel ook een bepaling die het meewerken aan een alcohol- en/of drugstest verplicht stelt. De uitkomst van die test zal een rol gaan spelen bij het bepalen van de hoogte van de straf door de rechter.

Opstelten wil de test niet alleen inzetten na gepleegd geweld, maar ook "preventief" tegen plegers van verbaal geweld. Dit om te voorkómen dat verbaal geweld escaleert tot fysiek geweld. Hij denkt hierbij vooral aan voetbalrellen en uitgaansgeweld.

Horeca wilde verbod happy hours uitruilen tegen
verhoging leeftijd naar 18 jaar

GOEDKOPE DRANK KOMT VOORAL UIT SUPERMARKT

Grote krantenkoppen kondigden medio oktober het einde van de happy hours aan. De horeca-ondernemers waren bereid hun verzet tegen een verbod op happy hours te staken. Daar vroeg horecaorganisatie KHN echter wel een hoge prijs voor : geen verhoging van de leeftijdsgrens voor alcohol. Ons inziens een volstrekt onaanvaardbare ruil.

De horeca was tot nu toe fel tegenstander van een verbod op happy hours. Het tijdelijk tegen verlaagde prijs aanbieden van consumptiegoederen, zou tot de ondernemersvrijheden behoren, en het "echte" drankmisbruik niet aanpakken.

Beperken van de ondernemersvrijheid is met betrekking tot riskante producten een noodzaak. Alcohol behoort tot de drugs, en daarmee tot de riskante producten. De handel erin behoeft daarom spelregels. Net als bijvoorbeeld de handel in tabak of in vuurwapens. De vrijheid van de verkoper dient daarom te eindigen waar de gezondheid of de veiligheid van de koper of zijn omgeving aangetast kunnen worden.

Dat een verbod op happy hours het "echte" drankmisbruik niet zou aanpakken, doet de vraag rijzen wat de horeca verstaat onder "echt" drankmisbruik. Ons inziens hebben de happy hours maar één doel. Namelijk omzetverhoging. Consumenten verleiden om meer te drinken dan zij tegen de oorspronkelijke prijs gedaan zouden hebben. Zij effenen dus de weg naar drankmisbruik.

De horeca erkent nu dat de verkoop van alcoholhoudende drank bijzondere verantwoordelijkheden vereist. Daarom is zij nu bereid een verbod op happy hours te aanvaarden.

In haar brief aan de kabinetsinformateurs Bos en Kamp, vraagt de horeca wel om in ruil daarvoor de verhoging van de leeftijdsgrens voor zwak-alcoholhoudende dranken van tafel te halen. Volgens de organisatie is het beter om eerst strak te handhaven op goedkoop drinken in hokken en keten. Pas daarna zou bekeken moeten worden of leeftijdverhoging nog echt nodig is.

Dit is een drogredenering. Goedkoop drinken wordt het effectiefst tegengegaan door een **algeheel verbod op prijsstunten met alcohol**. Want de alcohol in de hokken en keten is afkomstig uit de supermarkt. Die drank moet duurder worden. Prijsverhoging is namelijk een effectief middel voor consumptievermindering. Net zoals prijsverlaging (happy hours) een effectief middel is voor consumptieverhoging. Voor strakker toezicht op de hokken en keten hebben de gemeenten overigens onvoldoende personeel.

Verhoging van de leeftijdsgrens zal eveneens de toevoer van drank naar de hokken en keten bemoeilijken. Als de horeca het de hokken en keten

moeilijk wil maken, zou zij juist voorstander van leeftijdverhoging moeten zijn.

Afzien van verhoging van de leeftijdsgrens is om een heel scala van redenen ongewenst. In de eerste plaats zijn de menselijke hersenen pas omstreeks het drieëntwintigste levensjaar volledig ontwikkeld. Alcohol verstoort dat ontwikkelingsproces. Hoe later met alcohol wordt begonnen, hoe beter voor de intellectuele ontwikkeling. Uitstel van de consumptie verkleint ook de kans op latere verslaving.

In de tweede plaats is ruim de helft van de comazuipers 16 jaar of ouder. Strakker handhaven van de leeftijdsgrens van 16 jaar zoals de horeca wil, lost dat probleem dus niet op. In de derde plaats is dronkenschap niet alleen slecht voor zich ontwikkelende hersenen, maar ook voor het sociaal gedrag. Voor jongeren geldt dat nog sterker dan voor volwassenen. In de vierde plaats zal verhoging van de leeftijdsgrens het aantal jonge slachtoffers van alcoholongevallen en alcoholisch geweld flink doen afnemen.

Tenslotte : één leeftijdsgrens voor alle alcohol, schept duidelijkheid. Duidelijkheid voor de verkopers (geen verschillende soorten drank meer), duidelijkheid en morele steun voor ouders, duidelijkheid voor middelbare scholen (geen alcohol meer op schoolfeesten) en duidelijkheid in internationaal verband (inmiddels kennen 18 van de 26 lidstaten van de Europese Unie een grens bij 18 jaar).

Kortom : effectief tegengaan van de alcoholproblemen, vergt zowel een verhoging van de leeftijdsgrens als een verbod op prijsstunten (plus betere handhaving van de leeftijdsgrens).

De ene maatregel ruilen tegen de andere zoals de horeca wil, is contra-productief.

Wij zijn benieuwd welke horeca-ondernemers een alcoholvrij happy hour voor scholieren gaan organiseren
Dingeman Korf

VERSLAG BEGUNSTIGERSDAG 2012

STICHTING ANGOB

Dit jaar hield Stichting ANGOB haar begunstigersdag (de vijfde alweer) op de derde zaterdag van September. Een week later dan in voorgaande jaren. Daarmee werd tegemoet gekomen aan de vorig jaar geuite wens om de begunstigersdag niet te laten samenvallen met het open-monumenten weekeinde of een wandelevenement.

De voorafgaande weken hadden wisselvallig en vrij koel weer gebracht, Maar zoals zo vaak in het verleden het geval was geweest, trof de ANGOB goed weer op haar septemberbijeenkomst. Echter, de GO met daarin een op rose papier gedrukte uitnodiging voor de bezoekersdag arriveerde door een fout bij drukkerij Banda pas op 18 of 19 september bij de lezers. Slechts enkele dagen voor de begunstigersdag van 22 september. Volgens de planning had hij uiterlijk 6 september bij de lezers moeten zijn. Zodoende wisten de lezers pas op het laatste moment welk middagprogramma er gepland was.

Toen voorzitter Dingeman Korf om kwart over elf de bijeenkomst opende, kon hij door dit alles slechts een beperkt gezelschap welkom heten. Er waren ook meer berichten van verhuizing dan vorig jaar. Voorzitter sprak zijn waardering uit voor het feit dat de afzenders de moeite hadden genomen om bericht te doen.

In de loop van de ochtendbijeenkomst kwam gelukkig nog een aantal bezoekers opdagen. Zij hadden vastgezet in files die ontstaan waren door de afsluiting van de A-28. Diverse omleidingsroutes waren daardoor overbelast geraakt. Al met al bleef het bezoek toch beneden het niveau van vorig jaar.

Stichting ANGOB in 2011

Het jaar 2011 waarover het bestuur verslag deed aan de begunstigers, was het vierde volle jaar van de ANGOB als stichting. Onder de stichting ressorteren twee bestuurscommissies, één voor alcoholzaken, de BCA, en één voor alcoholvrije camping 't Spoek, de BCS. In de BCA bleef de bestaande vacature in 2011 on vervuld, terwijl de BCS boventallig functioneerde. Enkele bestuursleden hadden zitting in beide commissies.

Bestuur en enkele begunstigers hebben in 2011 hun best gedaan om Stichting ANGOB meer bekend te maken. Er werden ook enkele nieuwe begunstigers ingeschreven. Maar door sterfte en opname in een verpleeghuis wegens dementie, vielen er meer begunstigers af dan er bijkwamen.

De meest ingrijpende gebeurtenis in 2011 was het opzeggen van haar baan als beheerder door Bea Holmer.

Gelukkig ruim om tijd voor het bestuur om een nieuwe beheerder aan te trekken. Sinds 1 maart is Ton van der Gaag beheerder van het Spoek. Voor veel van de aanwezige begunstigers was het nieuwe gezicht achter de toonbank een verrassing geweest.

Van de in 2011 uitgestuurde persberichten hebben wij in de landelijke pers niets teruggezien. Wel in enkele regionale bladen. Het Spoek kwam meer in de publiciteit, zowel in enkele regionale bladen als bij RTV Gelderland. Het bezoek aan onze website over alcohol nam in 2011 iets toe, maar is nog te bescheiden. Nieuwe begunstigers leverde dat dan ook (nog) niet op, wel zakelijke vragen aan de redacteur. De in 2010 vernieuwde website van het Spoek had meer succes.

Hierna was de koffiepauze. Belangstellenden konden daarin een beknopt schriftelijk verslag over 2011 bij de secretaris ophalen. Er bleven enkele exemplaren over, die men schriftelijk kan aanvragen bij de secretaris.

Alcohol in de samenleving in 2011

Na de pauze vervolgde voorzitter met een overzicht over de belangrijkste gebeurtenissen en publicaties met betrekking tot alcohol. Het alcoholgebruik in Nederland is nog onveranderd hoog, viermaal zo hoog als in de eerste helft van de vijftiger jaren. De problemen die dat veroorzaakt, zijn dan ook onaantvaardbaar groot. Zo nam het aantal ziekenhuisopnamen van kinderen met alcoholvergiftiging, in 2011 met 12 procent toe (nadat het in 2010 al met 37 procent was toegenomen).

De verkopers van alcohol bleken ook in 2011 de leeftijdsgrens nog onvoldoende te respecteren. Tweederde tot driekwart van de jongeren beneden de leeftijdsgrens slaagde erin om alcohol te kopen. In plaats van in te grijpen, bleef de regering het aan de alcoholbranche overlaten (in het kader van de zelfregulering), om te komen tot een betere handhaving.

In de herfst van 2011 kwam de alcoholbranche met nieuwe drankjes ter

opvolging van de breezers : likorettes. Met een alcoholgehalte van 14,0 tot 14,9 procent mogen zij in de supermarkt verkocht worden. De branche bindt met betrekking tot de jongeren de kat weer eens op het spek. Hoogst onverantwoordelijk!

Na enkele malen aangekondigd en vervolgens weer uitgesteld te zijn, werd het alcoholslot uiteindelijk per 1 december 2011 ingevoerd. Recidiverende drankrijders en automobilisten betrap met extreme bloedalcoholgehalten, kunnen nu verplicht worden een apparaatje te laten inbouwen dat het onmogelijk maakt weg te rijden bij teveel alcohol in de adem.

Juni 2011 besprak het parlement de nota van wijziging van de Dranken Horecawet. Zowel regering als parlement spraken zich toen uit voor handhaving van het bestaande systeem van twee leeftijdsgrenzen bij resp. 16 en 18 jaar. Inmiddels is er nu in het parlement een meerderheid voor één leeftijdsgrens bij 18 jaar.

Op wetenschappelijk gebied was het belangrijkste nieuws van 2011 het feit dat onderzoek had aangetoond dat het veelgeroemde "onder toezicht (in het gezin) leren drinken van kinderen" niet werkt. Wanneer daar jong mee wordt begonnen, levert het zelfs extra risico op. Alcoholgebruik moet zo lang mogelijk worden uitgesteld, en in ieder geval tot na het achttiende levensjaar.

Januari 2012 verscheen een persbericht van de universiteit van Connecticut waarin werd gewaarschuwd tegen de conclusies van hun onderzoeker dr. D.K. Das. Diens conclusies over een positief gezondheidseffect van met name rode wijn, berusten op verzonnen gegevens. Das is met onmiddellijke ingang op non-actief gesteld.

Middagprogramma

Na afloop van de voordracht van Dingeman Korf werden nog enkele vragen gesteld en beantwoord. Vervolgens kregen de bezoekers een "aangeklede" broodmaaltijd aangeboden. Vooral de soep daarbij was een aangename verrassing : uitstekend.

In de GO van juli was aangekondigd dat aan het middagprogramma een meer artistieke invulling gegeven zou worden, in plaats van de tot nu toe gebruikelijke spreker/-ster over een alcoholonderwerp.

Die artistieke invulling bleek te bestaan uit Duo Bagage et ses Amis. Zij brachten een programma van chansons en poëzie. De chansons waren deels Frans, deels Nederlands. Een programma van hoge kwaliteit, dat bij de aanwezigen zeer in de smaak viel.

Verschijsing G O

Voor het eerstkomende nummer van dit blad is 10 januari gepland als verschijningsdatum. Copij voor dat nummer in verband met de feestdagen graag uiterlijk 18 december bij de redacteur.

IN MEMORIAM

Job Drent

Op 10 augustus overleed te Drachten Job Drent. Hij werd 84 jaar.

In een inmiddels wat verder verleden was Job bestuurslid van de "Stichting Angob Vakantieoord" geweest. Echter niet alleen het Spook, ook de (toen nog) vereniging ANGOB had zijn warme belangstelling. Vele malen mochten we hem begroeten op de jaarlijkse algemene ledenvergadering van de ANGOB.

Job was geen lid dat zichzelf graag hoorde praten. Maar als hij iets te zeggen had deed hij dat kort en duidelijk. Zijn inbreng was altijd iets om over na te denken.

Job zal in onze herinnering blijven als een gedreven en principiële bestuurder. Van zijn veelzijdige technische kwaliteiten heeft met name het Spook vaak kunnen profiteren. Wij zijn hem daarvoor veel dank verschuldigd.

Rob Peereboom, secretaris

Nog enkele jaarverslagen beschikbaar

Op de begunstigersdag van Stichting ANGOB op 22 september, bracht het bestuur verslag uit over het jaar 2011. Voor belangstellenden was er daarbij een beknopt jaarverslag beschikbaar. Daarvan zijn nog een aantal exemplaren overgebleven.

Belangstellenden die niet op de begunstigersdag aanwezig konden zijn, kunnen een exemplaar van het jaarverslag aanvragen bij de secretaris van de stichting, Rob Peereboom, Bergeonstraat 1, 1851 KB Heiloo, e-mail secretaris@angob.nl. Het verslag wordt u dan toegezonden.

Aanvulling bestuur gezocht

Het bestuur van Stichting ANGOB zoekt aanvulling met een bestuurslid dat bereid is zitting te nemen in de Bestuurscommissie Alcohol.

De ideale kandidaat is iemand die kan werken in een team, past in het team, en bereid is op termijn de functie van één van de zittende bestuursleden over te nemen. Ervaring op één van de volgende gebieden strekt dus tot aanbeveling: administratief, bestuurlijk, financieel, redactioneel of secretariael.

NIEUWJAARSBIJEENKOMST STICHTING ANGOB

Evenals vorig jaar, vindt de nieuwjaarsbijeenkomst op een zaterdag plaats, en wel op 12 januari. Alcoholvrije camping 't Spook staat die middag open voor haar vaste gasten, voor de begunstigers van Stichting ANGOB en voor eventuele belangstellenden.

Er is geen speciaal programma gepland. Uitwisseling van nieuwjaarswensen en gezellig samenzijn vormen de hoofdzaak. En uiteraard kunnen de begunstigers die niet naar de begunstigersdag kwamen, kennis maken met de nieuwe beheerder, de heer Ton van der Gaag.

Bij twijfel over het al dan niet bereikbaar zijn van het Spook door sneeuwval of ijzel, bellen met de beheerder, tel. 06-10-93 67 89.

En dit...

.... was een alcoholvrij feest voor jongeren in Emmen.

Het feest was door de organisatoren bedoeld voor leerlingen uit het vervolgonderwijs. De leeftijdsklasse van 12 tot 18 jaar dus. Volgens de huidige wet mogen de oudste bezoekers dan bier en wijn drinken.

Organisator Moves Events wilde niet discrimineren naar leeftijd, en maakte het feest volledig alcoholvrij. Tassen en jassen werden bij binnenkomst gecontroleerd op alcohol en drugs.

Een voorbeeld dat navolging verdient

* * *

.... was een heel duur slokje wijn.

Een 56-jarige vrouw uit Houten nam in een supermarkt een fles wijn uit de schappen. Zij draaide hem open, nam een flinke teug, sloot de fles weer zorgvuldig af, zette hem weer in het schap en ging verder met haar boodschappen.

Een medewerker van de supermarkt had gezien wat zij deed. Hij belde de politie en sprak de vrouw aan. De vrouw verklaarde dat zij dorst had. Waarom zij niet van de gratis koffie gebruik had gemaakt kon zij niet verklaren.

De boete van 170 euro die de politie uitschreef, betaalde de vrouw ter plaatse contant

* * *

.... was een poging tot doodslag na fors alcoholgebruik.

Op een heel vroege zondagochtend reed een 21-jarige, zwaar beschonken Rotterdammer met zijn auto in op een zestal politieagenten die een alcoholcontrole hielden. Die konden ternauwernood opzij springen.

De achtervolging werd meteen ingezet en de chauffeur aangehouden. Hij had geen rijbewijs en zijn bloedalcoholgehalte was viermaal het wettelijk maximum. Hij zal over enige tijd voor de rechtbank moeten verschijnen wegens poging tot doodslag

* * *

.... was een extreem geval van wildplassen.

Een stomdronken 57-jarige man uit Bolsward reisde op de late zondagavond met de bus. Hij kreeg last van hoge nood en plaste in de bus.

Bij het eindpunt van de bus in Leeuwarden, stond de politie hem al op te wachten. Bij het uitstappen viel de man laveloos op de grond. De agenten konden hem met moeite in hun busje hijsen. Hij werd ter ontuchtering in de cel gezet.

De volgende morgen kon hij met een proces-verbaal wegens openbare dronkenschap het politiebureau verlaten

* * *

.... was een geval van alcoholische geweldpleging, met een spoedoperatie als gevolg.

Het slachtoffer was een 19-jarige inwoner van Groningen. De dader was een 20-jarige stadgenoot van hem. Na flink alcoholgebruik kregen zij onenigheid. De oudste bewerkte het gezicht van de jongere met een kapot geslagen bierglas.

De verwondingen waren zo ernstig dat het slachtoffer per ambulance naar het ziekenhuis vervoerd moest worden. En daar bleek een spoedoperatie noodzakelijk

ALLERGISCH VOOR WIJN

JAARLIJKS 12.000 GEWONDEN IN DE HORECA

Van oudsher staat de bouw bekend als een bedrijfstak waar relatief veel gewonden vallen. Uit de nationale enquête arbeidsongevallen van VeiligheidNL blijkt nu dat ook de bedrijfstak horeca hoog scoort met 12.000 gewonden per jaar.

In de periode van 2006 tot 2010 moesten ieder jaar ongeveer 5.000 personeelsleden uit de horeca zich in een ziekenhuis op de afdeling Spoedeisende Hulp laten behandelen. Daarnaast waren er ieder jaar zo'n 7.000 gevallen waar geen ziekenhuis aan te pas kwam, doordat een EHBO'er of de gewonde zelf het letsel behandelde.

De meeste letsels ontstonden door ongelukken bij het snijden. Zuivere bedrijfsongevallen dus. Daarnaast waren er veel gevallen met brandwonden, met letsel door vallen en met letsel door geweldpleging. Deze laatste weerspiegelen de opgetreden verharding in het maatschappelijk verkeer.

In samenwerking met de betrokkenen heeft VeiligheidNL (vroeger Stichting Consument en Veiligheid) een preventiecampagne ontwikkeld getiteld "Aan de slag met Sjaak".

Onderzoekers van de universiteit van Mainz hebben geconstateerd dat circa 7 procent van de plaatselijke bevolking allergische reacties vertoont na het drinken van wijn. Zij publiceerden hun bevindingen afgelopen zomer in het *Deutsches Ärzteblatt*.

De onderzoekers onder leiding van dr. P. Wigand selecteerden een representatieve steekproef van 4000 personen met een leeftijd tussen de 20 en 70 jaar. Van de aan hen verzonden vragenlijsten werden er 1114 terugontvangen. Ruim 150 daarvan bleken onvolledig of onjuist te zijn ingevuld. Het onderzoek en de conclusies zijn gebaseerd op 948 bruikbare vragenlijsten. Die waren afkomstig van 429 mannen en 519 vrouwen. De gemiddelde leeftijd was 43,7 jaar.

Bij de enquête werd gevraagd naar leeftijd, geslacht, en de gemiddelde consumptie per week over het afgelopen jaar van bier, wijn en sterke drank. Vervolgens de vraag of men ooit allergie-achtige verschijnselen had waargenomen na het drinken van wijn.

Als voorbeelden voor allergie-achtige verschijnselen werden daarbij genoemd: rode huid, jeuk, loopneus, diarree, versnelde hartslag en ingewandsproblemen. Daarnaast werd

gevraagd of men allergisch was voor stuifmeel of huisstof, en of men leed aan voedselintolerantie.

Zoals in een wijnstreek verwacht kon worden, werd door de geënquêteerden vooral wijn vaak gedronken. Bijna 77% dronk wijn, gemiddeld 3,66 glazen **per week**. Bier was met ruim 49 procent minder populair, en slechts 18 procent had het afgelopen jaar sterke drank gedronken. Opvallend was het feit dat iets meer dan 15 procent van de ondervraagden verklaarde in het afgelopen jaar in het geheel geen alcoholhoudende drank gedronken te hebben.

Allergie-achtige symptomen werden gerapporteerd door 255 personen (27%). Dertig van hen verklaarden allergisch voor wijn te zijn. Echter, bij slechts twee van hen was de allergie door een arts bevestigd. Na weging van de ernst van de symptomen resulteerden 68 personen met een allergie voor wijn, ruim 7 procent van de geënquêteerden. Bij de overigen waren de symptomen te licht of te zeldzaam om van een allergie te kunnen spreken.

De 68 personen met een allergie voor wijn, leden vaker dan de controlegroep aan allergieën voor andere stoffen als bijvoorbeeld stuifmeel, huisstof of bepaald voedsel (met name noten!). Na het drinken van rode wijn traden de verschijnselen vaker op dan na het drinken van witte wijn. En bij vrouwen vaker dan bij mannen.

Van de 68 personen met een allergie voor wijn, verklaarden 15 ook allergisch voor bier te zijn, en 19 voor alle alcoholhoudende drank. Tien van de 68 dronken vanwege hun allergie in het geheel geen alcohol meer, terwijl 18 zich uitsluitend onthielden van wijn. De overige 40 dronken wel wijn, maar weinig en selectief met betrekking tot de soort wijn.

De oorzaak van de allergie voor wijn ligt volgens de onderzoekers in allergie voor bepaalde proteïnen (komen in rode wijn meer voor dan in witte), in biogene aminen (vooral histamine) en in sulfiet.

Interessant is in dit opzicht de verklaring die Sonja Lämmel van de Duitse Allergie en Astma Bond twee jaar geleden gaf voor dit type allergie. Zij meent dat de betere perifere doorbloeding na alcoholgebruik, die zich ook tot de slijmvliezen uitstrekt, leidt tot een gemakkelijkere en snellere opname van allergie veroorzakende stoffen uit de omgeving. Daardoor zou bij een deel van de patiënten een bestaande allergie voor een andere stof (bijv. stuifmeel), door alcohol worden versterkt. Overigens noemt ook zij reeds histamine als een stof die op zichzelf allergeen werkt.

MINIMUMPRIJS VOOR ALCOHOL

In Schotland heeft het parlement ingestemd met invoering van een minimumprijs per eenheid alcohol. Dit vooral om stuntaanbiedingen voor alcohol tegen te gaan. In Engeland is een dergelijke maatregel in voorbereiding. Uit Canada zijn nu exacte gegevens over de gevolgen van verhoging van de minimumprijs bekend geworden.

In de Canadese provincie Saskatchewan werden de minimumprijzen per eenheid alcohol met 10 procent verhoogd. Een onderzoeksgroep onder leiding van dr. T. Stockwell van de universiteit van British Columbia onderzocht de effecten daarvan.

De verkoop van de meest verkochte en goedkoopste drank: bier, nam het sterkst af, namelijk met iets meer dan 10 procent. Sterke drank daalde met 5,87 procent en wijn met 4,58 procent. De totale consumptie van alcohol nam af met 8,34 procent. Het effect op het thuisverbruik was daarbij groter dan het effect op de consumptie in de horeca.

De sterke daling van de bierconsumptie had bij voorbaat verwacht kunnen worden. Bij een prijsverhoging zal het meer welvarende deel van de bevolking zijn consumptie het minst terugschroeven. Het meer welvarende deel van de bevolking drinkt relatief meer wijn en minder bier.

Opvallend was binnen iedere groep van dranken de verschuiving naar lagere alcoholgehalten. De consump-

tie van sterk bier (meer dan 6,5 procent alcohol) liep met 22 procent terug, die van gewoon bier met 8,17 procent. Cocktails daalden met 21 procent.

Deze trend is vergelijkbaar met die in ons land, waar jarenlang uitsluitend de accijns op sterke drank verhoogd werd. Dat resulteerde in een afname van de consumptie van sterke drank en een toename van de consumptie van bier en wijn.

In Engeland heeft men berekend dat invoering van een minimumprijs per eenheid alcohol van 40 pence (48 eurocent), voor de pubs geen effect zal hebben. De prijs ligt daar al flink boven het voorgestelde minimum. Voor de supermarkten zal de minimumprijs wel, en soms forse gevolgen hebben.

Stuntaanbiedingen tegen verlaagde prijzen, behoren door dit systeem definitief tot het verleden, tenzij de supermarkten met hun reguliere prijs flink boven het geëiste minimum gaan zitten. Dat valt echter niet te verwachten.

Dingeman Korf

Dingeman Korf